
Pla de regeneració urbana del nucli antic d'Artés

Anàlisi, diagnosi i propostes

Novembre 2023

H A B I T A T G E , U R B A N I S M E I A C T I V I T A T S

Diputació
Barcelona

EQUIP REDACTOR:

Estratègies socials pel territori i els espais lliures, ESTEL SCCL

Alba Domínguez Ferrer
Marc Deu Ferrer
Montserrat Mercadé Marimon

Direcció de projecte
Direcció de projecte
Assessoria ambiental

ENS DESTINATARI:

Ajuntament d'Artés

Enric Forcada
Pere Bitriu
Glòria Bosch

Alcalde d'Artés
Regidor d'Urbanisme
Arquitecta municipal

CONTRACTACIÓ I GESTIÓ:

**DIPUTACIÓ DE BARCELONA / ÀREA D'URBANISME, HABITATGE
I REGENERACIÓ URBANA**
GERÈNCIA DE SERVEIS D'HABITATGE, URBANISME I ACTIVITATS
Servei d'Urbanisme

Violeta Campdepadrós Foguet

Coordinadora d l'estudi

Regeneració urbana del nucli antic d'Artés

Document d'anàlisi, diagnòsi i estratègies de millora

Projecte:

Regeneració urbana del nucli antic d'Artés
Document d'anàlisi, diagnòsi i estratègies de millora

Emplaçament:

Artés

Redacció:

Estratègies socials per al territori i els espais lliures
*estel, SCCL

Arnau Boix i Pla, disseny inclusiu
Alba Domínguez Ferrer, estratègies urbanes
Marc Deu i Ferrer, urbanisme participatiu
Konstantina Chrysostomou, investigació socio-territorial

Col·laboradores:

Montserrat Mercadé Miramon (responsable de l'escala social)
Pere Mogas (assessoria urbanística)
Pau Avellaneda (assessoria en mobilitat)
Júlia Barba Miralpeix (assessoria ambiental)

Persones implicades de l'Ajuntament d'Artés
Persones implicades de la ciutadania

Promotor:

Diputació de Barcelona
Àrea d'Urbanisme, Habitatge
i Regeneració Urbana
Gerència de Serveis d'Habitatge, Urbanisme i Activitats
Comte d'Urgell 187 · 08036 Barcelona
Tel. 934 020 648
s.urbanisme@diba.cat · www.diba.cat

**Diputació
Barcelona**

Ajuntament d'Artés
c/ Barquera, 41
08271 Artés
Tel. 938 305 001

Ajuntament d'Artés

Índex

La regeneració urbana del nucli antic d'Artés.....4

Context 11

Context general	12
Àmbit del pla	16
Mapa territorial.....	17
Mapa social	19
Mapa administratiu i documental.....	20

Anàlisi 21

Espai públic i habitabilitat.....	22
Connectivitat i serveis	27
Biodiversitat i metabolisme urbà	34
Habitatge i patrimoni.....	38
Cohesió social i inclusió.....	48
Percepció ciutadana	56

Diagnosi: eixos transversals 59

E1. Equilibri territorial i permeabilitat del nucli antic.....	61
E2. Cohesió i benestar social.....	62
E3. Resignificació i posada en valor del nucli antic.....	63
E4. Millora de l'ecosistema urbà i transició ecològica	64
E5. Co-responsabilització públic-privada	65

Estratègies d'actuació 67

Marc conceptual.....	68
E1. Equilibri territorial i permeabilitat del nucli antic.....	70
E3. Resignificació i posada en valor del nucli antic.....	95
E4. Millora de l'ecosistema urbà i transició ecològica	105
E5. Co-responsabilització públic-privada	116
Plànol i recull d'estratègies d'actuació.....	125

La regeneració urbana del nucli antic d'Artés

Plantejament conceptual

Aquest document és una guia que reflecteix les bases del Pla de Regeneració Urbana del nucli antic d'Artés (d'ara en endavant PRU). Desenvolupa els aspectes tècnics de la feina sol·licitada i detalla la metodologia per la seva elaboració. En aquest apartat, farem una primera introducció al document, enfocant-nos als objectius generals i específics d'aquest projecte i a l'explicació del pla de treball.

Objectius generals i específics

La regeneració urbana és un mecanisme clau per la transformació i desenvolupament de les ciutats. Consisteix en la intervenció sobre àrees urbanes consolidades per revertir la situació d'aquells territoris més sensibles i de les perifèries més desiguals. És una oportunitat que pot donar resposta a les necessitats de barris on es detectin certes mancances, com és el cas del nucli antic d'Artés.

Cal pensar que els pobles i ciutats són el lloc on habiten els ciutadans i ciutadanes i, per tant, s'ha de poder donar resposta a les seves necessitats. En aquest sentit, el document persegueix els següents objectius:

- Establir directrius i prioritats que permetin coordinar les intervencions amb els diferents departaments de l'Ajuntament al llarg del temps, amb l'objectiu comú de la millora del barri.
- Definir un pla estratègic perquè l'Ajuntament d'Artés pugui sol·licitar finançament extern (escala europea)
- Detallar línies d'actuació per a facilitar i orientar processos de transformació on hi hagi una col·laboració entre agents públics-privats del barri.
- Identificar actuacions de transformació concretes que poden orientar els recursos administratius disponibles per fer viables accions a curt o llarg termini.
- Els processos de transformació urbana ofereixen la possibilitat de planejar noves formes d'inclusió social, propiciant entorns més equitatius en els que es facilita l'accés als serveis, noves oportunitats, promovent la participació ciutadana i reflectint la diversitat cultural i social del barri.

El PRU del nucli antic hauria de girar entorn dels principis de *la diversitat, aspecte imprescindible en l'equilibri de qualsevol ecosistema; la sostenibilitat, com a component bàsic de qualsevol desenvolupament; i la identitat, com a característica bàsica de qualsevol assentament (Jornet Llop Pastor).*

Tres principis per a millorar la vida quotidiana de les persones que habiten aquest entorn, tractat temes quotidians i fonamentals com: l'habitatge, l'accessibilitat i la mobilitat, les activitats socials i econòmiques, els serveis, les tasques productives i les reproductives, l'habitabilitat interior i exterior.

Es tracta d'un document que no parteix de zero, sinó de tota la documentació i estudis previs, així que un dels primers passos d'aquest procés serà analitzar tota la informació treballada.

Després, i a partir d'aquesta anàlisi documental, es fa el treball de camp, i les sessions amb la ciutadania per generar un espai de cooperació continuada entre el treball previ administratiu, el treball tècnic i la percepció ciutadana.

Per altra banda, aquest document també s'enfoca a dotar als serveis tècnics de l'ajuntament d'un suport i un argumentari que permeti alinear les necessitats quotidianes del nucli antic amb el finançament europeu, així com amb els objectius de desenvolupament sostenible, l'agenda urbana europea i espanyola.

Metodologia de treball

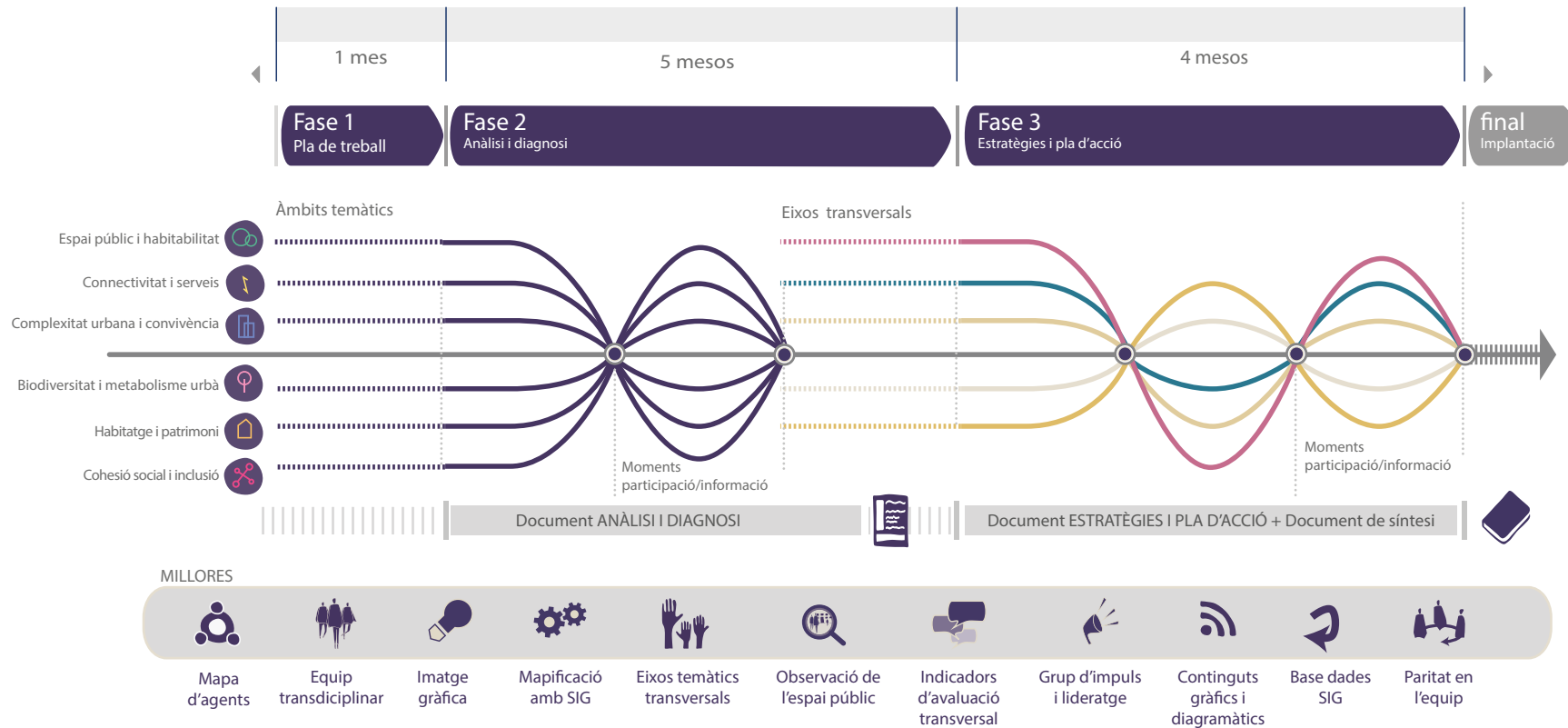
El PRU del nucli antic es desenvolupa a partir d'una metodologia específica que integra diferents instruments per a determinar: criteris i indicadors d'anàlisi, selecció de línies i àmbits d'intervenció, mecanismes d'avaluació i seguiment, i que s'organitza en tres fases consecutives, on el correcte desenvolupament de cadascuna d'elles donarà peu a la següent.

La fase 1, realitzada entre novembre i desembre de 2022 té l'objectiu de consensuar el Pla de Treball del pla de regeneració urbana del nucli antic d'Artés, amb tots els agents implicats (equip tècnic-polític de l'ajuntament, DIBA, equip coordinador de l'estudi) i elaborar el mapa d'agents, i el paper que tenen durant el desenvolupament de l'estudi.

La fase 2, que té lloc entre gener i abril de 2023 és l'anàlisi i la diagnosi, i és on s'estudia la realitat del nucli

antic d'Artés. Es treballa a partir de 6 àmbits temàtics, cadascun dels quals es desplega a partir d'indicadors específics. A través dels diferents mecanismes d'aproximació que es descriuen a continuació s'aprofundeix en tots ells, per després extreure les conclusions pertinents i s'apunten els objectius a aconseguir a través de les propostes.

Finalment, a la fase 3, les estratègies i el pla d'acció, es defineixen els eixos transversals que estructuraran les actuacions i es desenvolupen totes elles.

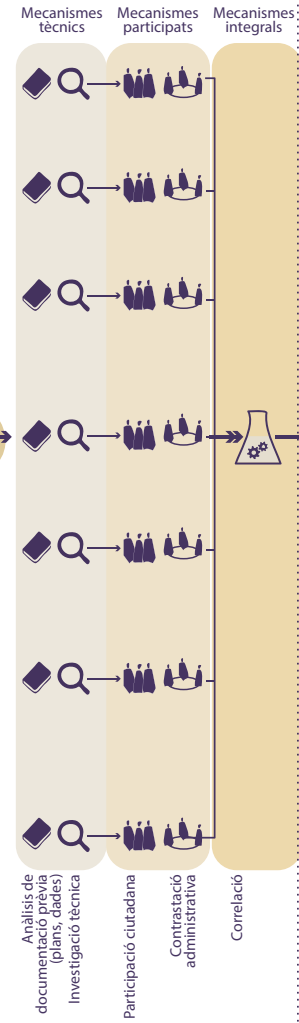

Cronograma del pla de treball del PRU Font: Elaboració pròpia

ÀMBITS TEMÀTICS

- Espai públic i habitabilitat
- Connectivitat i serveis
- Complexitat urbana i convivència
- Biodiversitat i metabolisme urbà
- Habitatge i patrimoni
- Cohesió social i inclusió

INSTRUMENTS D'APROXIMACIÓ

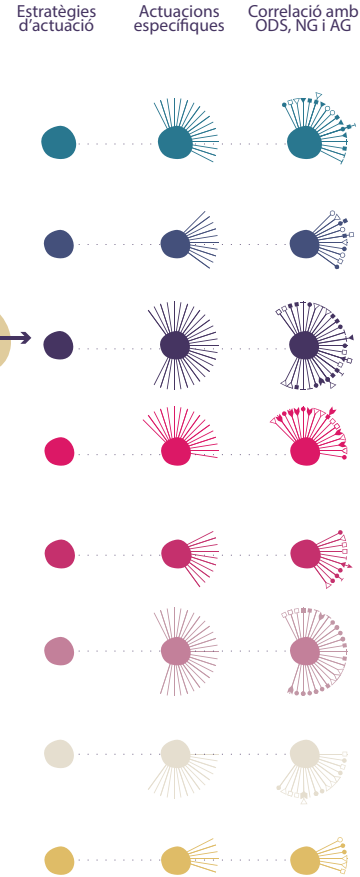

DIAGNOSI

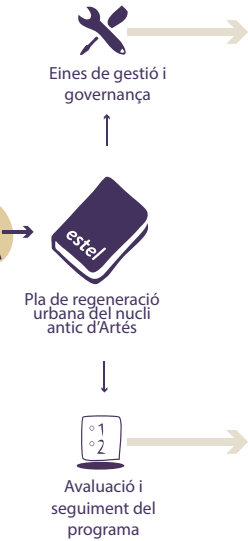
- Eixos transversals
- Eix 1: Equilibri territorial i permeabilitat del nucli antic
 - Eix 2: Cohesió i benestar social
 - Eix 3: Resignificació i posada en valor del nucli antic
 - Eix 4: Millora de l'ecosistema urbà i transició ecològica
 - Eix 5: Co-responsabilització públic-privada

Governança
Justícia social
Gènere
Sostenibilitat

ESTRATÈGIES D'ACTUACIÓ

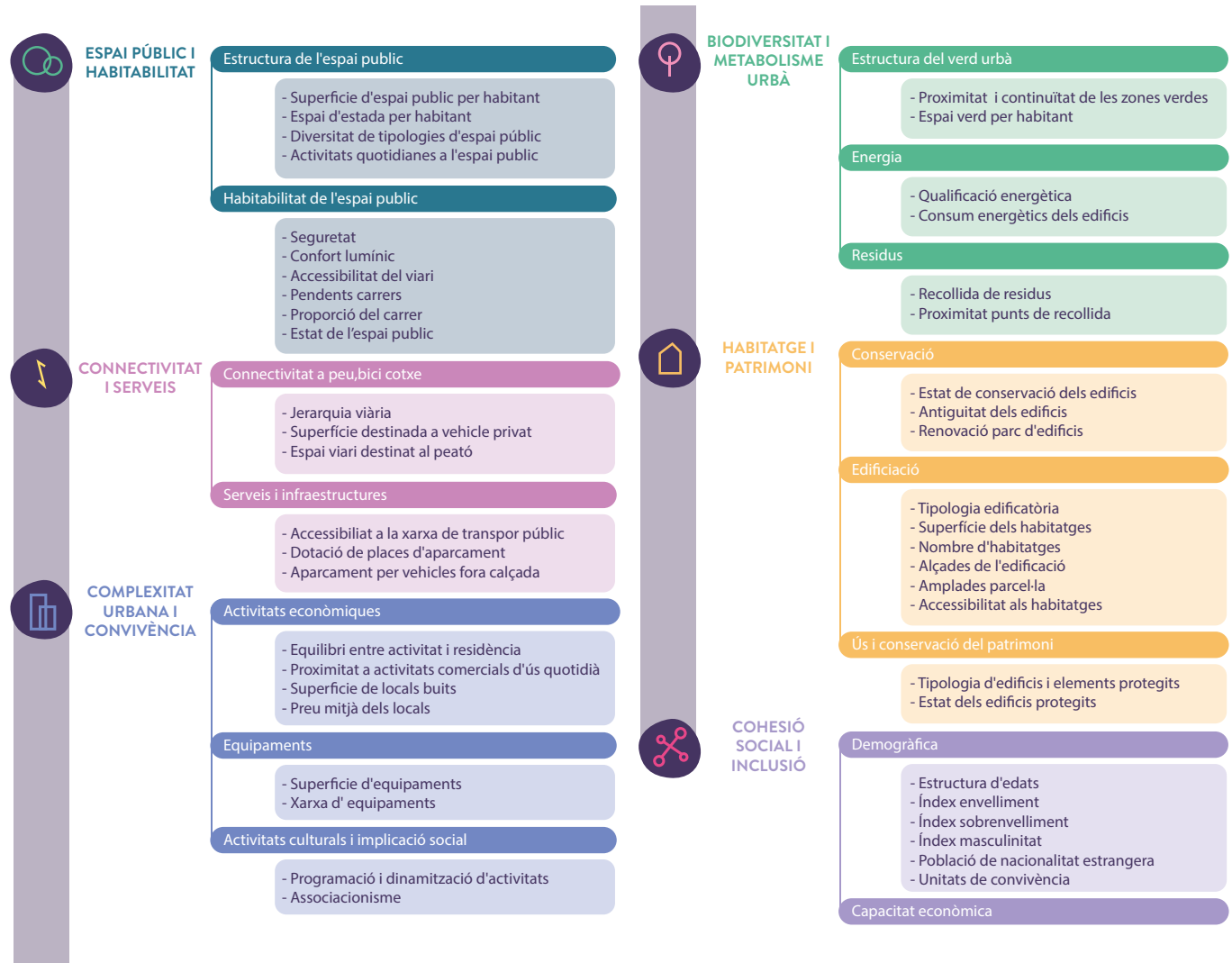
EINES DE GESTIÓ I GOVERNANÇA

Metodologia del PRU Font: Elaboració pròpia

Pel que fa a les eines necessàries per a portar a terme aquesta metodologia, fem ús de tres instruments específics: els mecanismes tècnics, els mecanismes participatius, i els mecanismes transversals, el tres són instruments que ens aproximen a la realitat del barri i ens ajuden a definir el pla de regeneració

D'un inici, el treball a partir de la classificació d'uns blocs temàtics per a recopilar tota la informació necessària i garantir que la informació recabada sigui diversa i equitativa amb totes les temàtiques urbanes. Cadascun dels blocs temàtics es desplega en indicadors, que permeten fer-hi una aproximació detallada.

Llistat àmbit temàtics i indicadors de l'anàlisi del PRU Font: Elaboració pròpia

Mecanismes tècnics

Els mecanismes tècnics són els que ens ajuden a analitzar la informació per tal de fer la diagnosi del barri. Es tracta de les eines que ens faciliten l'estudi de la documentació rebuda, siguin estudis, plans estratègics o dades, i també, són els que ens ajuden a tractar les dades recopilades per aconseguir una investigació tècnica. Sempre que es pugui, els indicadors tècnics es formalitzen en una dada quantificable i en la representació sobre plànol, per tal de facilitar-ne la lectura i el creuament amb altres variables que puguin ser d'interès.

Mecanismes participats

Per tal de contrastar la diagnosi es fan unes sessions de treball amb col·lectius del barri i amb agents de diversos departaments de l'Ajuntament. Aquestes sessions serveixen per a compartir la informació treballada i per a reconèixer la visió col·lectiva com a base de les propostes que es plantegen. L'objectiu de la sessió és: enriquir el document amb la diversitat de perspectives, difondre i informar de l'existència del Pla i, també, fer una sessió per tal d'incorporar la seva perspectiva al treball. Aquesta mirada, més enllà de permetre abordar temàtiques de les que no disposem de dades concretes, permet fer una aproximació qualitativa dels diversos blocs temàtics i veure si allò que ens diuen les dades es percep de la mateixa manera per part de les persones que viuen o es relacionen amb l'entorn objecte d'estudi.

Imatge presa durant les accions participatives Font: Elaboració pròpia

Accions participatives realitzades

L'informe parcial realitzat després d'aquestes accions s'adjunta a l'Annex d'aquest document, si bé és cert que per a la redacció de l'anàlisi i la diagnosi s'han utilitzat les aportacions que s'hi recullen de manera integral.

- **Entrevista grupal amb l'equip polític.**
La sessió es desenvolupa a les instal·lacions de l'ajuntament, el dia 8 de febrer de 2022, de 8:30h a 10:00h del matí.
Hi assisteixen un total de 6 persones (3 homes i 3 dones) entre les quals s'hi troben representants de les diverses formacions que integren el govern municipal, a més de l'equip coordinador de l'estudi.
- **Entrevista grupal amb l'equip tècnic.**
La sessió es desenvolupa a les instal·lacions de l'ajuntament, el dia 8 de febrer de 2022, de 10::30h a 12:00h del matí.
Hi assisteixen un total de 9 persones (5 homes i 4 dones) entre les quals s'hi troben representants de diverses àrees de l'ajuntament entre les que hi trobem urbanisme i arquitectura, policia local, manteniment via pública, promoció econòmica, secretaria, serveis socials i oficina d'atenció ciutadana (OAC).
- **L'entrevista amb representants de la ciutadania** es fa a través de dues convocatòries per facilitar l'assistència del màxim de persones possible. Les trobades tenen lloc a la sala d'actes de Cal Sitges, el dia 8 de febrer de 2022, de 16:00h a 17:30h i de 18:00h a 19:30h..
A la primera hi assisteixen un total de 3 persones (2 homes i 1 dona) i a la segona 9 persones (5 homes i 4 dones), entre les quals s'hi troben representants del veïnat a títol individual, de l'antiga Associació de Veïns, agents immobiliaris i persones vinculades al Museu.

Contrastació

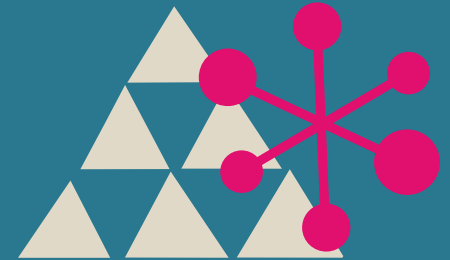
Durant la realització de l'anàlisi es treballen els indicadors explicats anteriorment per tal d'aproximar-nos a la realitat del nucli antic, entendre'n les dinàmiques i poder després proposar estratègies de millora. A cadascun d'aquests indicadors, a més, se li assigna un grau de prioritat que permet avaluar-ne l'impacte i la necessitat, o no, d'incidir-hi directament. Aquesta informació es contrasta amb la percepció ciutadana durant els tallers participatius, per valorar si les dades obtingudes coincideixen amb el que pensa la gent, i en cas de no ser així, detectar-ne els motius.

Mecanismes integrals

Els mecanismes integrals són els que estructuraven la diagnosi per tal de classificar les futures actuacions i facilitar la lectura del pla. Aquests mecanismes són en definitiva, el desplegament d'uns eixos temàtics que organitzen els continguts i permeten que el treball de diagnosi s'abordi des d'una perspectiva integral, és a dir, passar de l'anàlisi de capes d'informació aïllades (urbanització, el medi ambient, temes socials, etc) a una anàlisi interdisciplinari, incorporant a cada eix àrees amb diferents competències a l'hora d'analitzar, planificar i projectar, en aquest sentit, s'aprofita la diversitat de coneixements per apropar-se a una ciutat més complexa. A partir d'aquest eixos es desprendran de manera successiva les estratègies d'actuació i actuacions específiques.

Imatge presa durant el treball de camp Font: Elaboració pròpia

Context

Davant el nou període de finançament europeu i els reptes actuals econòmics, socials i ambientals, és imprescindible conjugar les necessitats de barri amb la visió del conjunt del municipi, així com amb els Objectius de Desenvolupament Sostenible, l'Agenda Urbana Europea, Espanyola i Catalana. Els municipis estan, a més a més, fent front a la sortida de la pandèmia per Covid-19 i de la crisi sanitària, social i econòmica que ha originat, plantejant noves necessitats i reptes de gestió en les diferents àrees de govern de les administracions públiques.

El marc de planificació urbana actual fixat per la Unió Europea assenyala la importància de comptar amb una visió de futur per als entorns habitats, amb eines de participació per impulsar el desenvolupament urbà sostenible i integrat. Es tracta d'una condició necessària per a formar part de programes i projectes europeus i opcions de finançament que reforcin la capacitat d'acció local.

No obstant això, al nucli antic d'Artés, els reptes i eines han de concretar-se a escala quotidiana, atenent els problemes i solucions a posar en marxa de forma realista i adaptada als carrers, les places, els edificis públics, els comerços, els habitatges i les persones. Per tant, és imprescindible partir de l'anàlisi de la situació de barri i comptar amb les diferents àrees de govern, actors econòmics, partits polítics i societat civil. Volem ressaltar a més, que Artés ja ha dut a terme diverses accions politico-tècniques en els darrers anys rellevants

en aquests aspectes, i per això no es parteix de zero, sinó que l'anàlisi i les posteriors propostes tindran en compte la diversa documentació urbanística, estratègica i social elaborada amb anterioritat i facilitada per l'Ajuntament.

El resultat de la feina serà un programa d'actuacions basat en la integració de motivacions socials, econòmiques, culturals, històriques, ambientals i funcionals, que podrà desenvolupar-se en el futur a través de projectes concrets, que serveixin de palanca de transformació perquè el nucli antic d'Artés sigui un espai habitable, significatiu i reconegut per les i els habitants del municipi.

Els Objectius de Desenvolupament Sostenible

El 25 de setembre de 2015 va ser aprovada per l'Assemblea General de Nacions Unides l'Agenda 2030 de Desenvolupament Sostenible, amb els objectius d'erradicar la pobresa, lluitar contra la desigualtat i la injustícia, i posar fre al canvi climàtic, entre altres. Aquesta agenda marca l'acció global pel desenvolupament fins a l'any 2030 i, conjuntament amb la resta d'agendes globals, configura un full de ruta d'actuació connectat entre si per a assolir un objectiu comú: el desenvolupament mundial sostenible.

L'Agenda 2030 és una agenda integral i multidimensional —referida a les tres dimensions del desenvolupament sostenible (l'econòmica, la social i l'ambiental)— i d'aplicació universal, i es desplega mitjançant un sistema de 17 objectius de desenvolupament sostenible, a través dels quals es proposa abordar els grans reptes globals, des de la lluita contra la pobresa o el canvi climàtic fins a l'educació, la salut, la igualtat de gènere, la pau o les ciutats sostenibles. Cada ODS inclou diferents metes (en total 169) que contribueixen al compliment de l'objectiu.

1. **Fi de la pobresa:** Commina a erradicar la pobresa extrema i reduir la proporció de persones de totes les edats que viuen en la pobresa garantint un accés universal a recursos i a serveis bàsics com l'habitatge, l'energia, l'assistència sanitària o les tecnologies, així com fomentar la resiliència de les persones pobres i vulnerables davant les situacions de crisi o desastres
2. **Fam zero:** Erradicar la desnutrició i combatre la mala alimentació, origen de malalties.
3. **Salut i benestar:** protegir la vida humana i aconseguir una qualitat de vida millor per a tothom.
4. **Educació de qualitat:** Garantir una educació **inclusiva**, equitativa i de qualitat i promoure oportunitats d'aprenentatge durant tota la vida per a tothom
5. **Igualtat de gènere:** Aconseguir la igualtat de gènere i empoderar totes les dones i nenes
6. **Aigua neta i sanejament:** Garantir la disponibilitat i una gestió sostenible de l'aigua i el sanejament per a totes les persones

7. **Energia neta i assequible:** Garantir l'accés a una energia assequible, segura, sostenible i moderna per a totes les persones
8. **Treball decent i creixement econòmic:** Promoure el creixement econòmic sostingut, inclusiu i sostenible, l'ocupació plena i productiva i el treball digne per a tothom
9. **Indústria, innovació i infraestructures:** Construir infraestructures resilents, promoure la industrialització inclusiva i sostenible i fomentar la innovació
10. **Reducció de les desigualtats:** Aborda la inclusió social, econòmica i política de totes les persones forjant vincles i trencant barreres d'edat, gènere, classe, capacitats, llengua, origen o orientació sexual.
11. **Ciutats i comunitats sostenibles:** Aconseguir que les ciutats i els assentaments humans siguin inclusius, segurs, resilents i sostenibles
12. **Consum i producció responsables:** Garantir modalitats de consum i producció sostenibles

13. **Acció climàtica:** Adoptar mesures urgents per a combatre el canvi climàtic i els efectes d'aquest
14. **Vida submarina:** Conservar i utilitzar de forma sostenible els oceans, els mars i els recursos marins per al desenvolupament sostenible
15. **Vida d'ecosistemes terrestres:** Protegir, restaurar i promoure l'ús sostenible dels ecosistemes terrestres, gestionar els boscos de manera sostenible, combatre la desertificació, aturar i revertir la degradació del sòl, i aturar la pèrdua de la biodiversitat
16. **Pau, justícia i institucions sòlides:** Promoure societats pacífiques i inclusives per tal d'aconseguir un desenvolupament sostenible, proporcionar accés a la justícia per a totes les persones i desenvolupar institucions eficaces, responsables i inclusives a tots els nivells
17. **Aliança per a assolir els objectius:** Enfortir els mitjans per a implementar i revitalitzar l'Aliança Mundial per al Desenvolupament Sostenible

Agenda Urbana Espanyola

L'Agenda Urbana Espanyola, aprovada pel Consell de Ministres el 22 de febrer de 2019, és el full de ruta que marcarà l'estratègia i les accions a dur a terme fins al 2030. Té l'objectiu de promoure que els pobles i ciutats siguin àmbits de convivència amables, acollidors, saludables i conscienciats. Vol, també, promoure que tots els actors, públics i privats, que intervenen a les ciutats i que busquen un desenvolupament equitatiu, just i sostenible des dels seus diferents camps d'actuació, puguin elaborar els seus propis plans de manera coordinada.

Aquests objectiu s'emmarquen en la Nova Agenda Urbana de les Nacions Unides, que exemplifica quins són els plantejaments integrats que requereix el concepte simultani –ambiental, social i econòmic– de la sostenibilitat. L'Agenda Urbana de la Unió Europea també aposta per aquesta visió integrada de la sostenibilitat. Els objectius d'aquesta Agenda, per tant, són amplis i ambiciosos i respon el marc estratègic, que es compon d'un Decàleg d'objectius a assolir i d'una llista de possibles línies d'actuació a desplegar per cadascun dels actors que es vulgui comprometre amb l'Agenda.

Aquests deu punts són els següents:

1. Ordenar el territori i fer un ús racional del sòl, conservar-lo i protegir-lo
2. Evitar la dispersió urbana i revitalitzar la ciutat existent
3. Prevenir i reduir els impactes del canvi climàtic i millorar la resiliència
4. Fer una gestió sostenible dels recursos i afavorir l'economia circular
5. Afavorir la proximitat i la mobilitat sostenible
6. Fomentar la cohesió social i buscar l'equitat
7. Impulsar i afavorir l'Economia Urbana
8. Garantir l'accés a l'Habitatge
9. Liderar i fomentar la innovació digital
10. Millorar els instruments d'intervenció i la governança.

Eixos Transversal de Next Generation

El fons europeu de recuperació, instrument de recuperació de la Unió Europea o Next Generation EU (NGEU) és un paquet d'estímul econòmic de la Unió Europea aprovat el 21 de juliol de 2020 pel Consell Europeu amb l'objectiu de donar suport als estats membres en la recuperació econòmica de la pandèmia de COVID-19. Aquest fons de 750.000 milions d'euros es destinarà en la major part a finançar projectes de transició ecològica i digital, creixement sostenible, resiliència econòmica, cohesió social i territorial, i millora del funcionament institucional. Espanya rebrà 140.000 milions d'euros d'aquests fons europeus.

El Pla de Recuperació se sustenta en quatre eixos transversals que vertebraran el procés cap a una Espanya més verda, més digital, més cohesionada i inclusiva i més igualitària. Per fer-ho, les comunitats han de ser els protagonistes d'aquest canvi:

- **Transició Ecològica:** El primer eix reforça la inversió pública i privada per reorientar el model productiu, impulsant la transició verda, la descarbonització, l'eficiència energètica, el desplegament de les energies renovables, l'electrificació de la mobilitat, el desenvolupament de l'emmagatzematge d'energia, l'economia circular, les solucions basades en la naturalesa i la millora de la resiliència de tots els sectors econòmics.
- **Transició Digital:** El segon eix, en línia amb l'estratègia digital europea i l'Agenda Espanya Digital 2025, fixa el full de ruta per accelerar una transició digital humanista i inclusiva a Espanya, a través d'inversions i reformes que potenciïn les infraestructures, les competències i les tecnologies necessàries per a una economia i una societat digital.
- **Cohesió territorial i social:** El tercer eix promou la cohesió social i territorial d'Espanya, mitjançant el reforçament de l'Estat del benestar, del sistema educatiu, l'impuls de l'ocupació de qualitat, un sistema fiscal just i amb mesures específicament orientades a abordar el repte demogràfic i a oferir oportunitats a les properes generacions.
- **Igualtat de gènere:** El quart eix se centra en la igualtat de gènere, especialment mitjançant mesures transversals orientades a elevar la taxa d'ocupació femenina, a millorar, enfortir i reorganitzar el sistema de cures de llarga durada, a elevar el potencial educatiu, la igualtat d'oportunitats i a reduir la bretxa digital.

Al moment de fer la proposta de les estratègies per la regeneració del barri, es tindran en compte, d'una banda, els ODS i les determinacions de l'Agenda Urbana Espanyola, per alinear els objectius del barri amb els objectius de desenvolupament sostenible posant la igualtat i la dignitat de les persones al centre, respectant el medi ambient. I de l'altra banda, els eixos transversals de Next Generation, perquè es puguin realitzar a través d'aquestes subvencions.

Àmbit del pla

El PRU es centra en el nucli antic del municipi d'Artés, especialment l'àmbit que es troba al nord de la Ctra. de Sallent i la Ctra. de Prats. Es tracta d'un àmbit de 90.372 m², que principalment el formen les parcel·les definides urbanísticament per les claus 1a. Casc antic de conservació, 1b. Casc antic i 1c. Casc antic de regulació especial. La suma de les finques incloses en aquestes tres claus, afegint alguns petits àmbits que completen les illes de cases incompletes donen lloc a l'àmbit 1.

Tanmateix, per tal de desenvolupar el PRU s'ha tingut en compte un àmbit d'influència complementari a aquest primer, ja que, o bé per la continuïtat de la xarxa de carrers, per la topografia o per les relacions socio-territorials que s'estableixen, difícilment poden delimitar-se àmbits estancs. Així mateix, per alguns temes s'ha tingut en compte el conjunt del municipi o, si més no, s'han comparat les dades que afecten al casc antic amb les del conjunt del poble.

El següent gràfic mostra la delimitació dels àmbits als que es fa referència al llarg d'aquest estudi.

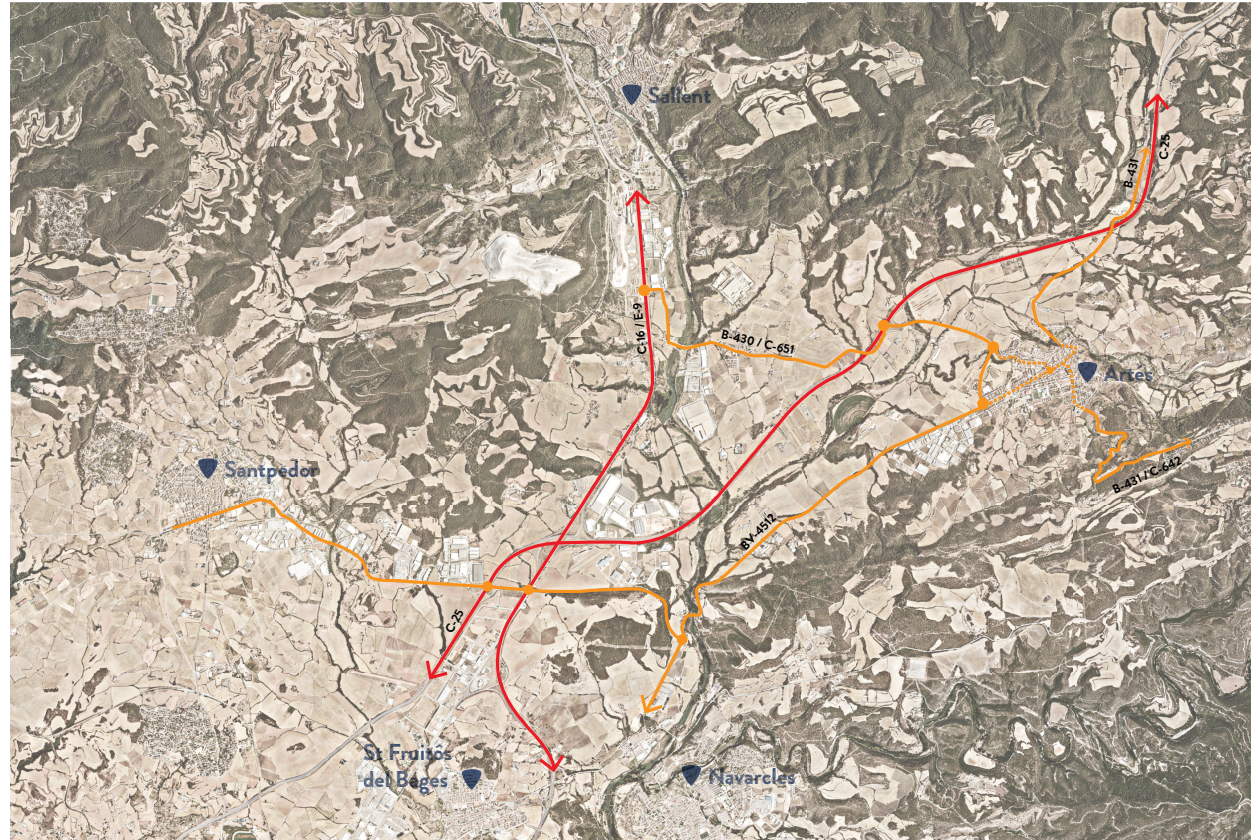

Àmbit del PRU Font: Elaboració pròpia

Mapa territorial

El municipi d'Artés es troba situat a la comarca del Bages, i limitant amb el Moianès a partir del 2015, quan va ser creada. Es tracta d'un nucli amb una població de 5.902 habitants l'any 2022, una superfície de 17,92 km² i amb una densitat de 312,01 hab/km².

Artés es situa a tocar de l'eix transversal (C-25) una important via de comunicacions que articula diversos assentaments i implantacions industrials que tenen com a polaritat i gran centre d'atracció la capital de comarca, Manresa, i que consta d'altres municipis com Sant Fruitós del Bages, Sant Joan de Vilatorrada, Santpedor, Navarces, o Avinyó, entre d'altres. A més, a través de la carretera B-431 també es connecta amb el municipi de Calders i amb la N-141c que arriba fins a Mojà o Navarces resseguint el Parc Natural de Sant Llorenç del Munt i l'Obac. Finalment cal dir, també que el nucli d'Artés té una certa proximitat amb el pas de la C-16, que connecta pel sud amb el conjunt de municipis vinculats al pas del Riu Llobregat (Pont de Vilomara o Sant Vicenç de Castellet.) i pel nord amb municipis com Sallent, Balsareny o Navàs.

Encaix territorial Font: Elaboració pròpia

Històricament, l'assentament urbà d'Artés s'inicia de manera estable a partir de l'Alta Edat mitjana malgrat hi ha indicis que prèviament ja hi havia hagut presència humana. L'origen es situa al Puig d'Artés, on es desenvolupa el casc antic del poble i la prolongació cap al c/Raval, a partir del qual s'organitzaven les principals vies de comunicació que articulen el territori, i que encara a dia d'avui, segueixen vigents.

Atenent a l'estudi detallat que en fa el Pla Especial de Protecció del Patrimoni de l'any 2021, i centrant-nos en la història recent, identifiquem quatre grans etapes en l'evolució del municipi.

La primera es situa a partir del segle XVI, on es supera la crisi demogràfica baix-medieval i el poble augmenta significativament la seva població.

La segona correspon al segle XVIII, quan s'incrementa la necessitat d'habitatge i apareixen carrers nous que acaben definint l'àmbit d'estudi del Pla de Regeneració Urbana. En aquest sentit parlem, per exemple, dels carrers Barquera, Raval i Sant Llibori.

La tercera etapa és el període comprès entre el segle XIX i el XX, on es desenvolupa l'entramat urbà que avui en dia configura gran part de la trama urbana.

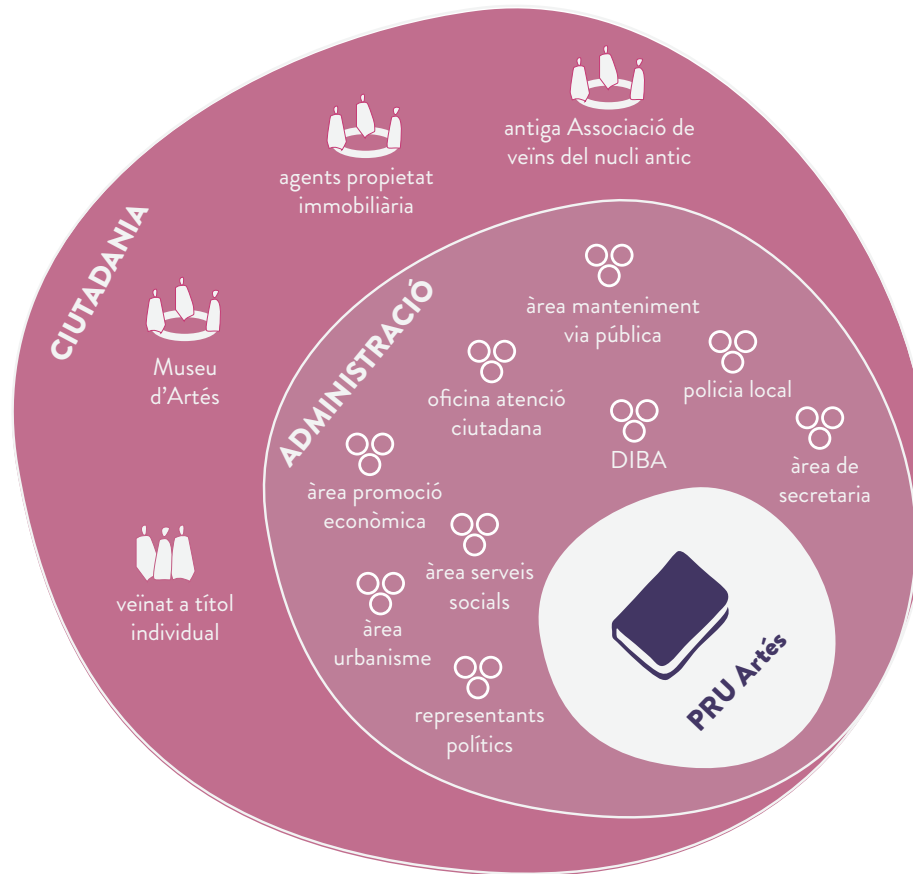
Finalment, l'última etapa es situa a partir dels anys 1970's, quan se supera la depressió causada per la Guerra Civil Espanyola i s'inicia la construcció del Polígon Industrial de Santa Maria. Aquest fet comporta un nou augment demogràfic.

Mapa topogràfic d'Artés (1920) Font: Elaborat per AVRA amb informació de la Cartoteca digital de l'ICGC

Mapa social

La població del municipi d'Artés, segons el padró municipal de l'any 2023 és de 6.047 persones. D'aquestes, 594 viuen a l'àmbit del PRU si ens basem amb la informació que apareix al padró municipal del que disposa l'ajuntament. A l'apartat de "Demografia" del capítol següent s'entra en profunditat a analitzar les característiques poblacionals i econòmiques de la ciutadania, així que en aquest apartat principalment destaquem els col·lectius que s'han implicat directament en l'elaboració del PRU a partir del seguiment del projecte o de la seva assistència a alguna de les sessions participatives que s'han fet.

Mapa social Font: Elaboració pròpia

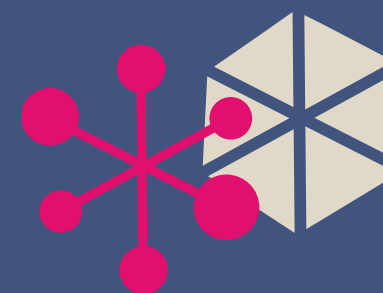
Mapa administratiu i documental

L'estudi parteix del recolzament de la Diputació de Barcelona, a través de la seva àrea d'Urbanisme, Habitatge i Regeneració Urbana de la gerència de serveis d'Habitatge, Urbanisme i Activitats.

A nivell municipal, la realització del present estudi s'ha treballat de manera transversal amb els diversos departaments que articulen l'estructura administrativa d'Artés, ja que la temàtica que s'aborda des del PRU és complexa i diversa, i són moltes les variables que hi tenen incidència. Així, el lideratge s'ha portat des del Departament d'urbanisme, però s'hi han implicat altres àrees com l'econòmica, la de manteniment de la via pública, la seguretat ciutadana o l'atenció ciutadana.

A més, cal dir que l'estudi no parteix de zero, sinó que s'ha donat continuïtat a nombrosos estudis realitzats recentment i que són de gran valor alhora d'analitzar la realitat del nucli antic i de proposar-ne les estratègies de millora corresponents. A continuació s'exposen les principals fonts d'informació consultades:

- Pla especial de protecció del patrimoni i Catàleg de béns arquitectònics, històrics i ambientals d'Artés. Diputació de Barcelona, 2021.
- Estudi "Detecció d'indicis d'habitatges desocupats al municipi d'Artés. Diputació de Barcelona, 2019.
- Estudi de mobilitat al municipi d'Artés. Diputació de Barcelona, 2018.
- Estudi de planificació estratègica per al turisme d'Artés. Diputació de Barcelona, 2023
- Indicadors municipals d'habitatge de la demarcació de Barcelona (INDI_MHAB). Observatori de l'habitatge (Diputació de Barcelona). 2023
- Avanç del Pla d'Ordenació Urbanística Municipal d'Artés (POUM). Diputació de Barcelona, 2020

Anàlisi

En aquest capítol es tracten tots aquells temes que defineixen l'espai públic del nucli antic d'Artés, i que en condicionen les dinàmiques que s'hi produeixen. En alguns casos es parla d'edificis i/o espais que poden no ser públics administrativament parlant però que tenen ús comunitari i compartit entre el veïnat. En aquest apartat, també, s'assenyalen alguns aspectes objectius i quantitius, i d'altres que tenen un caràcter perceptiu o qualitatiu, però que ajuden a definir les característiques de l'estructura de places i carrers de l'àmbit d'estudi.

Estructura de l'espai públic

L'estructura de la xarxa d'espai públic del nucli antic d'Artés és la pròpia d'un teixit de formació medieval, amb una trama de carrers estrets i sinuosos i amb poca continuïtat de la trama viària. Aquestes discontinuïtats es veuen accentuades per la topografia de l'àmbit, que presenta diferències de cota de fins a 35 metres entre la Pl. Vella i l'inici del c/ Barquera, i que implica un salt de nivell sovint resolt a través d'escales o pendents longitudinals importants.

Més enllà de la trama de carrers, identifiquem diverses places repartides al llarg del nucli antic. Algunes d'elles són de petites dimensions, aprofitant petits eixamplaments fruit de la intersecció de dos o més carreres, mentre que d'altres sí que són espais d'una certa dimensió que permeten el desenvolupament d'activitats d'estada i d'oci.

En aquesta línia, i si ens fixem en la qualificació urbanística d'aquests espais trobem una certa mancança de sistema d'espais lliures. Si ens fixem en la clau *J.Jardins Urbans* tenim 2.775 m², sumant principalment la Pl. Vella i de la Pl. de l'església, Val a dir a més d'aquestes, hi ha el tal.lús paral.lel al c/Hospital, que tot i quedar fora de l'àmbit s'hi relaciona directament. Aquest espai, però, presenta dèficits d'urbanització importants. Els altres dos, en canvi, tenen una forta presència de paviment dur i les activitats que s'hi desenvolupen es veuen obligades a conviure amb el vehicle privat.

Les altres places que trobem al nucli antic estan

qualificades de *sistema viari* (Pl. del Padró o Pl. Faura).

Finalment, també trobem un gran espai perimetral que ocupa l'espai més enllà de les muralles, i que es qualifica de P. Parcs Urbans. En aquest hi trobem 2.294,27m² dins l'àmbit. Es tracta d'un àmbit que actualment no està urbanitzat, més enllà de la definició d'itineraris peatonals que enllacen amb rutes a peu per l'entorn. Això fa que s'utilitzi en molts casos d'una manera informal, com a espai de passeig, o com a zona d'esbarjo per a mascotes.

Així doncs, i fent un anàlisi a nivell de la qualificació urbanística, trobem que el nucli antic d'Artés disposa d'un total de 5.069 m² de zones verdes, que suposa una **superfície d'espai públic per habitant** de 5,09 m²/hab. D'aquests, però, val a dir que un 45,25% són reserves de zona verda, i que en realitat no estan urbanitzats.

Si analitzem l'espai públic al marge del què en diu el Planejament vigent, observem que tal i com es mostra al plànol adjunt, existeixen diversos àmbits que malgrat no tenen la qualificació de zona verda sí que actuen com a espais d'estada i socialització. En aquest sentit, per exemple, hi trobem la Pl. del Padró o la Pl. dels Escacs. Un indicador que pot servir-nos en aquest sentit és **l'espai d'estada per habitant**. Sumant la totalitat de llocs on poder seure inclosos a l'àmbit d'anàlisi en trobem 74. Tenint en compte que segons les dades del padró hi viuen 995 persones, trobem que cada banc el comparteixen unes 14 persones.

A més, aquesta estructura de l'espai públic, en general, es caracteritza per tenir **diversitat de tipologies**. En el cas d'Artés, hi trobem les següents variants, que es representen en el plànol adjunt.

- Espais d'ús informal
- Espais públics no urbanitzats
- Zones verdes
- Places dures

Finalment, i independentment de la tipologia de cadascun d'aquests entorns, les dinàmiques que es produeixen a l'espai públic en molts casos estan condicionades per l'equipament o els usos que tenen, i que permeten que s'hi desenvolupin un seguit d'**activitats quotidianes** de manera habitual. Al nucli antic d'Artés hi destaquen:

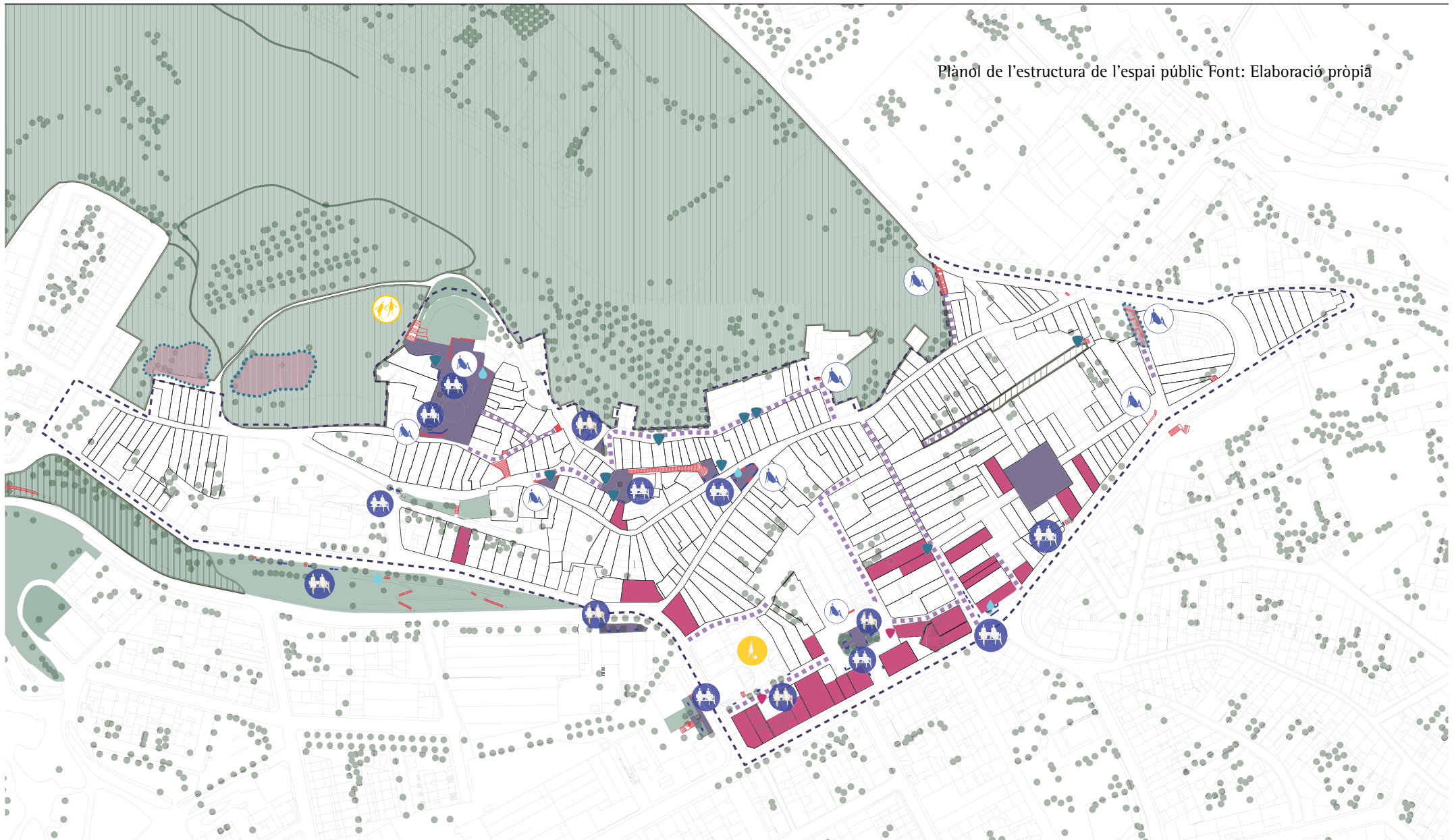
- Activitats comercials. Especialment a la part baixa, a tocar de la Ctra de Sallent, el c/Rocafort i el tram inicial del c/Barquera
- Espai d'esbarjo per a gossos. Malgrat es tracta d'una activitat informal, l'espai a l'entorn de les muralles s'utilitza sovint per a persones que treuen a passejar els seus animals de companyia.
- Pràctica de l'esport a l'aire lliure. De la mateixa manera que passa en el cas anterior, l'espai a l'entorn de les muralles s'utilitza sovint per a rutes de senderisme i la pràctica de l'esport, aprofitant la

xarxa d'itineraris naturals que hi passen.

També trobem diversos espais que tenen un grau d'apropiació per part del veïnat força elevada, i que en molts casos actuen com una extensió de les pròpies plantes baixes. Exemples d'aquests els trobem per exemple, a alguns punts del talús del carrer Hospital o als espais de contacte entre el parc de les Muralles i les cases que hi donen façana.

Àmbits d'apropiació veïnal Font: Elaboració pròpia

Presència de verd

Arbres

No urbanitzat

Sense ús

Places dures

Espais d'apropiació comunitària

Punts d'apropiació veïnal

Carrers peatonals / Plataforma única

Barreres arquitectòniques (escales)

Espais d'estada formal

Bancs

Espais d'estada informal

Fonts

Comerç actiu

Extensió del comerç a l'espai públic

Zones esportives

Espais de joc infantil espontani

Habitabilitat de l'espai públic

Per analitzar l'habitabilitat de l'espai públic ens fixem en diversos paràmetres que haurien d'afavorir que les persones que en fan ús puguin fer-ho de manera segura, còmode i amb igualtat de condicions, independentment de les seves capacitats o condicions físiques, del gènere o edat que tinguin o de la seva procedència.

A nivell d'**accessibilitat** dels carrers hi trobem importants dèficits, ja que en bona part de la xarxa no es compleixen els mínims com perquè els vials puguin ser considerats accessibles si atenem a les normatives actuals (Orden VI/561/2010 i el codi d'Accessibilitat català). Una de les causes d'això és la topografia accentuada que trobem al casc antic. La pendent longitudinal dels carrers en molts casos superen el 6%, fet que dificulta els itineraris de moltes persones amb mobilitat reduïda entre els que hi trobem la gent gran, un dels perfils poblacionals que habiten el nucli antic. Això té difícil solució en molt casos, si bé és cert que hi ha diversos punts on caldria millorar la solució arquitectònica que s'ha adoptat per tal de facilitar aquests itineraris.

A banda d'això, si mirem les dades de l'estudi de mobilitat (EMA, de 2018) observem que gairebé la totalitat dels carrers del nucli antic no compleixen amb les amplades mínimes de vorera segons normativa, a excepció d'aquells trams de carrer on s'ha optat per fer-hi plataforma única. En la major part d'aquests carrers l'amplada és inferior a 6 metres, així que difícilment es podrà complir amb els estàndards vigents si no s'aposta per una solució a un únic nivell i la disminució del trànsit

de pas i de la velocitat dels cotxes que hi circulen.

A nivell de l'**estat de l'espai públic** trobem diversos espais que presenten dèficits importants. En alguns casos això es deu a la falta de manteniment o el deteriorament progressiu de la via pública. En d'altres, a que la configuració de la trama ha generat racons en cul de sac que mai s'han arribat a desenvolupar en la seva totalitat. Segons part de les persones residents que han participat de l'anàlisi, aquest fet, sumat a determinades actituds incíviques per part d'algunes persones contribueixen a una certa percepció de deixadesa i abandonament del nucli antic, cosa que incrementa el procés progressiu d'abandonament que ha anat patint aquests últims anys.

Malgrat no es disposa de dades precises que permetin avaluar la **seguretat** de l'espai públic, la implicació ciutadana en l'anàlisi del PRU no fa suposar que es produeixin grans problemes als carrers i places del nucli antic. Tanmateix s'han assenyalat alguns punts foscos per deficiències a la xarxa d'enllumenat, com són la part superior del c/Barquera o les escales entre el c/ del Mig i el c/Fort.

La percepció d'inseguretat als carrers en alguns casos també està relacionada amb la convivència amb el vehicle privat. Actualment la seva presència és força elevada en moltes de les places cosa que dificulta el correcte desenvolupament de moltes de les activitats d'estada i de gaudi que s'hi produeixen, però a més, el veïnat explica que alguns conductors circulen a velocitats

per sobre de les permeses o inclús en contra direcció. Més enllà de les actituds incíviques de les persones que actuen així, alguns veïns parlen de la necessitat d'incrementar el control per part de l'administració.

Per últim, cal dir que la morfologia de la trama urbana i de les edificacions del nucli antic genera, de forma genèrica, uns vials força foscos i amb dèficits d'assolellament. La **proporció entre l'alçada i l'amplada dels carrers** en molts casos és inferior a 1.

Nombre de plantes de l'edifici

- III
- IV
- V

Ruïnes

Àmbits d'inseguretat

- Poca visibilitat
- Difícil demanar ajuda
- Sense possibilitat de cura comunitària
- Brut
- ! Especialment brut
- Espai estigmatitzat

Il·luminació

- Dèficit d'urbanització
- Barreres arquitectòniques (escales)

En aquest capítol es tracten aquells aspectes que tenen a veure principalment amb les xarxes de transport de les persones, independentment de la manera en què ho facin. Ens fixem tant en les característiques físiques dels espais, com en les dinàmiques que s'hi produeixen i que en condicionen tant els propis desplaçaments com la resta d'activitats que es produeixen a la via pública, i amb les que han de conviure.

Connectivitat a peu, bici i cotxe

Un indicador que podria facilitar una informació quantitativa per la realització d'aquest apartat és l'**índex de motorització i el repartiment modal** malauradament no es disposa de dades fiables que ens permetin definir-lo, ni dels habitants del casc antic ni del municipi d'Artés en general. Tanmateix, la percepció de les persones amb qui hem parlat durant el desenvolupament de l'estudi i la extrapolació d'allò que succeeix en municipis de característiques anàlogues ens fa pensar que la dependència del vehicle privat és elevada. Les dinàmiques laborals de bona part dels residents impliquen desplaçaments al polígon Industrial de Santa Maria o a d'altres nuclis de l'entorn i l'oferta de transport públic, tal i com es descriu més endavant, és força reduïda. Així doncs, l'ús del cotxe és pràcticament inevitable per gran part dels residents.

A nivell de **jerarquia viària**, si ens fixem amb les dades de l'Estudi de Mobilitat del Municipi d'Artés, redactat per la DIBA l'any 2018, veiem com per dins el nucli antic no hi passa cap via que integri la xarxa bàsica. Tant la Ctra. de Prats, com la carretera de Sallent tenen una posició perimetral. Ara bé, el pas d'aquests dos eixos compromet en alguns casos la relació del nucli antic amb la resta del municipi, o la relació entre la part del nucli antic situada al nord-oest del municipi o la prolongació al llarg del c/ Raval.

A un segon nivell jeràrquic, hi trobem l'eix format pel c/ sant Víctor, c/Sant Pere i c/Hospital, que forma part de la xarxa local i que creua el longitudinalment el nucli

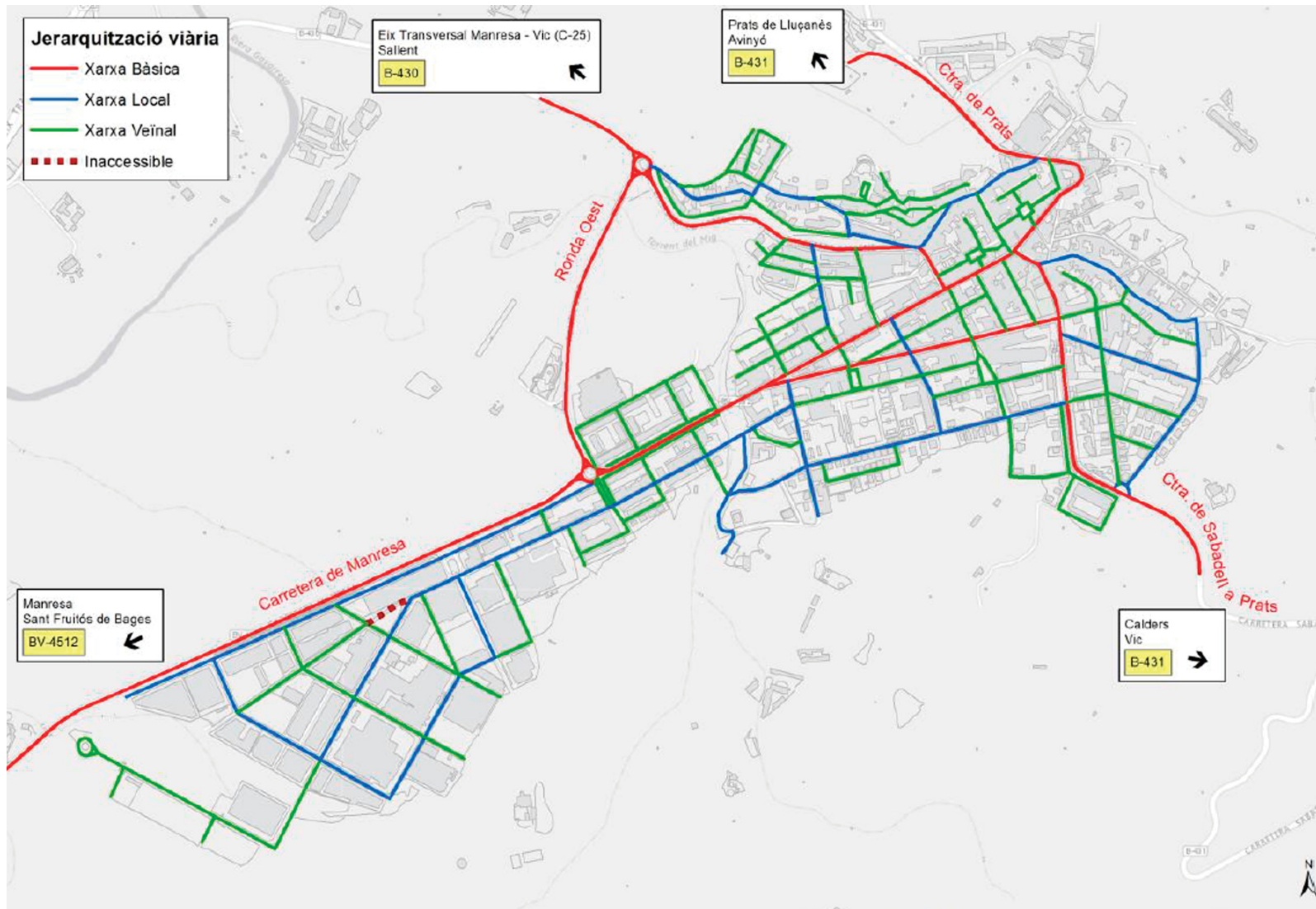
antic, connectant dues de les principals vies d'accés al municipi.

La resta de carrers del nucli antic formen part de la xarxa veïnal, i registren intensitats de trànsit molt reduïdes, limitant-se en molts casos a la mobilitat dels residents.

La major part dels carrers són de doble sentit, malgrat en molts casos l'amplada de la calçada és inferior a 5 m. Això pot generar problemes puntuals, tot i que com que els principals usuaris d'aquests itineraris és el veïnat, aquests petits friccions en molts casos es solucionen de manera espontània.

Si analitzem les **superfícies de què disposa cada mode de transport** observem com un 35,34% (1.204 ml) dels carrers són de plataforma única amb prioritat per a vianants. La resta, un 65,66% (2.203 ml), són carrers on el vehicle n'és el protagonista. Ja sigui en vials amb dos sentits de circulació (21,04%) o amb un sol sentit (43,62%). Independentment de la formalització que té la secció viària, en molts casos les persones acaben circulant per la calçada, compartint espai amb els cotxes.

Finalment, si analitzem la **superfície destinada a la mobilitat ciclista** cal dir que no existeixen espais específicament reservats al pas de bicicletes, patinets o altres vehicles VMP. Tanmateix, a la major part del nucli antic la poca intensitat de trànsit que hi ha permet que convisquin sense problemes.

Jerarquia viària Font: Estudi de mobilitat del municipi d'Artés DIBA i Cinesi

Serveis i infraestructures

A nivell les connexions de **transport públic** el municipi d'Artés, i en conseqüència, del seu nucli antic es basa principalment en la xarxa d'autobusos, operats per l'empresa Segalés. Actualment el municipi disposa de set línies i dues parades dins el poble, cap d'elles al casc antic. Tot i que no disposem de dades específiques, les converses amb el veïnat fan pensar que la dependència del cotxe és elevada, i que la cobertura del transport públic és limitada principalment donada la poca freqüència de pas i les connexions limitades amb municipis de l'entorn.

La distància fins les parades de l'autobús és superior a la desitjable per a les persones que viuen a la part alta del barri (700m i 9 min a peu des de la Pl. Major), i força adequada, en canvi, si vius a la part baixa (400m i 5 min a peu) des de la plaça de l'església.

La dotació de places d'aparcament per a vehicles

al nucli antic és força reduïda. Actualment hi trobem tres grans espais d'aparcament coincidents amb les places públiques, cosa que compromet sensiblement l'ús d'aquests àmbits com a espais d'estada i oci. Per la seva banda hi ha la plaça Vella, amb unes 30 places disponibles, la Pl. de l'Església i el c/ del Carme amb unes 15 places i la Pla de Faura i el c/ Jaume I amb unes 20 places. En aquestes dues últimes places l'aparcament és de restricció horària (zona blava), però gratuït.

A banda, trobem alguns carrers amb cordó d'aparcament en calçada, ja sigui en bateria o en fila. En total trobem 124 aparcaments lliures en calçada.

Cal dir que tant en aquestes bosses, com a la resta de carrers del nucli antic s'hi produeix de manera habitual estacionament de vehicles en calçada d'una manera informal. En alguns casos aquest aparcament és puntual, per tal de facilitar la càrrega i descàrrega dels veïns, però en d'altres s'acaba convertint un estacionament informal que compromet l'espai de pas, l'accessibilitat i en alguns casos l'accés als habitatges i als aparcaments privats. Aquestes espais d'aparcament informals no regulats suposen un total de 49 places, segons observació feta durant el treball de camp. Aquesta xifra cal entendre-la com a orientativa, ja que per les pròpies característiques d'aquest tipus d'estacionament es fa difícil determinar-ne el nombre exacte.

A més a més, segons dades del treball de camp fet durant el desenvolupament del treball de camp a les que incorporem també les dades relatives a les llicències de guals, observem un total de 195 aparcaments privats.

La suma de l'aparcament en calçada més el privat és de 354, i de 403 si contemplem l'informal. Aquestes places donen servei a 994 persones empadronades al nucli antic, a part del conjunt de població flotant que en podria fer ús de manera puntual.

A nivell d'aparcament, cal dir que aprofitant actes puntuals que s'han fet al nucli antic s'han habilitat aparcaments provisionals al Parc de les Muralles. Es tracta d'una opció que permetria reordenar les places i carrers del nucli antic.

Garatges
Parcel·les amb llicència de gual

Aparcament regulat
Aparcament formal
Aparcament informal
Aparcament provisional durant activitats puntuals

Carrers peatonals / Plataforma única
Traçat de l'autobús

En aquest capítol es tracten aquelles activitats, ja siguin públiques o privades, que articulen la vida quotidiana de les persones que viuen o que fan ús del nucli antic d'Artés. En aquest sentit ens fixem, per exemple, en les activitats econòmiques que hi tenen lloc, en la xarxa d'equipaments comunitaris existents o en les activitats que es programen regularment o de manera puntual tant per part de l'administració o com des del teixit social.

Activitats econòmiques

Actualment existeix molt poca **activitat econòmica** a la major part del nucli antic. Els únics comerços que hi ha es troben a la part inferior del c/Barquera, a la ctra. de Sallent i al c/ Rocafort, on es concentra gairebé la totalitat dels 29 negocis que segueixen oberts actualment. En d'altres moments hi havia hagut més presència d'activitat comercial, però en els darrers anys ha anat desapareixent seguint una tendència similar a la de l'habitatge.

Malgrat això, existeix una certa proximitat dels habitatges del nucli antic amb les **activitats comercials d'ús quotidià** del municipi. Les distàncies entre el nucli antic i la zona comercial no són excessivament grans. Per exemple, entre la Pl. Vella i la cruïlla entre Ctra. de Sallent i c/Rocafort, un dels punts neuràlgics a nivell comercial, és d'uns 500 m i uns 6 minuts a peu. Cal dir, però, que aquests trajectes, tal i com ja s'explica en els capítols anteriors, poden suposar problemes per a persones amb mobilitat reduïda donades les elevades pendents de molts d'ells i les barreres arquitectòniques que hi trobem.

Des de l'ajuntament s'han dut a terme diverses iniciatives per mirar d'incidir en la problemàtica dels locals buits, tot i que les dades que fem servir per avaluar-ne la magnitud les referim al treball de camp fet en motiu del PRU. En aquest sentit es detecten 32 comerços buits i 36 finques que per la seva tipologia poden assimilar-se a un local o un magatzem. La major part d'aquests s'ubiquen al c/Barquera, tal i com s'observa al plànol adjunt.

No disposem de dades fiables pel que fa al **preu mitjà dels locals** i a l'oferta de lloguer o venda actual. A les plataformes de referència per a la gestió immobiliària no s'han detectat locals disponibles, tot i que la percepció de la ciutadania és que sí que n'hi ha. Probablement aquest fet es deu a que els canals que s'utilitzen per a aquest tipus d'operacions són informals i basats en el "boca-orella".

A nivell **d'allotjament turístic** l'oferta actual al nucli antic és nul·la. Segons les dades de l'estudi de planificació estratègica del turisme (2023) a Artés tan sols s'hi troben tres allotjaments, una casa rural i dos habitatges d'ús turístic (HUT's), que s'ubiquen a les afores del poble.

En aquesta línia cal dir que malgrat és un tema que encara no s'ha desenvolupat, existeix la possibilitat d'habilitar un petit alberg aprofitant la reforma de la casa Museu d'Artés.

Equipaments

Al casc antic hi trobem diverses parcel·les d'equipament consolidat: la residència de gent gran, l'església de Sta. Maria, l'Escola Vedruna i la parcel·la en rehabilitació de la Pl. Vella. En total formen una **superfície d'equipaments** de 8.647,57 m², que suposa un total de 8,69 m²/hab. A més hi ha altres espais amb aquesta qualificació en àmbits propers al del PRU però que no estan desenvolupats. Són espais amb un gran potencial per a regenerar el nucli antic, i establir pols d'atracció que ajudin a dinamitzar la vida quotidiana tant dels residents com la resta de persones que viuen al municipi. En aquest sentit, en destaca la casa Museu, un espai que actualment es troba en rehabilitació i on es preveu ubicar-hi el museu, un possible allotjament turístic i la concessió d'un bar.

A la part inferior del nucli antic, i en una posició estratègica entre el nucli antic i la resta del poble hi trobem el Casal Artesenc. Es tracta d'un edifici històric, amb pes important en la història del poble i que actualment és propietat del Bisbat de Vic. Per últim, hi trobem una parcel·la qualificada de d'equipament, per sota del carrer Fassina de Baix que no té un ús assignat.

A nivell de la **xarxa d'equipaments** també destaca el c/ de les Parres, que articula una bona part dels usos comunitaris d'Artés amb edificis com el complex Cultural de Cal Sitges, la biblioteca, o el casal de joves. Malgrat ser edificis que no es troben ubicats al nucli antic, hi tenen una forta connexió a través de l'eix format pel propi c/ de les Parres i el c/Barquera.

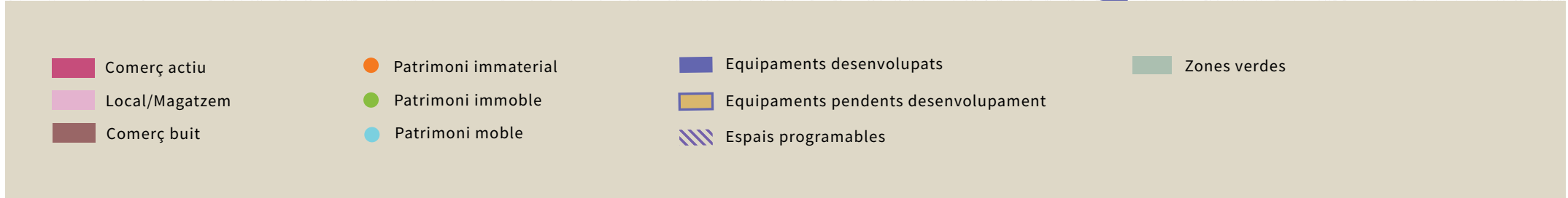
Imatge de la parcel·la en rehabilitació de la Pl. Vella
Font: Elaboració pròpia

Activitats culturals i implicació social

Al nucli antic s'hi **programen diverses activitats** puntuals que atrauen força públic tant del propi municipi d'Artés com de fora del poble. Entre aquestes destaquen la festa de la verema, el cicle de concerts de proximitat, la festa de la diversitat organitzada per l'AAVV, el correllengua, el Tió de nadal, o el patge reial. Totes aquestes són activitats que no tenen continuïtat al dia a dia, però que tenen força bona acollida i que s'han valorat positivament per les persones que han participat de les sessions participatives fetes en el marc d'aquests estudi. Els espais públics on tenen lloc aquestes accions s'adapten segons les necessitats a cada moment, tant a nivell d'equipament com de l'aparcament que acull a les persones visitants.

La major part d'aquestes accions s'ubiquen a la Pl. Vella, i en alguns casos, per fer-ho, s'habiliten aparcament provisionals a l'esplanada del Parc de les Muralles.

A nivell d'**associacionisme** cal dir que antigament hi havia hagut una associació de veïns del nucli antic, que s'encarregava, entre d'altres, d'organitzar la Festa de la Diversitat. Actualment, però, no es troba activa. Sembla que els darrers anys costava més promoure coses i finalment s'ha acabat desfent.

En aquest capítol es tracten els temes que fan referència per una banda a la infraestructura verda, i per l'altra a la gestió dels recursos necessaris pel bon funcionament de l'ecosistema urbà. En el primer apartat es parla sobre la distribució de les zones verdes, les seves característiques i la relació que hi ha entre elles, i al segon, la manera com es gestionen els residus i les característiques de l'edificació a nivell de consums i eficiència energètica.

Estructura del verd urbà

La major part de les places del nucli antic són en realitat zones pavimentades i en molts casos destinades a l'aparcament de vehicles privats, ja sigui de manera formal o informal. La única zona verda que ocupa un espai central és la plaça de l'església (306 m²), tot i que per la seva configuració, rodejada de circulació de cotxes, es tracta d'un espai amb un ús limitat.

Així doncs, pràcticament la totalitat del verd urbà es troba situat en una posició perimetral, i per aquest motiu, en aquest punt comptabilitzem també aquelles zones verdes que es troben a l'àmbit d'influència del PRU.

Al sud del nucli antic hi trobem el talús situat entre el c/ Hospital i la Ctra. de Sallent (9.796 m²). Es tracta d'un espai no urbanitzat exceptuant la intersecció d'aquests dos carrers.

A la part nord hi trobem una gran àrea verda, entre les muralles i el barranc que limita amb la Riera de Mal Rubí. Es tracta d'un espai de prop de 35.857 m², on actualment hi ha plantades algunes oliveres i vinyes. Tot i això, una bona part d'aquest espai no disposa de vegetació ni durbanització i és un espai d'apropiació veïnal i on s'ubiquen usos informals com el de l'espai per a gossos.

Així doncs dins de l'àmbit hi ha una superfície de 48,487 m² de verd, que correspon a 48,71 m²/hab del nucli antic, una dada que suposa un percentatge

elevat d'**espai verd per habitant**, i que pot significar un valor potencial d'aquest entorn en cas que s'urbanitzi correctament i s'hi faciliti l'accés per part dels residents.

La principal mancança a nivell de l'estructura del verd rau en la **proximitat i la continuïtat**, ja que a part d'aquests d'aquests àmbits pràcticament no trobem presència de vegetació al nucli antic més enllà d'alguns arbres puntuals i de les jardineres de l'inici del c/ Barquera. Un efecte colateral d'aquesta situació és poca proporció de sol permeable del nucli antic, que dificulta la infiltració d'aigües pluvials i contribueix negativament en l'efecte "illa de calor" així com també en la percepció de confort ambiental de les persones residents. En aquest sentit, cal dir que l'opinió de part del veïnat durant les accions participatives realitzades va en aquesta línia, i comenten que caldria renaturalitzar la xarxa de places i carrers, i buscar la manera d'augmentar la presència de verd.

Els principals motius que donen lloc a aquesta casuística són l'elevada densitat de la trama urbana, que otorga als espais verds un paper força residual.

Imatge de les jardineres del c/ Barquera
Font: Elaboració pròpia

Imatge del talús del c/Hospital
Font: Elaboració pròpia

Imatge de la zona verda del Parc de les Muralles
Font: Elaboració pròpia

A **nivell de qualificació energètica** del parc d'habitatges no disposem de dades específiques de tots els habitatges del nucli antic, però sí que hi ha disponibles dues fonts d'informació amb les que és poden obtenir dades més generals, el cadastre i l'ICAEN

Les dades del cadastre fan referència al conjunt del municipi. Segons aquestes, l'any 2021 a Artés hi ha un total de 2.635 habitatges. D'aquests un total de 721 tenen certificat energètic vigent (dades de l'Institut Català d'Energia (ICAEN), 2022). D'aquests tant sols l'1,94% té una qualificació alta (A i B) en quant a Co2 i un 1,66% té qualificació alta en relació a l'energia primària. Són percentatges baixos, que en part es deuen a que trobem 768 habitatges de més de 45 anys i 2.031 habitatges anteriors a l'aprovació del Codi Tècnic de l'Edificació CTE, l'any 2006. Si analitzem les dades específiques del nombre d'habitatges que disposen de certificat energètic al nucli antic, segons l'ICAEN són 92 habitatges, dels quals el 7,5% té una qualificació (A, B o C) i un 30% molt baixa (F o G). No són dades molt elevades, però sí que indiquen que hi ha un cert moviment de compra o lloguer. Pel que fa a pròpiament a la qualificació, trobem al mercat una acumulació d'habitatges deficitaris energèticament, i tot indica que també puguin tenir deficiències d'habitabilitat i que, per tant, en molts casos no compleixen amb els estàndards que determina la normativa vigent.

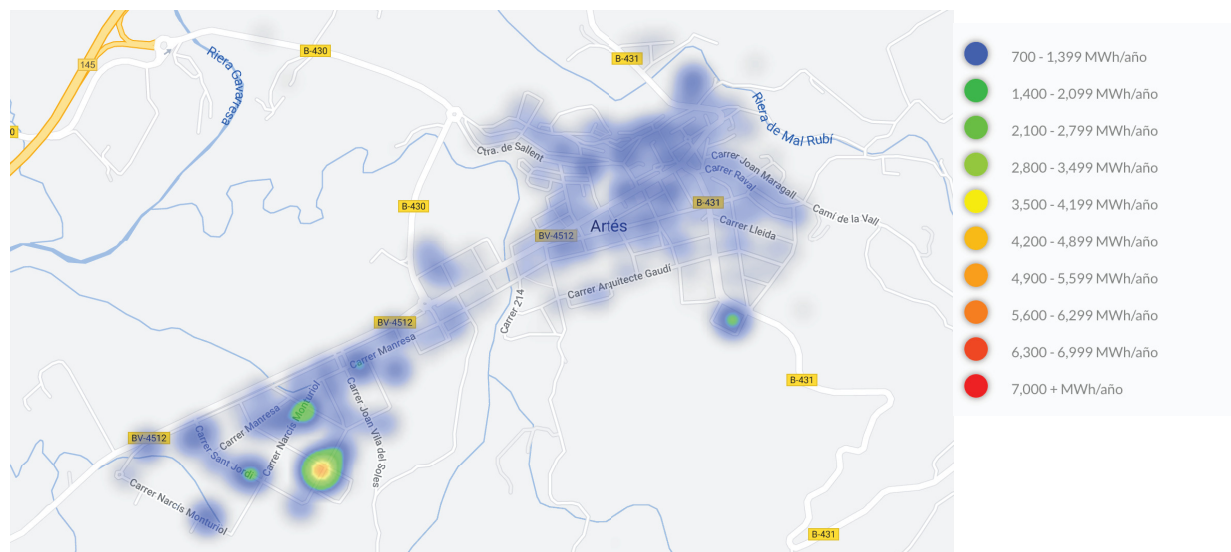
Mapa de la certificació energètica dels edificis Font: Institut Català d'Energia

Pel que fa a **consum** del parc d'habitatges, tampoc disposem de dades específiques dels habitatges del nucli antic, però segons el mapa de calor de la demanda energètica del IDAE, no destaca cap demanda energètica alta en el nucli antic, però sí que observem que la part central del nucli té una demanda un pel més elevada que les edificacions situades a l'est i oest. Es pot determinar que això és degut a que són zones més denses i amb edificacions més antigues.

Per altra banda, cal afegir que l'equip tècnic de l'administració ha detectat certs interessos per a la instal·lació de plaques solars, però que a causa d'una incompatibilitat amb la normativa vigent en matèria de patrimoni no s'han pogut instal·lar, apuntar que aquesta instal·lació no reduiria directament el consum energètic de l'edifici, que depèn de la demanda, però sí que milloraria el rendiment de les instal·lacions per a cobrir aquesta demanda.

La recollida de residus al municipi d'Artés es fa a través del sistema "porta a porta" des de mitjans de l'any 2014. Així doncs, no trobem presència de **punts de recollida** a l'espai públic més enllà de la deixalleria municipal que es troba a uns 2,4 km de la Pl. Vella.

A nivell de percepció de neteja de l'espai públic, part del veïnat assenyala que en alguns àmbits aquesta és deficient i que genera una imatge de deixadesa del barri. Aquest fet es relaciona, en part, amb una mala praxis d'alguns veïns. En alguns casos, aquests entorns coincideixen amb la ubicació d'habitatges ocupats il·legalment.

Mapa de calor de la demanda energètica Font: IDAE

En aquest capítol es tracten aquells aspectes que tenen a veure principalment amb l'habitatge i el patrimoni del nucli antic. Es tracta d'un aspecte complex, ja que per una banda ens fixem en les característiques físiques de les edificacions, com poden ser la seva tipologia, l'estat de conservació de l'edificació o la seva renovació, i per l'altra en la situació dels habitatges en relació a si estan ocupats, o no, i en l'oferta i la demanda que hi ha tant en relació a la compra com al lloguer.

Conservació

L'estat de conservació dels edificis del casc antic en general és força deficitari. Bona part del veïnat amb qui s'ha parlat durant la realització d'aquest anàlisi així ho han manifestat. De fet, aquesta és una de les problemàtiques més rellevants que ha de solucionar el PRU, ja que les deficiències dels habitatges i locals del casc antic impliquen unes grans inversions per a la seva rehabilitació que poques persones poden assumir. Així, mica en mica, molts dels habitatges han anat quedant buits o s'han llogat a preus baixos, assumint que les condicions d'habitabilitat no són les òptimes com per poder-ne equiparar el preu al d'altres zones del municipi.

Si ens fixem en l'**antiguitat de les edificacions**, podem veure com l'any de construcció de les finques és força més antic que el de la resta del municipi. Segons les dades extreïdes del Cadastre veiem com pràcticament la meitat dels habitatges (49,8%, 163 habitatges) són anteriors a l'any 1900. El plànol següent mostra el repartiment d'aquests habitatges, i observem com és lògic, que respon al procés de formació del nucli antic, on a la part alta es concentren les finques més antigues i a la part baixa les més noves.

Aquesta dada numèrica s'ha contrastat amb una inspecció visual de les façanes, feta en motiu d'aquest estudi. S'ha classificat en tres graus de conservació:

Bo: Edificacions que presenten façanes amb un bon estat de conservació que a simple vista no presenten

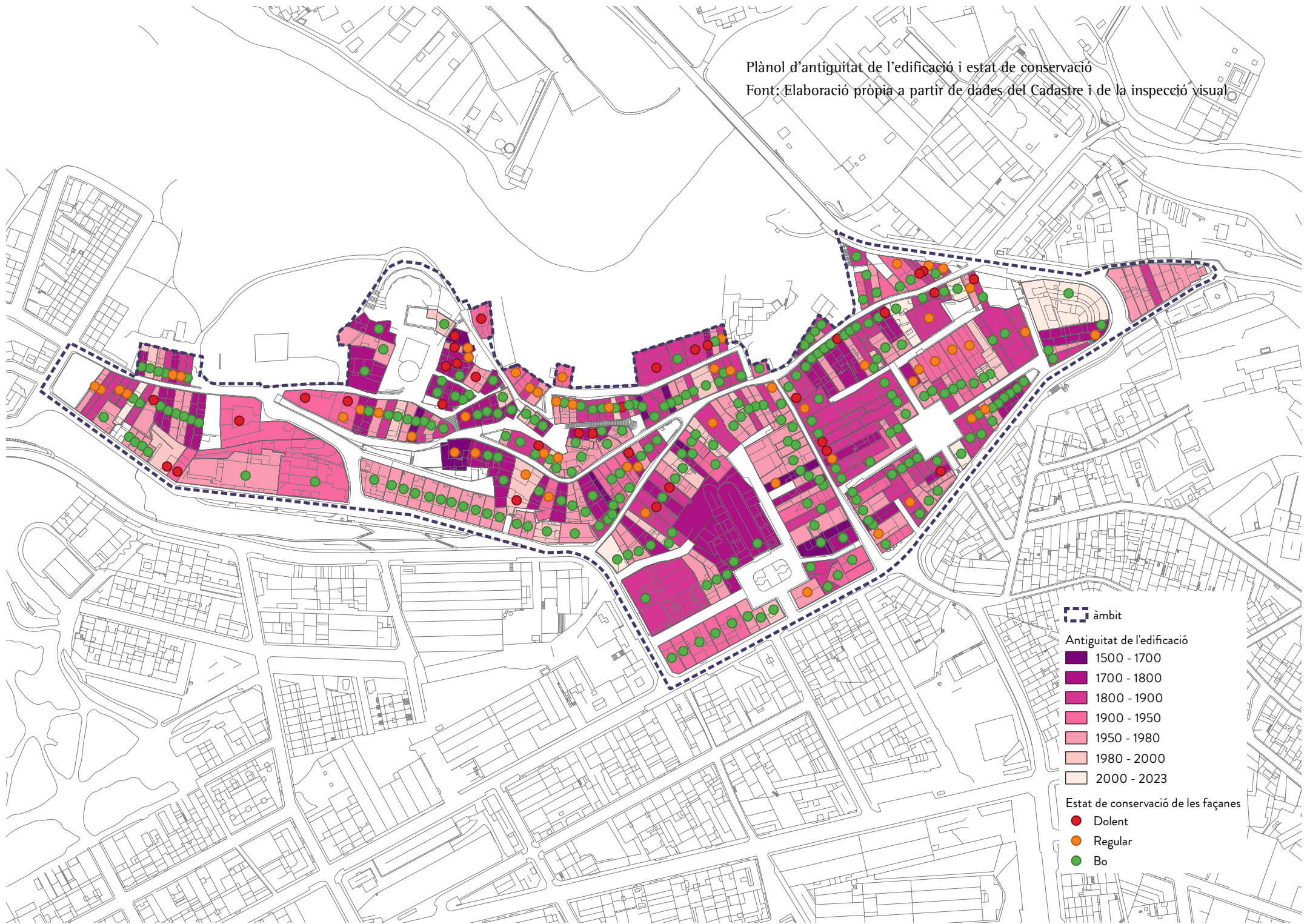
patologies significatives i que els principals elements visibles des de la via pública es troben en bon estat.

Regular: Edificacions que, a simple vista, es suposen habitables però que presenten algunes deficiències en els seus elements exteriors. Aquests poden ser diverses (fusteries en mal estat, humitats o desgast de la façana...).

Dolent: Edificacions que després de fer-ne la inspecció visual presenten algun tipus de problemàtica que en dificulta la seva habitabilitat si abans no s'aborda una reforma important. Algunes de les patologies detectades són esquerdes en façana, despreniments d'elements arquitectònics, manca de fusterios...

Aquesta diagnosi "in situ" ens diu que un 10,03% de les façanes s'han classificat com a "dolent", un 16,22% com a regular i tant sols un 73,75% com a bo. La ubicació de les edificacions en mal estat coincideix força amb l'antiguitat de les finques, ja que en molts casos no han estat rehabilitades recentment. Cal dir que l'estudi s'ha limitat a una inspecció visual de la façana, i que no s'ha pogut entrar a l'interior dels edificis per comprovar-ne, per exemple, l'estat dels elements estructurals o de les instal·lacions.

Plànol d'antiguitat de l'edificació i estat de conservació
Font: Elaboració pròpia a partir de dades del Cadastre i de la inspecció visual

àmbit

Antiguitat de l'edificació

- 1500 - 1700
- 1700 - 1800
- 1800 - 1900
- 1900 - 1950
- 1950 - 1980
- 1980 - 2000
- 2000 - 2023

Estat de conservació de les façanes

- Dolent
- Regular
- Bo

Finalment, per a comprovar la **renovació del parc d'edificis** també s'han analitzat les dades facilitades per l'Ajuntament d'Artés relatives a les llicències de rehabilitació concedides aquests últims vint anys, entre 2002 i 2022.

- **Llicències d'obres:** El període on s'han atorgat més llicències és el comprés entre l'any 2003 i 2008, arribant a pics de 11 i 12 llicències anuals, els anys 2006 i 2007. Després, coincidint amb la crisi viscuda a nivell global, el ritme decreix notablement mostrant un lleuger repunt que es pot situar a partir de l'any 2015/2016. Malgrat no arriba ni de bon tros a les xifres inicials.
- **Comunicats d'obra:** En aquest aspecte es produeix una tendència similar a la de les llicències d'obra. Les xifres més altes les trobem els anys 2004 (45 llicències), 2006 (43 llicències), 2008 (50 llicències) i 2009 (42 llicències). Els següents anys disminueix sensiblement l'activitat per tornar a repuntar aquests últims anys, estabilitzant-se entre les 25-30 llicències anuals.
- **Ordres d'execució:** En aquest apartat només disposem de dades dels últims 10 anys, i s'hi inclouen tots aquells expedients oberts per part de l'ajuntament que impliquen possibles situacions

d'inseguretat cap a la via pública, Per exemple, parlem de façanes en mal estat, ràfecs o cobertes. Durant el període analitzat trobem una mitjana

d'entre 5 i 6 expedients anuals, arribant a puntes de 15, 13 i 10 els anys 2012, 2015 i 2018.

EVOLUCIÓ LLICÈNCIES NUCLI ANTIC 2002-2022

ANYS	LLICÈNCIES OBRES	COMUNICACIONS OBRES	ORDRES EXECUCIÓ	LLICÈNCIES ACTIVITATS
2002	1	29	?	2
2003	6	28	?	3
2004	2	45	?	0
2005	6	39	?	1
2006	11	43	?	1
2007	12	39	?	2
2008	7	50	?	0
2009	2	42	?	1
2010	0	38	?	2
2011	1	20	?	1
2012	1	35	15	1
2013	1	17	7	1
2014	1	13	3	0
2015	2	32	13	2
2016	3	18	1	2
2017	2	19		3
2018	2	27	10	1
2019	0	22	5	1
2020	5	26	3	3
2021	3	26	5	1
2022	2	31		1
	70	639	62	29

Dades de la renovació de l'edificació del nucli antic
Font: Elaboració pròpia amb dades de l'Ajuntament

Edificació

El nombre total d'habitatges de l'àmbit és de 529. Aquesta dada s'obté sumant els que consten segons cadastre (438) més aquells que s'han observat durant el treball de camp i que probablement no figuren a la informació cadastral perquè no tenen la divisió horitzontal feta (91). Aquest fet és força rellevant, perquè ens demostra que l'estructura de divisions horitzontals no respon a la realitat dels habitatges, i que les dades del nombre de domicilis que figuren al Cadastre està per sota dels que hi ha realment. En tot cas, això suposa una densitat de 48,47 hab/Ha.

La tipologia de la major part de les edificacions del nucli antic d'artés són les pròpies d'una trama medieval. En general podem dir que són parcel·les que en molts casos tenen **amplades** entorn els 5 metres, i **profunditats edificatòries** properes als 20 metres. En alguns casos disposen de pati al final, però donades les característiques topogràfiques del terreny, la proporció de les illes és força estreta i allargada, i en conseqüència, les parcel·les en molts casos són passats, amb doble façana, i sense espai exterior. Això genera un teixit molt compacte i dens, i dificulta les condicions d'habitabilitat dels habitatges en aspectes com l'asolellament o la ventilació.

El fet que la major part dels habitatges tinguin una de les dues façanes que clarament s'identifica com a façana principal genera una estructura de carrers principals, i uns altres de secundaris. En aquest segon grup hi trobem exemples paradigmàtics com el carrer de la Roca.

Les **alçades de l'edificació** és en la major part dels casos inferior a PB + 3. D'aquests, un 17,06% són de PB, un 21,18% de PB + 1, un 38,82%, el grup més nombrós de tots ells, són de PB+2 i un 21,18% de PB+3. La resta són de PB+4, però tan sols en trobem un 1,76%.

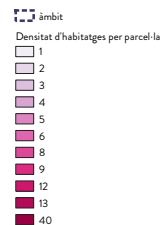
Malgrat, en general, no hi ha edificis alts la poca dimensió de la caixa viària fa que la percepció que tens de la trama urbana com a vianant és d'edificacions força altes i de carrers foscos i estrets.

Entre aquests habitatges, la gran majoria són unipersonals, mentre que els que disposen de dos habitatges o més per finca representen un percentatge força més baix. Tal i com s'ha comentat abans, la realitat regularitzada d'aquest fet no respon a la situació actual, ja que en molts casos observem com a simple vista estem davant d'un bloc plurifamiliar, quan la realitat cadastral no ho reflecteix així

La **superfície dels habitatges** és força variable ja que en trobem 108 que estan per sobre els 300 m²st i d'altres, en canvi que estan per sota dels 80 m²st (21 habitatges) La mitjana és de 273,72 m², tot i que, aquesta xifra és molt alta degut a que n'hi ha alguns que són particularment grans. Al plànol adjunt observem que la major part dels petits es troben a les proximitats del c/Barquera i el c/Sant Víctor, on s'hi concentren els habitatges plurifamiliars,

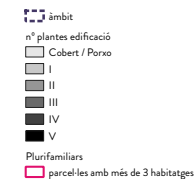
En aquest sentit cal afegir que durant les accions participatives fetes part del veïnat a assenyalat la dificultat de legalitzar les divisió horitzontal de les finques, malgrat en molt casos hi ha voluntat i necessitat de fer-ho.

Finalment cal dir que els habitatges en molts casos tenen moltes escales a l'interior, cosa que en dificulta **l'accessibilitat** de persones amb mobilitat reduïda. Tenint en compte que una bona part de la població del nucli antic són persones grans, això suposa una problemàtica a tenir en compte. Aquesta dada no s'ha pogut verificar sobre el terreny, ja que la inspecció visual de l'estat de l'edificació s'ha fet des de l'exterior, però són característiques que encaixen amb l'edat de construcció dels habitatges, amb les proporcions de la parcel·la i amb les aportacions que han fet els veïns i veïnes que hi viuen, i als quals s'ha consultat durant la realització d'aquest estudi.

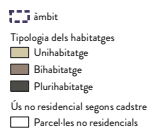
Plànol del nombre d'habitatges

Font: Elaboració pròpia amb dades cadastrals i de la inspecció visual

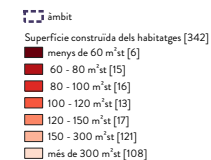
Plànol alçades de les edificacions

Font: Elaboració pròpia amb dades cadastrals

Plànol de la tipologia dels habitatges

Font: Elaboració pròpia amb dades cadastrals i de la inspecció visual

Plànol de la superfície dels habitatges

Font: Elaboració pròpia amb dades cadastrals

Accés a l'habitatge

La quantitat d'**habitatges buits** del nucli antic és força alta. Segons el cens d'habitatges buits que l'ajuntament va fer l'any 2019 conjuntament amb la Diputació de Barcelona en trobem un total de 86. Aquesta informació, agafant les dades del padró del 2022 i creuant-la amb el nº d'habitatges ens aporta una xifra que s'enfila fins als 136 (31,05%). En qualsevol dels casos, es tracta d'una xifra significativa i un indicador força rellevant de l'estat del parc d'habitatge dins l'àmbit del PRU.

Aquest és un aspecte que la major part de persones que

han participat a les accions participatives vinculades a l'estudi han posat sobre la taula. Els motius d'això s'han anat exposant al llarg d'aquest document, i lògicament responen a aspectes propis del parc d'habitatge i de l'estat de les edificacions, però també a dinàmiques socials i col·lectives que mica en mica han anat contribuint a un abandonament del nucli antic i al trasllat de la població resident cap a altres zones del poble.

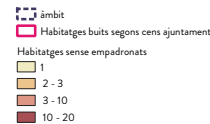
Si analitzem les dades quantitatives dels habitatges

buits veiem que, segons l'estudi "Detecció d'indicis d'habitatges desocupats d'Artés" realitzat per la DIBA l'any 2019, la tendència del municipi a tenir habitatges sense empadronament vigent va a l'alça durant els últims anys. L'any 2000, per exemple, en trobàvem menys de 200, el 2010 la xifra passava dels 300 i l'any 2018, l'última dada reflectida en aquest estudi, s'enfila fins als 555. Segons aquesta mateixa font, el principal motiu d'això és el canvi de domicili (227 casos), el canvi de residència (191 casos), la defunció (119 casos). La resta de motius, en comparació a aquests tres, representen percentatges poc significatius.

Existeix una oferta considerable d'**habitatges en venda** al nucli antic. Agafant de referència les dades del portal idealista durant el febrer de 2023 hi trobem un total de 12 ofertes, del total de 48 ofertes del conjunt del municipi. La major part d'ells són finques senceres de diverses plantes, però agrupades sense divisió horitzontal. Existeixen però alguns pisos disponibles, especialment a les proximitats del c/Barquera.

S'ha fet una comparativa entre els dotze habitatges disponibles al nucli antic i dotze habitatges escollits aleatòriament de fora de l'àmbit.

La superfície mitjana dels habitatges del nucli antic és de 266,00 m², mentre que fora del casc antic baixa fins als 198,00 m². Val a dir que fora del casc antic hi ha nombrosos xalets en venda amb superfícies que en molts casos estan pers sobre els 200 m². Tanmateix, la mitjana

Plànol dels habitatges buits
 Font: Elaboració pròpia amb dades del "Cens d'habitatges buits, 2022"

és inferior degut a que també hi trobem pisos de menor dimensió, cosa que al nucli antic es fa més difícil.

El preu de l'habitatge del nucli antic és significativament més baix que a la resta del municipi. Mentre que la mitjana dels habitatges d'Artés és de 1.147,98 €/m² al nucli antic la xifra baixa fins als 369,66 €/m², arribant a casos puntuals on el valor està per sota els 200 €/m². Cal dir, però, que la major part d'aquests habitatges estan en molt mal estat i que presenten importants mancances a nivell d'habitabilitat. En alguns casos, directament, l'anunci els classifica com a edifici per enderrocar.

HABITATGES NUCLI ANTIC						
adreça	preu	E/m ²	superfície	any	estat	tipologia
Llibori	67.000,00 €	244,53 E/m ²	274,00 m ²	1970	reforma integral	casa
Raval	115.000,00 €	506,61 E/m ²	227,00 m ²	1976	bo	casa
Raval	95.000,00 €	269,89 E/m ²	352,00 m ²	-	bo	casa
Sant Pere	54.000,00 €	149,58 E/m ²	361,00 m ²	-	acceptable	casa
Barquera	34.000,00 €	333,33 E/m ²	102,00 m ²	1900	reformar	pis
Barquera	26.000,00 €	260,00 E/m ²	100,00 m ²	1900	reformar	pis
Barquera	66.000,00 €	660,00 E/m ²	100,00 m ²	1900	reformar	pis
Sant Victor	53.800,00 €	373,61 E/m ²	144,00 m ²	1880	reformar	casa
Barquera	174.000,00 €	207,64 E/m ²	838,00 m ²	1900	reforma integral	finca sencera
Fort	70.000,00 €	185,19 E/m ²	378,00 m ²	1800	reformar	casa
Llibori	60.000,00 €	225,56 E/m ²	266,00 m ²	-	reforma integral	casa
no especificat	51.000,00 €	1.020,00 E/m ²	50,00 m ²	-	bo	pis
Mitjana	72.150,00 €	369,66 E/m²	266,00 m²			

HABITATGES FORA DEL NUCLI ANTIC						
adreça	preu	E/m ²	superfície	any	estat	tipologia
Habitatge 1	250.000,00 €	925,93 E/m ²	270,00 m ²	-	-	chalet
Habitatge 2	180.000,00 €	1.538,46 E/m ²	117,00 m ²	-	-	duplex
Habitatge 3	520.000,00 €	1.316,46 E/m ²	395,00 m ²	-	-	chalet
Habitatge 4	132.000,00 €	1.168,14 E/m ²	113,00 m ²	-	-	pis
Habitatge 5	180.000,00 €	1.538,46 E/m ²	117,00 m ²	-	-	duplex
Habitatge 6	250.000,00 €	925,93 E/m ²	270,00 m ²	-	-	chalet
Habitatge 7	240.000,00 €	888,89 E/m ²	270,00 m ²	-	-	chalet
Habitatge 8	199.000,00 €	908,68 E/m ²	219,00 m ²	-	-	chalet
Habitatge 9	211.000,00 €	1.370,13 E/m ²	154,00 m ²	-	-	duplex
Habitatge 10	149.000,00 €	809,78 E/m ²	184,00 m ²	-	-	pis
Habitatge 11	158.500,00 €	960,61 E/m ²	165,00 m ²	-	-	chalet
Habitatge 12	148.122,00 €	1.424,25 E/m ²	104,00 m ²	-	-	pis
Mitjana	218.135,17 €	1.147,98 E/m²	198,17 m²			

Comparativa dels habitatges en venda Font: Elaboració pròpia amb dades les principals plataformes de gestió d'immobles (Idealista, Habitatclia)

Pel què fa al **habitatges de lloguer**, la diferència és abismal, ja que al mateix portal “idealista” no n’apareix cap, ni a dins ni a fora del nucli antic. Ampliant la cerca a altres plataformes similars, “Fotocasa i Habitaclia” l’oferta d’habitatges en lloguer és de tres immobles, tots ells pisos de dimensions reduïdes fora del casc antic. El preu gira entorn els 500 €/mes i la superfície mitjana és de 70 m².

Atenent a les dades de l’observatori Local d’Habitatge, referides al conjunt del municipi, trobem que actualment existeixen 129 contractes de lloguer (22,31‰ contractes per cada 1000 habitants). Si comparem aquesta dada amb municipis de l’entorn veiem com, per exemple, a Manresa el percentatge és lleugerament superior, de 23,30‰, però en d’altres nuclis assimilables al d’Artés, és de 7,44‰ en el cas de Sallent o de 15,49‰ en el cas de Navarxes.

La percepció de part de les persones que han participat de les trobades participatives és que bona part dels habitatges en mal estat que es troben al casc antic s’acaben llogant a preus baixos a persones amb un poder adquisitiu baix. Es posen d’exemple els edificis a l’entorn del c/Barquera.

Aquest fet no s’ha pogut constatar a través de les fonts d’informació disponible, de manera que probablement aquestes operacions es produeixen a través d’altres canals i, possiblement, amb un caràcter informal.

HABITATGES NUCLI ANTIC						
adreça	preu	E/m ²	superfície	any	estat	tipologia
-	-	-	-	-	-	-
Mitjana	0,00 €	0,00 E/m²	0,00 m²			

HABITATGES FORA DEL NUCLI ANTIC						
adreça	preu	E/m ²	superfície	any	estat	tipologia
Habitatge 1	495,00 €	6,27 E/m ²	79,00 m ²	-	bon estat	pis
Habitatge 2	500,00 €	8,33 E/m ²	60,00 m ²	-	bon estat	pis
Habitatge 3	495,00 €	6,27 E/m ²	79,00 m ²	-	bon estat	pis
Mitjana	496,67 €	6,95 E/m²	72,67 m²			

Comparativa dels habitatges en lloguer Font: Elaboració pròpia amb dades les principals plataformes de gestió d’immobles (Idealista, Habitaclia)

El casc antic d'Artés, de la mateixa manera que passa en d'altres pobles i ciutats, acull una bona part del patrimoni del municipi. Les persones que hi viuen en destaquen el valor històric que té, més enllà dels edificis concrets que puguin estar protegits o no, i que entrarem a valorar més endavant. Es tracta de l'origen de poble, del lloc on va iniciar-se l'assentament urbà i que, a més, ocupa una posició privilegiada que li otorga una identitat pròpia de la qual se senten participants les persones i n'augmenta el sentiment de pertinença. Aquest fet és una de les eines potencials que poden ajudar a la regeneració urbana d'aquests entorn i actuar com a element atractor per possibles nous residents o per activitats que puguin tenir-hi lloc.

Si entrem a valorar aquells elements protegits, atenent a les determinacions del Pla Especial de Protecció del Patrimoni i el Catàleg de Béns Arquitectònics, Històrics i Ambientals d'Artés, redactat per la DIBA l'any 2021 observem **tipologia d'edificis i els elements protegits** és:

-Conjunts arquitectònics. En aquesta categoria s'hi inclou el conjunt del nucli antic pel seu valor (01.CA), el carrer Barquera (02.CA), carrer del Doctor Francesc Ferrer i Solervicens (06.CA), la Pl. Faura (09.CA), el carrer Fort (10.CA), la Plaça Major (12.CA), carrer del Mig (14.CA), Carrer Padró (15.CA), carrer del Raval (21.CA), carrer de Sant Pere (29.CA), carrer de Sant Víctor (30.CA).

En general d'aquests elements en destaca el valor

històric, el valor arquitectònic/tipològic/artístic i el valor natural/ambiental/paisatgístic. En general, l'**estat de conservació** s'identifica com a regular, ja que presenta un estat de degradació important. Moltes de les edificacions estan abandonades i necessiten obres de rehabilitació. A més, moltes d'elles han patit intervencions importants a les seves façanes amb obres que no s'ajusten a les tipologies constructives tradicionals. També, en alguns casos, s'han malmès

elements originals, especialment en els portals de la planta baixa. Pel què fa als carrers tampoc hi ha hagut un procés de reurbanització amb materials ajustats a la tipologia de nucli antic i la majoria encara presenten seccions amb voreres molt reduïdes que en dificulten l'accessibilitat.

-Elements Arquitectònics. En aquesta categoria s'hi inclouen diverses edificacions pel seu valor. Hi trobem Ca la Pauleta (02.1.EA), Cal Quintana (02.2.EA), Cal Solanes (02.3.EA), Cal Solergibert (03.EA), Ajuntament (04.EA), Cal Gili (06.1.EA), Caves Gibert (06.2.EA), Església Parroquial de Santa Maria d'Artés (07.EA), la Capella de Sant Josep (09.1.EA), Cal Carlets (10.1.EA), Can Berengueras (10.2.EA), Cal Call (10.3.EA), restes de l'antiga Església de Santa Maria d'Artés (12.1.EA), Museu d'Artés (12.2.EA), Cal Gall (14.1.EA), Cal Miqueló (14.2.EA), Cal Santaeugènia (14.3.EA), Cal Jan (14.4.EA), Cal Teixidor (15.1.EA), Capella de Sant Antoni (21.1.EA), Cal Casanova (21.2.EA), Cal Quingles (22.EA), Portal de Sant Marc (23.EA), Muralla (24.EA).

La major part d'aquests elements s'inclouen al Catàleg de patrimoni pel seu valor arquitectònic/tipològic/artístic i el valor natural/ambiental/paisatgístic. Es tracta d'edificacions tradicionals que en una gran majoria daten dels segles XIX i XX. Tret d'excepcions on han estat rehabilitades prèviament, l'**estat de conservació** dels edificis és regular o dolent, i són necessàries obres de rehabilitació i conservació importants.

-Béns Arqueològics. En aquesta categoria s'hi inclouen la Plaça Major (11.BARP), Cal Xilat (12.3.EA), Castell d'Artés (12.4. EA), Pati del Castell d'Artés (13.BARP).

La rehabilitació d'aquests elements es regula per la normativa del PE de Protecció del Patrimoni, on en els seus capítols 5 i 6 es defineixen determinacions orientades a la conservació de les característiques arquitectòniques originals, atenent a aspectes com la volumetria, la configuració i materialitat dels elements arquitectònics i ornamentals, els colors de la façana o es característiques de marquesines, tendals, aparadors, rètols a altres tipus d'instal·lacions.

Val a dir que durant les accions participatives que s'han fet les persones residents valoren el caràcter que té el nucli antic. Tanmateix, algunes d'elles han assenyalat aquesta normativa com un impediment alhora de poder abordar la rehabilitació dels habitatges. Si bé és cert que el principal impediment és l'elevat cost que tenen les obres, el fet d'haver de complir amb tots aquests paràmetres i el sobrecost que en alguns casos això provoca, ho dificulta encara més.

Planol dels elements patrimonials i del seu estat de conservació
Font: Elaboració pròpia amb dades del Catàleg de patrimoni

- ▬ àmbit
- Patrimoni
 - ☆ Patrimoni immaterial
 - Patrimoni immoble
 - Patrimoni mòble
- Estat de conservació
 - Bo
 - Regular
 - Regular

En aquest capítol s'analitzen les principals característiques poblacionals dels residents al nucli antic d'Artés. A banda de les característiques que defineixen els perfils que trobem entre el veïnat se'n destaquen aquells indicadors que poden donar-nos pistes sobre possibles situacions de vulnerabilitat a les que val prestar atenció especial.

Demografia

El nucli antic d'Artés, amb 995 habitants el març del 2023[1], concentra el 16,5% dels habitants del municipi (6.047).

Nucli antic i municipi es caracteritzen per tenir un volum més petit de població menor de 16 anys que de població de més de 64[2] anys, tot i haver-hi algunes diferències prou remarcables entre ambdós:

Al nucli antic els menors de 16 anys tenen una mica menys de pes que al municipi, el 15% i 15,5%, respectivament, i també tenen una mica menys d'efectius de població gran, el 18,2% i 19,9% respectivament, tenint doncs el nucli antic més població en edat activa, de 16 a 64 anys, que el municipi, el 66,8% i 64,6% respectivament.

Aquestes diferències fan que la població del nucli sigui una mica més jove que la del conjunt d'Artés, 42,9 anys al nucli antic i 43,2 a Artés.

Mirat amb una mica més de detall, l'estructura d'edats de la població del nucli antic és més desequilibrada que la d'Artés. Entre els menors de 16 anys, al nucli antic el grup quinquenal de 10 a 14 té més pes que els altres dos grups, en la població jove, el grup de 25 a 29 anys també en té més que els de 20 a 24 i 30 a 34 anys, i entre la població més gran, els de 90 hi més tenen més pes. Per contra, a Artés les diferències segons franges d'edat són més atenuades.

[1] Font. Padró municipal d'habitants de l'Ajuntament d'Artés.

[2] A Artés hi ha dos establiments col·lectius, dues residències de persones grans, amb una mica més d'una trentena d'empadronats, una de les quals, la més gran, al nucli antic. Per a poder analitzar més acuradament l'estructura d'edats i els domicilis segons el nombre de persones, han estat deduïts l'exploració.

Així mateix, en tots dos àmbits, es pot destacar que l'índex d'envelliment és més gran en les dones que en els homes, però al nucli antic la diferència és més gran. Igual passa amb l'índex de sobreenvelliment, molt notable entre les dones del nucli antic, ja que el 26,6% de les dones de més de 65 anys tenen més de 84 anys, mentre que en els homes la proporció és del 9,3%.

Piràmide d'edats d'Artés i del nucli antic (%), març 2023
Font. Elaboració pròpia a partir del padró municipal

Nucli antic Artés

	Dones	Homes	Total
Dependència infantil	23,1	22,0	22,5
Dependència senil	32,4	23,4	27,3
Dependència global	55,5	45,4	49,8
Envel·liment	140,0	106,2	121,2
Sobreenvelliment	26,4	9,3	18,1
Edat mitjana	44,2	42,2	42,9

Artés

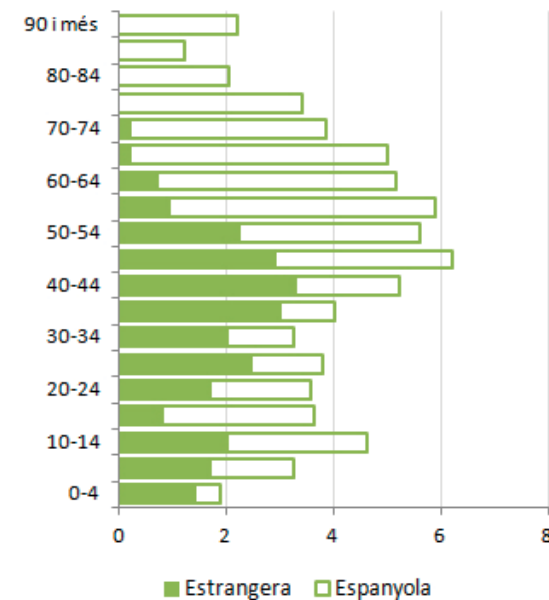
	Dones	Homes	Total
Dependència infantil	25,0	23,2	24,1
Dependència senil	33,9	27,9	30,8
Dependència global	58,9	51,2	54,9
Envel·liment	135,7	120,1	127,9
Sobreenvelliment	19,8	14,1	17,1
Edat mitjana	43,8	42,6	43,2

Índex de dependència i envelliment del nucli antic i Artés (%), març 2023 Font. Elaboració pròpia a partir del padró municipal de l'Ajuntament d'Artés.

La distribució de població entre sexes, és força més equilibrada a Artés, amb un **índex de masculinitat** de l'1,02 (1,02 homes per una dona), que al nucli antic, amb un índex de l'1,22.

Una de les causes del desequilibri en l'estructura d'edats, però també amb un pes més gran d'alguns grups d'edat i entre sexes del nucli antic, és que en aquest hi ha una proporció més gran de població de nacionalitat estrangera que a Artés, el 29,4% i 12,5% respectivament.

Al nucli antic, la **població de nacionalitat estrangera** té un pes molt gran en els grups d'edat infantil, jove i adulta (fins els 54 anys), sent més rellevants en els menors de cinc anys, amb més de la meitat dels seus efectius, els de 35 a 39 anys amb quasi la meitat, i els de 40 a 44 anys (45%), 5 a 9 anys (44%) i 5 a 34 anys (42% respectivament).

Piràmide d'edats població de nacionalitats espanyola i estrangera nucli antic (%), març 2023 Font. Elaboració pròpia a partir del padró municipal de l'Ajuntament d'Artés

Plànol d'habitages de persones Grans Font. Elaboració pròpia a partir del padró municipal de l'Ajuntament d'Artés

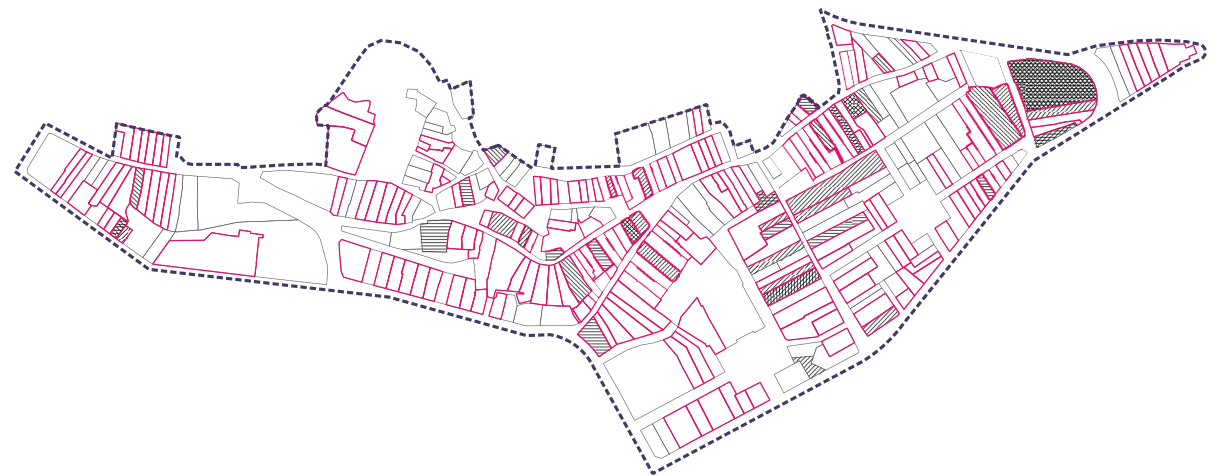
- - - - - àmbit
 Habitages de persones grans (+65 anys)
 ■ 1
 ■ 2
 ■ 3
 ■ 4
 Habitages amb una persona gran
 ▲ n° d'habitages per edifici

L'índex de masculinitat té importants diferències segons la nacionalitat; així, al nucli antic, aquest és de l'1,10 en els de nacionalitat espanyola i de l'1,58 en els de nacionalitat estrangera, mentre que a Artés és del 0,98 en els de nacionalitat espanyola (una mica més de dones que d'homes) i de l'1,32 en els de nacionalitat estrangera.

Revisats l'edat mitjana i els índexs de dependència i envelliment tot diferenciant les nacionalitats espanyola i estrangera en resulta que la població de nacionalitat espanyola és força més envellida, l'índex de dependència infantil és més petit i el de dependència senil més gran, més al nucli antic que a Artés.

Nucli antic Artés				
	Espanyola	Estrangera	Total	Espanyola - estrangera
Dependència infantil	19,2	29,6	24,5	-10,4
Dependència senil	39,5	2,8	29,7	36,7
Dependència global	58,7	32,4	54,2	26,3
Envelliment	206,0	9,5	121,2	196,5
Sobreenvelliment	18,7	0,0	18,1	18,7
Edat mitjana	47,1	33,3	43,1	13,8
Artés				
	Espanyola	Estrangera	Total	Espanyola - estrangera
Dependència infantil	23,5	28,1	30,1	-4,6
Dependència senil	35,0	4,0	39,4	31,1
Dependència global	58,5	32,1	69,5	26,5
Envelliment	149,1	14,1	131,0	135,0
Sobreenvelliment	17,2	0,0	18,3	17,2
Edat mitjana	44,7	33,9	43,5	10,8

Índex de dependència i envelliment del nucli antic i Artés segons nacionalitat (%), març 2023 Font. Elaboració pròpia a partir del padró municipal de l'Ajuntament d'Artés.

Plànol de procedència segons nacionalitat Font. Elaboració pròpia a partir del padró municipal de l'Ajuntament d'Artés

La dimensió mitjana de **les unitats de convivència** és una mica més gran a Artés, de 2,57 persones per domicili, que al nucli antic, de 2,47.

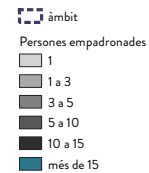
Aquesta diferència és deguda a que al nucli antic, els domicilis unipersonals suposen quasi el terç dels total (13,2% dels seus habitants) mentre que a Artés es redueix a una quarta part (9,9% dels seus habitants): En canvi els domicilis de 3 i 4 persones hi tenen menys pes. Així mateix, malgrat que les de 6 i més persones tenen més pes al nucli antic que a Artés, el seu volum més petit no compensa el pes més grans dels domicilis unipersonals i de dues persones.

Les diferències entre els domicilis de nacionalitat espanyola i estrangera són importants: la dimensió mitjana dels domicilis de la població de nacionalitat espanyola del nucli antic és de 2,38 persones/domicili mentre que en les de nacionalitat estrangera augmenta fins a les 2,89 persones domicili.

Els domicilis de dues i més persones tenen més pes en els de població de nacionalitat estrangera[3] que en els de nacionalitat espanyola, destacant els de cinc i més persones.

	Nucli antic				Artés			
	Domicilis		Persones		Domicilis		Persones	
	Nre	%	Nre	%	Nre	%	Nre	%
1 persona	128	32,6	128	13,2	595	25,4	595	9,9
2 persones	106	27,0	212	21,8	679	29,0	1.358	22,6
3 persones	63	16,0	189	19,4	500	21,4	1.500	24,9
4 persones	53	13,5	212	21,8	373	15,9	1.492	24,8
5 persones	30	7,6	150	15,4	120	5,1	600	10,0
6 i més persones	13	3,3	81	8,3	72	3,1	469	7,8
Total	393	100,0	972	100,0	2.339	100,0	6.014	100,0

Domicilis segons el nombre de persones del nucli antic i Artés, març 2023 Font. Elaboració pròpia a partir del padró municipal de l'Ajuntament d'Artés.

Plànol de persones empadronades segons habitatges Font. Elaboració pròpia a partir del padró municipal de l'Ajuntament d'Artés

	Nacionalitat espanyola				Nacionalitat estrangera			
	Domicilis		Persones		Domicilis		Persones	
	Nre	%	Nre	%	Nre	%	Nre	%
1	112	28,5	112	11,5	16	22,2	16	7,7
2	86	21,9	172	17,7	20	27,8	40	19,2
3	51	13,0	153	15,7	12	16,7	36	17,3
4	44	11,2	176	18,1	9	12,5	36	17,3
5	18	4,6	90	9,3	12	16,7	60	28,8
6 i més	10	2,5	61	6,3	3	4,2	20	9,6
Total	321	81,7	764	78,6	72	100,0	208	100,0

Domicilis segons el nombre de persones i nacionalitat del nucli antic, març 2023
Font. Elaboració pròpia a partir del padró municipal de l'Ajuntament d'Artés.

	Domicilis		Persones	
	Nre	%	Nre	%
Domicilis persones grans	87	61,3	125	64,4
Domicilis amb persones grans	55	38,7	69	35,6
Total	142	100,0	194	100,0

Domicilis de persones grans i domicilis amb persones grans del nucli antic, març 2023
Font. Elaboració pròpia a partir del padró municipal de l'Ajuntament d'Artés.

Amb tot, els domicilis unipersonals de la població de nacionalitat estrangera tenen també un bon pes, de més d'una cinquena part del total dels domicilis de la població de nacionalitat estrangera.

(3) Els domicilis mixtos, de persones de nacionalitat espanyola i estrangera, s'han computat en els domicilis de nacionalitat espanyola. Són 37 domicilis amb 147 persones empadronades, el 47% dels quals de nacionalitat espanyola.

Els domicilis amb persones grans i els que tots són persones de més de 64 anys, suposen el 36% dels domicilis del nucli antic, si bé una cinquena part dels seus habitants, sent més nombrosos els domicilis en què tots els empadronats tenen 65 o més anys (61,3%), que els domicilis en què hi ha persones grans convivint amb altres grups d'edat.

Nota. Els domicilis de persones grans inclouen persones de 63 i 64 anys que conviuen amb una persona de 65 o més anys (7 casos).

En els domicilis en què tots els empadronats són persones grans, tots són de nacionalitat espanyola, els unipersonals suposen quasi el 59% del total i aquests són majoritàriament femenins amb gairebé el 61%.

Nota. Els domicilis de persones grans inclouen persones de 63 i 64 anys que conviuen amb una persona de 65 o més anys (7 casos).

Els domicilis amb persones grans suposen el 14% dels domicilis del nucli antic (el 7,1% de la seva població), quasi tots són de nacionalitat espanyola i una mica menys d'una quarta part són de dues persones. Així mateix, com més persones hi ha empadronades al domicili, menys pes tenen les persones grans: de la meitat en els domicilis de dues persones al 28,6% en els de set persones.

	Domicilis		Persones	
	Nre	%	Nre	%
1 persona	51	58,6	51	40,8
2 persones	34	39,1	68	54,4
3 persones	2	2,3	6	4,8
Total	87	100,0	125	100,0

Domicilis únicament grans del nucli antic, març 2023 Font. Elaboració pròpia a partir del padró municipal de l'Ajuntament d'Artés.

	Domicilis		Persones grans	
	Nre	%	Nre	%
2 persones	20	23,0	20	16,0
3 persones	16	18,4	23	18,4
4 persones	13	14,9	16	12,8
5 persones	4	4,6	6	4,8
6 persones	1	1,1	2	1,6
7 persones	1	1,1	2	1,6
Total	55	63,2	69	55,2

Domicilis amb persones grans del nucli antic, març 2023 Font. Elaboració pròpia a partir del padró municipal de l'Ajuntament d'Artés.

Capacitat econòmica de la població del nucli antic

El nucli antic queda inclòs al districte 1, d'una única secció, suposant dos terços de la població d'aquesta (població el 2020).

Segons els indicadors demogràfics elaborats per l'INE, en aquesta secció respecte a les altres, l'edat mitjana dels seus habitants és més gran, té una mica menys de població de menys de 18 anys, força semblant a la 02003, més població gran, una proporció una mica més gran de llars unipersonals, només superada per la 02002, i en ambdues seccions hi ha una mica menys de població de nacionalitat espanyola.

En totes les seccions, la principals font dels ingressos prové del salari, amb un pes més petit però a les seccions 02002 i 01001, on les pensions tenen més pes, més en la 01001 que en la 02002. És també en aquestes seccions en què les prestacions per desocupació i altres tipus de prestacions tenen una mica més de pes tot i que la 02002 destaca per tenir un percentatge més gran d'ingressos provinents d'altres fonts[4]

[1] Rendes de capital mobiliari, per arrendaments d'immobles, rendiments d'activitats econòmiques,

Seccions censals	Edat mitjana	població < 18 anys	població > 64 anys	Dimensió mitjana llar	Llars unipersonals	Població espanyola
01001	43,3	18,4	19,7	2,53	27,0	85,8
02001	41,5	19,0	17,2	2,52	26,0	92,3
02002	42,1	19,3	19,2	2,55	28,8	85,8
02003	42,3	18,8	17,5	2,55	20,9	93,0
Artés	42,3	18,9	18,3	2,57	25,2	89,7

Indicadors demogràfics (%), 2020 Font: Elaboració pròpia a partir de l'Atlas de distribución de renta de los hogares (ADRH) de l'INE.

Seccions	Salari	Pensions	Prestació per desocupació	Altres prestacions	Altres ingressos
01001	59,4	22,4	4,8	6,5	6,9
02001	65,3	18,7	4,2	5,6	6,2
02002	58,1	21,2	4,6	5,8	10,3
02003	64,6	18,4	4,1	5,0	7,9
Artés	62,6	19,9	4,4	5,6	7,5

Font dels ingressos (%), 2020 Font: Elaboració pròpia a partir de l'Atlas de distribución de renta de los hogares (ADRH) de l'INE.

Així, la capacitat econòmica de la població és més petita en aquestes dues seccions respecte a les altres dues seccions i a la mitjana del municipi.

Així mateix, si es mira un llindar de pobresa, el percentatge de població amb ingressos per unitats de consum^[5] més petits de 10.000 €, a la secció 02002 afecta el 16,3% de la població i a la 01001 el 13,4%, ambdues per sobre la mitjana del municipi.

[5] Unitats de consum: “Per a una millor comparabilitat dels ingressos dels diferents tipus de llars es fa servir internacionalment el concepte unitat de consum. El nombre d'unitats de consum de cada llar es calcula utilitzant l'escala de l'OCDE modificada, que és una escala d'equivalència que converteix el nombre de membres residents a la llar en nombre d'unitats de consum, que assigna un pes d'1 al primer adult, de 0,5 a la resta d'adults i de 0,3 als menors de 14 anys.” Font. Idescat.

	Renda mitjana per persona		Renda mitjana per llar	
	€	Índex	€	Índex
Artés	13.985	100,0	35.975	100,0
01001	12.995	92,9	33.215	92,3
02001	14.800	105,8	37.309	103,7
02002	13.005	93,0	33.115	92,1
02003	14.620	104,5	38.757	107,7

Renda neta per persona i llar, 2020 Font. Elaboració pròpia a partir de l'Atlas de distribución de renta de los hogares (ADRH) de l'INE.

	5.000 €	7.500 €	10.000 €
	Artés	2,6	6,7
01-001	3,4	8,4	13,4
02-001	2,3	5,5	10,7
02-002	4,2	10,0	16,3
02-003	1,4	4,5	7,9

Població amb ingressos per unitat de consum per dessota de 5.000, 7.500 i 10.000 € (%), 2020 Font. Elaboració pròpia a partir de l'Atlas de distribución de renta de los hogares (ADRH) de l'INE.

En paral·lel al treball d'anàlisi descrit anteriorment s'han fet diverses accions participatives que buscaven els següents objectius:

- Conèixer de primera ma les expectatives dels agents claus envers el Pla de Regeneració Urbana del nucli antic d'Artés
- Validar els principals indicadors de l'anàlisi
- Conèixer les percepcions de les persones assistents en relació alguns dels indicadors que s'estan plantejant
- Ampliar i completar el mapa d'agents de cara a les següents accions participatives

Algunes d'elles han anat adreçades a l'equip polític municipal, d'altres a l'equip tècnic i d'altres a la ciutadania del nucli antic, tant la que està associada com la que no.

Cadascuna d'aquestes accions ha donat lloc a un informe parcial, i algunes de les aportacions fetes ja s'han anat incorporant de manera transversal en l'anàlisi que apareix en els punts anteriors.

Tanmateix, a continuació s'exposen les principals conclusions que se'n van extreure per tenir una mirada conjunta de les percepcions que viuen i/o treballen al nucli antic d'Artés. Per mantenir la coherència amb el desenvolupament dels tallers, s'organitzen en 5 eixos temàtics.

Habitatge

- El parc d'habitatges buits del nucli antic és força gran i les dificultats per revertir aquesta dinàmica són elevades, principalment degut a que:
 - Les edificacions són antigues, i s'han fet poques obres de manteniment i rehabilitació.
 - El cost de reformar-los és elevat, i poca gent pot assumir-lo.
 - La tipologia d'algunes de les edificacions no respon a les necessitats (poca llum, humitat, moltes escales, sense garatge, habitatges massa grans)
- Mancança d'habitatge tant de compra com de lloguer. Tot i la disponibilitat d'edificis buits, és força difícil trobar finques disponibles. Alguns propietaris opten per deixar-los com estan, o llogar-los a preus baixos.
- Existeix una ordenança estètica que regula les rehabilitacions al nucli antic que en alguns casos dificulta la rehabilitació de les finques (carta de colors, plaques solars, materialitat)
- Els programes per promoure la rehabilitació que s'han fet des de l'ajuntament no han tingut continuïtat. En general han mancat recursos, i no han aconseguit posar d'acord a propietaris i potencials compradors/llogaters.

- El cas antic té un valor patrimonial i històric que el diferencia d'altres zones del municipi, i li atorga un caràcter i una personalitat pròpies.
- Es tracta d'un entorn tranquil, acollidor i amb bones vistes. Existeixen persones a qui aquests valors els poden interessar si es facilita l'accés a l'habitatge.
- La façana dels edificis, igual que el seu interior, es troba en força mal estat. Això genera una imatge de degradació de l'àmbit, i en alguns casos pot arribar a comportar problemes de seguretat.

Planificació urbanística i espai públic

- Cas antic poc accessible. La topografia del cas antic comporta problemes d'accessibilitat, especialment per a la gent gran.
- Les connexions amb la resta del poble, en alguns casos, són força dolentes. Algunes de les escales i rampes no compleixen les normatives d'accessibilitat vigents. A més, la urbanització d'algunes d'elles contribueixen a que la percepció "d'aïllament" sigui encara més gran.
- Poca continuïtat de la trama de carrers. Hi ha alguns itineraris que no connecten correctament, o carrers en cul de sac. Això genera racons i zones on

es percep un cert grau d'abandonament.

- **L'espai de l'entorn de la Pl. Vella i de les muralles tenen un gran potencial.** Es tracta d'una de les poques zones verdes del casc antic, amb unes vistes i un valor patrimonial gran. Algunes de les propostes que s'hi fan són zona de joc infantil o d'activitats que puguin atraure població d'una manera quotidiana i regular.
- **Manquen places i zones verdes al casc antic.** Es tracta d'una trama molt densa i amb poca disponibilitat de superfície d'espai públic.
- La urbanització de l'espai públic no es valora positivament per part de les persones residents. **Manquen zones verdes i espais d'estada agradables.** Existeix la sensació que les obres que s'han fet aquests últims anys no han seguit un criteri clar i que manca unitat.
- **La reforma de la nova casa museu és un espai amb un elevat potencial per atraure activitat i persones que habitualment no van al casc antic.** Alguns dels usos que es veuen amb bons ulls són: bar, alberg i sala polivalent.
- **El Casal Artesenc és un espai d'oportunitat,** tant pel seu valor patrimonial com per la posició que té, a cavall del casc antic i la resta del municipi.

- **La manca d'aparcament en calçada és un problema per a la gent que hi viu,** ja que l'ús del cotxe pel desenvolupament del dia a dia en molts casos és inevitable. Existeixen espais potencials on podria concentrar-se l'aparcament, i **alliberar les places i els carrers d'aquesta funció.**
- **Una part de les persones residents considera que cal millorar la seguretat en alguns dels carrers del nucli antic.** Els principals motius són la manca d'il·luminació d'alguns carrers i l'elevada velocitat dels cotxes en alguns punts.

Activitat econòmica

- **El comerç al nucli antic és pràcticament inexistent.** El casc antic no és una zona de pas, i moltes de les botigues que en d'altres moments hi havia hagut han anat a d'altres zones del poble
- Existeixen força locals buits, especialment als voltants del c/Barquera, però la dificultat d'activar-los és similar amb el que passa amb els habitatges.
- **A nivell de nova activitat comercial es proposen usos que tinguin un valor afegit respecte al comerç quotidià,** i que no necessitin del pas constant de persones pel seu davant. Es posen els exemples de locals per artistes, petits tallers o botigues de degustació i productes artesans.

- **La pl. Vella i la nova casa museu pot generar un nou pol d'atracció** que ajudi a revertir aquesta dinàmica. Si s'augmenta el nombre de persones que habitualment van al casc antic, poc a poc pot anar canviant la tendència viscuda aquests últims anys.
- Es detecta un cert potencial pel què fa a atraure visitants, i que això ajudi a dinamitzar el comerç. Les activitats que ja es fan, la casa museu, les rutes que passen pel poble o el propi patrimoni del municipi poden vehicular aquesta iniciativa.

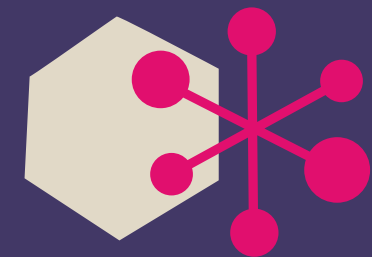
Àmbit Social

- **El perfil de persones que viuen actualment al nucli antic són:**
- **Gent gran que porta molts anys vivint al barri**
- **Famílies que recentment han adquirit una propietat i han pogut assumir-ne la rehabilitació.** Aquest segon grup, en molts casos es troba a la part alta (rodalies Pl. Vella i Pl. del Padró).
- **Famílies nouvingudes amb un poder adquisitiu baix** que han anat ocupant els habitatges de la part baixa, a tocar del c/Barquera.

- Tot i que hi ha percepcions diferents en aquest sentit, algunes de les persones comenten que existeix una certa estigmatització d'algunes zones del casc antic. Especialment al c/Barquera i el c/Sant Víctor.
 - Existeix una certa problemàtica amb l'ocupació il·legal d'edificis buits, i les problemàtiques que se'n deriven.
 - En algunes àrees del casc antic hi ha la percepció de falta de manteniment i del mal estat de la urbanització dels carrers.
 - Existeix una certa mancança de “sentiment de pertinença” i de la idea de comunitat. Una prova d'això, es comenta, que és el fet que hagi desaparegut l'Associació de Veïns, i que cada cop costi més promoure activitats al barri.
- organitzada per l'AAVV, correllengua, Tió de nadal, el patge reial...).
- Part dels assistents consideren que l'ajuntament hauria de fer el paper de facilitador en la regeneració del nucli antic. En alguns casos existeix la sensació que les normatives i la manca d'informació en són un obstacle.
 - Manquen recursos que recolzin els programes que es fan. Aquests darrers anys s'han fet esforços per revertir les dinàmiques d'abandonament del nucli antic. Tanmateix, han mancat recursos econòmics i tècnics, i molts d'aquests no han acabat de funcionar.
 - Cal garantir que es compleixin les normes que es posen al casc antic. Existeix la percepció, en algunes de les persones que hi viuen, que hi ha actituds incíviques com l'aparcament no regulat, circulació de vehicles en carrers pacificats o la velocitat excessiva dels cotxes.

Governança

- Existeix una problemàtica amb la numeració dels carrers. Aquest fet afecta negativament al repartiment de mercaderies i dificulta l'entrega de notificacions per part de l'ajuntament.
- Les festes i actes puntuals que es promouen al nucli antic funcionen bé (Festa de la verema, concerts de proximitat, festa de la diversitat

Diagnosi: eixos transversals

A partir de l'anàlisi realitzat i del creuament dels diversos indicadors definits s'elaboren cinc eixos transversals capaços de donar resposta a les necessitats del nucli antic d'Artés. Es tracta de cinc àmbits estratègics que fan referència a temàtiques diverses, i la superposició de les quals permet incidir sobre la qualitat urbana d'una manera holística, i promovent actuacions capaces d'assolir els objectius plantejats pel PRU.

El nucli antic té un caràcter i unes característiques pròpies, diferents de la resta del municipi d'Artés. Aquestes especificitats són part del valor diferencial que té, però alhora donen lloc a certes mancances sobre les quals cal incidir i contribueixen a consolidar una barrera perceptiva entre la població resident.

Les característiques morfològiques de la trama urbana o la topografia són algunes de les principals causes a tenir en compte en aquest apartat.

Debilitats:

Espais limítrofs del nucli antic poc qualificats.

El tractament d'alguns dels àmbits perimetrals del nucli antic accentuen la desconexió entre el que hi passa a banda i banda, i actuen com a barreres perceptives i físiques que contribueixen a la desconexió entre el nucli antic i la resta del municipi. (pex: talús c/Hospital, c/Verge de Fusimanya)

Vials perimetrals poc permeables

Els vials perimetrals al nucli antic, c/ Rocafort i Ctra. de Sallent, formen part de la xarxa viària estructurant i d'abast territorial, i per això tenen més trànsit. Tanmateix són també uns dels eixos cívics més rellevants on s'hi ubica una bona part del comerç. La configuració arquitectònica d'algunes de les cruïlles dificulten la permeabilitat.

Mancança d'elements atractors i espais de vida comunitària

Les dinàmiques poblacionals de les darreres dècades han desplaçat, mica en mica, l'activitat del nucli antic a d'altres zones del municipi. A més, bona part dels elements amb potencial atractor es troben en una posició força perimetral (escola, residència...), i l'espai públic a l'aire lliure té algunes mancances a nivell d'equipament. Això provoca que manquin espais capaços d'articular al seu voltant la vida quotidiana del veïnat (zones de joc infantil, comerç, zones esportives...)

Fortaleses

Disponibilitat d'espais públics amb potencial de millora

Una bona part d'aquests espais presenten dèficits d'urbanització però són espais de titularitat pública i amb qualificació urbanística de zones verdes. Una millora de la configuració d'aquests espais pot dotar-los d'activitat i facilitar la relació entre el nucli antic i la resta del municipi.

Potencial de nous centres atractors al nucli antic

A banda dels edificis existents trobem d'altres espais d'oportunitat que poden ajudar a donar la volta a la dinàmica de desplaçament de l'activitat comunitària produïda els darrers anys. En alguns casos els projectes es troben força avançats (casa Museu), mentre que en d'altres encara estan en fase embrionària (casal Artesenc, nous espais de joc...)

E2. Cohesió i benestar social

L'estudi de la demografia i algunes de les converses mantingudes durant les accions participatives posen de manifest que al nucli antic existeixen algunes problemàtiques de caire social i que afecten especialment al residents al nucli antic. Un dels objectius del PRU és el de vetllar pel benestar d'aquestes persones i promoure estratègies que permetin revertir aquestes dinàmiques

Un dels riscos dels centres històrics en termes generals és el buit, i el buit residencial, comercial, o d'usos de l'espai porta a un risc evident de degradació. Es pot dir que la vida de veïns, comerços, activitat econòmica, carrers i places... exerceix de control social (en el sentit més positiu) de l'àmbit urbà. Per això és imprescindible considerar les condicions de vida i les activitats en aquest centre, a més de coincidir de forma generalitzada que cal millorar-les així com consolidar i atreure nova població. Per això no és únicament l'habitatge el factor (molt important i necessari) sinó tota una sèrie de condicions des d'una mirada transversal i tenint en compte les diferents etapes vitals i la diversitat.

Debilitats:

Capacitat econòmica inferior a la resta del municipi d'Artés

Malgrat les dades disponibles són força genèriques, els principals indicadors econòmics mostren que la capacitat econòmica dels residents al nucli antic està per sota de la resta del municipi. A més, una de les principals fonts d'ingressos és la jubilació, fet que respon al fet que la mitjana d'edat sigui superior a la d'altres zones.

Index d'envelliment i sobreenvelliment

La mitjana d'edat al nucli antic és 2,6 anys superior a la resta del municipi d'Artés per a la població d'origen nacional. Aquest fet comporta certes problemàtiques que en molts casos es veuen accentuades per la morfologia de la trama de carrers i per les característiques dels habitatges, que presenten dèficits a nivell d'accessibilitat i de confort.

Presència d'espais "mal vistos"

Algunes de les dinàmiques produïdes aquests darrers anys han comportat una certa estigmatització d'alguns àmbit del casc antic, provocats, en part, per dèficits en el manteniment de l'espai públic, el mal estat de les edificacions i problemes amb l'ocupació i l'abandonament dels habitatges i locals buits.

Manca de teixit associatiu

L'envelliment de la població i el desplaçament a altres zones d'Artés ha contribuït a una pèrdua del sentiment de pertinença de la població resident. Una de les conseqüències d'això, per exemple, ha sigut el fet que hagi desaparegut l'antiga associació de veïns que s'encarregava d'articular part del teixit social i de les activitats que es programaven a l'espai públic.

Fortaleses

Potencialitat de nous habitants

La presència d'edificis desocupats i el valor arquitectònic i espacials que té el casc antic suposa un potencial d'atracció de nous habitants que poden ajudar a revertir la dinàmica dels darrers anys.

Presència d'un imaginari col·lectiu lligat al nucli antic

El nucli antic d'Artés és un espai de valor històric i simbòlic a partir del qual poden articular-se actuacions de millora del benestar i de la vida comunitària d'aquest àmbit. Una part significativa del veïnat està implicada i amb una actitud constructiva alhora de donar la volta a la tendència d'aquestes últimes dècades.

El patrimoni és quelcom col·lectiu, que aplega i enforteix el sentiment de pertinença, i per això cal tenir present el retorn social dels valors històrics i patrimonials. Hem de considerar com a patrimoni no només els edificis emblemàtics, sinó el conjunt de la trama urbana, la història i el desenvolupament humà i econòmic al llarg del camí de l'aigua, els elements naturals d'una riquesa indiscutible i que trobem al nucli antic, i que caracteritzen aquest àmbit urbà com la qualitat de l'espai públic (l'estètica, els elements i equipaments de l'espai públic).

Debilitats:

Elements patrimonials en mal estat

Tal i com passa amb la resta dels edificis, alguns dels elements patrimonials es troben força degradats i la despesa necessària per a millorar-los és elevada.

Espai públic poc qualificat i amb dèficits de manteniment

Malgrat s'han dut a terme operacions de millora de la xarxa de carrers i places del nucli antic existeixen diversos espais amb dèficits de manteniment i d'urbanització, i amb necessitat de millora de l'equipament urbà. Una de les causes d'aquest fet és la pròpia configuració del edifici, on clarament s'identifica una façana principal i una altra de secundària, donant lloc a àmbits sense activitat i amb plantes baixes força opaques.

Espai públics amb una excessiva presència del vehicle privat

Al casc antic hi trobem algunes places on l'ús principal és el d'aparcament a l'aire lliure, relegant a la resta d'activitats quotidianes a un segon pla. La Pl. Major o la Pl. Faura són exemples paradigmàtics d'aquest fet, tot i que trobem molts altres espais on l'aparcament informal actua d'una manera similar.

Fortaleses

Elements patrimonials al nucli antic

La concentració d'elements patrimonials al nucli antic és força més elevada al nucli antic que a d'altres zones del municipi. Això constitueix un enorme potencial per a la població resident així com també per a possibles visitants.

Qualitat arquitectònica de l'edificació

Més enllà dels edificis i elements inclosos al catàleg de patrimoni, el conjunt de l'edificació i de la trama de carrers té valor arquitectònic diferencial.

Posició privilegiada del nucli antic

La posició del nucli antic, ocupant la part alta del municipi, genera alguns problemes d'accessibilitat i connectivitat. De la mateixa manera, però, suposa un elevat valor a nivell de vistes tant des del propi nucli antic com des de l'exterior.

Calendari d'actes programats

El patrimoni immaterial i cultural d'Artés té en el nucli antic una forta presència. Actualment s'organitzen diverses activitats i actes puntuals que articulen al seu voltant tant a la població resident com a població flotant, tant d'altres zones del municipi com de la resta del territori.

E4. Millora de l'ecosistema urbà i transició ecològica

Els reptes ambientals d'abast global han de conviure amb les necessitats locals, el benestar de la població resident i la salut dels ecosistemes urbans. En aquest sentit l'estat actual del nucli antic presenta certes mancances que cal revertir i posar al dia.

Debilitats

Dependència del vehicle privat

La necessitat de fer ús del vehicle privat de la població del nucli antic és força elevada, i això condiona fortament la configuració de l'espai públic. La poca cobertura del transport públic, la manca de serveis de proximitat i les pròpies dinàmiques del municipi d'Artés en són algunes de les causes.

Estat de l'edificació

L'antiguitat de l'edificació i la poca renovació que ha sofert durant els últims anys compromet d'habitabilitat dels habitatges del nucli antic, alhora que augmenta la percepció d'espai degradat que en té una part del veïnat.

Manca de espais verds

Els principals espais verds del nucli antic (Parc de les Muralles i talús del c/Hospital) ocupen una posició perimetral i presenten alguns dèficits d'urbanització. A més, l'elevada densitat del nucli antic i la poca amplada dels carrers no permeten que hi hagi presència significativa d'espais verds i de vegetació a la xarxa d'espai públic.

Manca de sòls permeables

Lligat amb el punt anterior, l'índex de mineralització de l'espai públic del nucli antic és força alt, i són molt pocs els espais permeables que permeten la infiltració de l'aigua de la pluja.

Fortaleses

Disponibilitat de sòl qualificat de zona verda

Malgrat la percepció del veïnat és que manquen zones verdes, les ràtios d'espai verd per habitant són elevades, i trobem una proporció alta de zones qualificades urbanísticament com a tal.

Demanda veïnal per una transformació de la xarxa d'aparcament

La gestió de la mobilitat i l'aposta pels modes de transport actius i sostenibles sovint genera controvèrsia entre el veïnat. En el cas del nucli antic d'Artés, existeix un percentatge significatiu de persones que valora positivament la implementació d'estratègies que posin a la ciutadania al centre i redistribueixin els espais d'aparcament actuals.

Proximitat a l'agricultura

La distància entre els habitatges i el terreny agrícola és curta, i encara que no existeix cap projecte concret per millorar la proximitat del consum alimentari dels habitants del nucli antic, més enllà d'alguna cooperativa de consum del municipi, és una oportunitat de treball per a millorar l'ecosistema urbà de manera sostenible.

La gestió municipal i la implementació del PRU necessita de la col.laboració entre el veïnat, l'administració local, i la resta d'organismes supramunicipals capaços de dotar de recursos a les actuacions proposades. Alhora, aquesta col.laboració ajuda al sosteniment de les accions i a l'empoderament per part de la població resident en benefici del col.lectiu.

Debilitats

Dinàmiques de desplaçament de l'activitat consolidades

Algunes de les dinàmiques que mica en mica han anat desplaçant les activitats i els serveis del nucli antic a d'altres zones d'Artés estan força consolidades i venen de lluny.

Poca adequació entre la informació disponible i la realitat construïda

Les dades de què es disposa sobre el nucli antic presenten desajustos importants amb la realitat del nucli antic (divisió horitzontal, numeració postal...). Aquest fet dificulta tant la implementació de les accions, com el desenvolupament ordinari i la gestió del dia a dia per part de l'ajuntament.

Manca de recursos de personal i econòmics

La falta de recursos, tant en forma d'inversió pública com privada, o a nivell de personal tècnic és limitada. A més, en alguns casos s'han iniciat programes que no s'han pogut mantenir en el temps i que han dificultat l'assoliment dels objectius plantejats inicialment.

Fortaleses

Bona predisposició de la ciutadania

Durant les accions participatives part de la població resident s'ha mostrat receptiva i constructiva alhora de plantejar millores i revertir algunes de les dinàmiques exposades anteriorment.

Potencial de noves fonts de finançament

El context europeu en matèria de desenvolupament urbà obre noves possibilitats de finançament i recolzament als municipis per tal d'elaborar-ne la regeneració urbana. En aquest sentit cal alinear els objectius amb els que plantegen aquestes possibles fonts de finançament.

Potencial d'atracció turística

Els valors patrimonials, materials i immaterials, del nucli d'Artés suposen una possibilitat d'atraure a nous visitants, generar activitat econòmica al seu voltant i oportunitats per al veïnat.

Estratègies d'actuació

En aquest capítol es descriuen propostes de millora plantejades a partir de l'anàlisi, i orientades a la regeneració del nucli antic d'Artés, i que s'estructuren a partir de cinc eixos transversals. Cadascun d'ells es desenvolupa a partir d'actuacions, i cadascuna de les actuacions conté la informació necessària per tal de poder-la implementar.

El conjunt d'actuacions plantejades segueixen uns principis comuns que són:

Sostenible

Unes estratègies que posin al centre la cura dels ecosistemes del barri i que proposin un model urbà compatible i respectuós amb els recursos naturals existents. Unes estratègies d'actuació que fomentin la regeneració sostenible del barri i la rehabilitació dels edificis.

Interdisciplinari

Es tracta d'incorporar àrees de l'administració amb diferents competències a l'hora de planificar i projectar el pla de regeneració urbana, i aprofitar la diversitat de coneixements per apropar-se a una societat complexa.

Participat

La ciutadania ha de ser part de la presa de decisions sobre el seu espai quotidià. Aquesta participació té un doble vessant: d'una banda, permet recollir el coneixement acumulat pel veïnat, i de l'altra, permet la implicació i la negociació col·lectiva (cogestió) sobre el projecte.

Transversal

Suposa que totes les estratègies d'actuació han d'incorporar el gènere, és a dir, tenir presents les diferències i les desigualtats entre homes i dones i garantir l'accés a tots els béns i recursos en igualtat de condicions.

Obert i compartit

Tot el procés urbanístic del pla de regeneració urbana ha de ser transparent; això implica claredat i accés a tota la informació durant el pla. També ha de ser compartit, és a dir, tota la informació ha de ser accessible, per poder comparar i analitzar en l'àmbit global.

Interescalar

Les estratègies d'actuació s'han de mirar des de diferents escales, des del conjunt del municipi fins a la cantonada. Això ens ofereix moltes lectures, totes importants a l'hora de crear espais inclusius i totes elles complementàries

Flexible

Les estratègies d'actuació han de ser flexibles per abordar nous conceptes per a la millora de la vida quotidiana i assajar nous models urbans des de les petites intervencions i els usos temporals de l'espai urbà. Les estratègies han de preveure les necessitats i requeriments canviants al llarg de la vida del projecte i, per tant, pensar de manera oberta i modificable.

Actuacions específiques:

De cada línia estratègica sorgeixen una sèrie d'actuacions específiques que es descriuen a les fitxes que hi ha a continuació. El contingut de cadascuna d'aquestes accions s'adapta en funció de les característiques que té, tanmateix segueixen un mateix patró per facilitar-ne la lectura i la comprensió.

L'estructura de les fitxes és la següent:

E00. Títol de l'actuació

Àmbit temàtic:

Espai públic i habitabilitat / Connectivitat i serveis / Biodiversitat i metabolisme urbà / Habitatge i patrimoni / Cohesió social i inclusió / Implicació ciutadana

Classificació de les accions en funció del tema que s'hi tracta. Els temes, a més, són els que estructuraren l'apartat de l'anàlisi que s'ha fet en motiu del PRU.

Descripció:

Breu explicació relativa a l'actuació.

Tipus d'actuació:

Normativa / Obra / Programa / Serveis

Normativa

Obra

Programa

Serveis

Les actuacions poden ser de diversos tipus:

Normativa: es tracta de diferents marcs normatius que regulen les intervencions tant en nivell d'espai públic, com d'equipaments i d'habitatge. Aquestes normes determinen la configuració dels espais.

Obra: es tracta d'obres de millora que es desenvolupen a l'espai públic, als equipaments municipals o a l'habitatge i que tenen impacte a la comunitat local.

Programa: es tracta d'una sèrie de línies de finançament que subvencionen projectes d'interès per al conjunt de la comunitat local, cobrint pràcticament tota mena de temàtiques i sectors.

Serveis: Són serveis i actuacions orientades a millorar el benestar social de la ciutadania mitjançant la prestació d'informació, atenció i suport a les persones, famílies i col·lectius vulnerables

Temps d'execució:

Curt termini (2023/2024) / Mig termini (2023-2026) / Llarg termini (2023-2030)

Aproximació temporal per al desenvolupament de les propostes. Malgrat es tracta d'una forquilla temporal orientativa, pot servir de referència per a programar i calenderitzar el PRU.

Recursos:

Aproximació econòmica per al desenvolupament de les propostes. Malgrat d'una estimació que caldrà concretar quan arribi el moment, pot servir de referència per programar les actuacions, i buscar fonts de finançament extern en cas que sigui necessari.

Complexitat:

alta / mitjana / baixa

La forquilla que descriu la complexitat en la major part dels casos fa referència a les fases necessàries per a desenvolupar la proposta i a la necessitat, o no, de

comptar amb recolzament extern, redactar o modificar estudis previs o normatives vigents, o d'integrar i coordinar agents diversos.

Prioritat social:

alta / mitjana / baixa

La prioritat social és la prioritat que s'ha atorgat a les propostes per part de representants de la ciutadania durant la redacció del PRU. L'assistència a les accions participatives ha sigut oberta i voluntària, i es descriu amb detall a la memòria del present document.

Agents implicats:

Ajuntament / equip tècnic extern / propietat / veïnat / comerciants / població flotant*

Agents necessaris per el desenvolupament de la proposta. En qualsevol dels casos caldrà estudiar els espais i les eines comunicatives necessàries per tal que el vincle entre els diferents actes sigui efectiu.

Actuacions relacionades:

Altres actuacions del PRU que, o bé per compartir un mateix àmbit físic o per tenir unes característiques similars, poden arribar a desenvolupar-se en paral·lel i buscar el màxim de sinergies entre elles.

Per tal de facilitar-ne l'execució les actuacions estan alineades amb els Objectius de Desenvolupament Sostenible, els objectius de l'Agenda Urbana Espanyola i definides a partir dels eixos de Next Generation.

Correspondència amb ODS:

1. Fi de la pobresa / 2. Fam zero / 3. Salut i benestar / 4. Educació de qualitat / 5. Igualtat de gènere / 6. Aigua neta i sanejament / 7. Energia neta i assequible / 8. Treball decent i creixement econòmic / 9. Indústria, innovació i infraestructures / 10. Reducció de les desigualtats / 11. Ciutats i comunitats sostenibles / 12. Consum i producció responsables / 13. Acció climàtica / 14. Vida submarina / 15. Vida d'ecosistemes terrestres / 16. Pau, justícia i institucions sòlides / 17. Aliança per a assolir els objectius

Correspondència amb Agenda urbana Espanyola:

1. Ordenar el territori i fer un ús racional del sòl, conservar-lo i protegir-lo / 2. Evitar la dispersió urbana i revitalitzar la ciutat existent / 3. Prevenir i reduir els impactes del canvi climàtic i millorar la resiliència / 4. Fer una gestió sostenible dels recursos i afavorir l'economia circular / 5. Afavorir la proximitat i la mobilitat sostenible / 6. Fomentar la cohesió social i buscar l'equitat / 7. Impulsar i afavorir l'Economia Urbana / 8. Garantir l'accés a l'Habitatge / 9. Liderar i fomentar la innovació digital / 10. Millorar els instruments d'intervenció i la governança.

Correspondència amb Next Generation:

1. La transició ecològica / 2. La transformació digital / 3. La cohesió territorial i social / 4. La igualtat de gènere

E1. Equilibri territorial i permeabilitat del nucli antic

E1.1. Pacificació del perímetre del nucli antic. Reurbanització de la cruïlla c/Barquera i c/Rocafort

Àmbit temàtic:

Espai públic i habitabilitat / Connectivitat i serveis

Descripció:

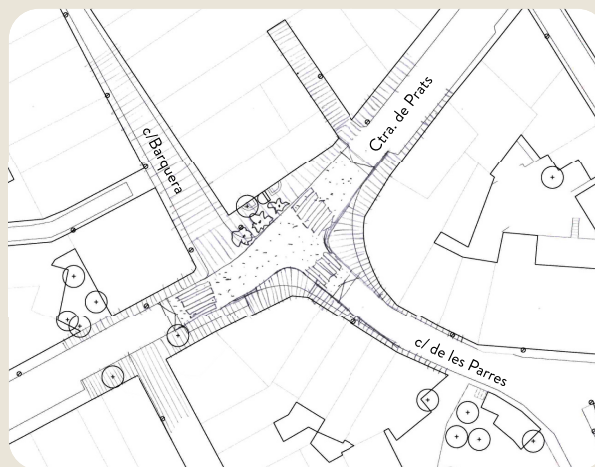
L'actuació s'emmarca en l'estratègia de millorar la connexió entre el nucli antic i la resta del municipi a través de la xarxa d'espai públic. En aquest sentit, el c/Barquera agafa un paper significatiu, donades les seves característiques morfològiques i el fet que es tracta d'un eix comercial pacificat que acull una bona part dels desplaçaments quotidians. A més, juntament amb el c/ de les Parres, formen un eix estructurant del conjunt del municipi, acollint bona part dels equipaments d'Artés.

La proposta consisteix en potenciar aquesta connexió, millorant la urbanització del creuament amb el c/ Rocafort, amb l'objectiu de millorar la connectivitat i accessibilitat d'aquesta intersecció.

L'actuació consisteix en l'ampliació de les voreres, l'execució d'una nova calçada a nivell de la vorera i la incorporació de nous passos de zebra. La intervenció convindria que incorporés elements d'urbanització que millorin la qualitat de l'espai públic i que posin en valor els elements arquitectònics de l'entorn o l'espai de la Plaça de la Font.

Fases:

1. Redacció projecte d'urbanització
2. Licitació de les obres
3. Execució de les obres

Esquema de proposta. Font. Elaboració pròpia

0000 **Tipus d'actuació:**
Obra

●○○○ **Temps d'execució:**
Mig termini (2023-2026)

€ **Recursos:**
Superfície 600 m²/ràtio 180 €/m² / 100.000 €

●●○○ **Complexitat:**
Mitjana

●○○○ **Prioritat social:**
Baixa

Agents implicats:

Ajuntament* / equip tècnic extern

Actuacions relacionades:

E1.2, E1.3, E1.4, E3.3, E5.1, E5.8

Correspondència amb ODS:

3. Salut i benestar / 11. Ciutats i comunitats sostenibles

Correspondència amb Agenda urbana Espanyola:

2. Evitar la dispersió urbana i revitalitzar la ciutat existent / 5. Afavorir la proximitat i la mobilitat sostenible / 6. Fomentar la cohesió social i buscar l'equitat / 7. Impulsar i afavorir l'Economia Urbana

Correspondència amb Next Generation:

1. La transició eco. / 3. La cohesió territorial i social

E1.2. Pacificació del perímetre del nucli antic: Reurbanització de la cruïlla c/Sant Víctor i Ctra. Prats

Àmbit temàtic:

Espai públic i habitabilitat / Connectivitat i serveis

Descripció:

L'actuació s'emmarca en l'estratègia de millorar la connexió entre el nucli antic i la resta del municipi a través de la xarxa d'espai públic. En aquest sentit, la cruïlla entre el c/Sant Víctor i la Ctra. de Prats és un punt significatiu, ja que els cotxes hi circulen força ràpid i la urbanització de l'entorn dificulta la connexió transversal de les persones que hi circulen. El c/ Sant Víctor, a més, és un eix estructurant del nucli antic que articula la xarxa d'espai públic de l'àmbit i connecta longitudinalment l'àmbit del PRU.

L'actuació consisteix en l'ampliació de les voreres, l'execució d'una nova calçada a nivell de la vorera i la incorporació de nous passos de zebra. La intervenció convindria que incorporés elements d'urbanització que millorin la qualitat de l'espai públic i posin en valor els elements arquitectònics i l'espai públic de l'entorn.

Per la posició que ocupa a l'entrada del poble, a més, aquesta actuació suposa una oportunitat per crear una fita visual i perceptiva que indiqui l'entrada al municipi d'Artés i el posi en valor.

Fases:

1. Redacció projecte d'urbanització
2. Licitació de les obres
3. Execució de les obres

Esquema de proposta. Font. Elaboració pròpia

Tipus d'actuació:

Obra

Temps d'execució:

Mig termini (2023-2026)

Recursos:

Superfície 450 m² / ràtio 180 €/m² / 81.000 €

Complexitat:

Mitjana

Prioritat social:

Mitjana

Agents implicats:

Ajuntament* / equip tècnic extern

Actuacions relacionades:

E1.1, E1.3, E1.4, E3.3, E5.1, E5.8

Correspondència amb ODS:

3. Salut i benestar / 11. Ciutats i comunitats sostenibles

Correspondència amb Agenda urbana Espanyola:

2. Evitar la dispersió urbana i revitalitzar la ciutat existent / 5. Afavorir la proximitat i la mobilitat sostenible / 6. Fomentar la cohesió social i buscar l'equitat / 7. Impulsar i afavorir l'Economia Urbana

Correspondència amb Next Generation:

1. La transició ecològica / 3. La cohesió territorial i social

E1.3. Millora de la connectivitat dels carrers del nucli antic

Àmbit temàtic:

Espai públic i habitabilitat / Connectivitat i serveis

Descripció:

La xarxa d'espai públic del nucli antic d'Artés presenta força discontinuïtats a la seva trama de carrers. Això dóna lloc a espais en “cul de sac” i entorns on la connectivitat entre carrers no es produeixen en condicions d'accessibilitat i confort suficients. Aquest fet, sumat a les dificultats topogràfiques de l'entorn fa necessària l'execució d'actuacions específiques que millorin la continuïtat de la xarxa.

Aquesta actuació proposa diverses connexions, algunes de les quals ja es recullen en d'altres documents i estudis realitzats prèvia o simultàniament a la redacció del PRU (per exemple, el POUM). Cadascuna d'elles té una casuística pròpia, i en molts casos caldrà avaluar la possibilitat i viabilitat d'executar-les en relació al règim de la propietat, la qualificació urbanística o la situació de les parcel·les que poden veure's afectades. Així doncs, aquesta proposta s'ha d'entendre com una declaració d'intencions que caldrà adaptar a la realitat de cadascuna de les cadascuna d'elles.

Fases:

1. Estudi específic de la viabilitat de les intervencions
2. Adquisició del sòl per part de l'Ajuntament (quan sigui necessari)
3. Redacció del projecte d'enderroc i d'urbanització (quan sigui necessari)
4. Licitació de les obres
5. Execució de les obres

Tipus d'actuació:

Normativa / Obra

Temps d'execució:

Mitjà termini (2023-2026) / Llarg termini (2023-2030)

Recursos:

A definir segons projecte específic

Complexitat:

Alta

Prioritat social:

Mitjana

Agents implicats:

Ajuntament* / equip tècnic extern / propietat

Actuacions relacionades:

E1.1, E1.2, E1.3, E1.4, E3.3, E4.1, E4.2, E4.7, E5.1, E5.8

Correspondència amb ODS:

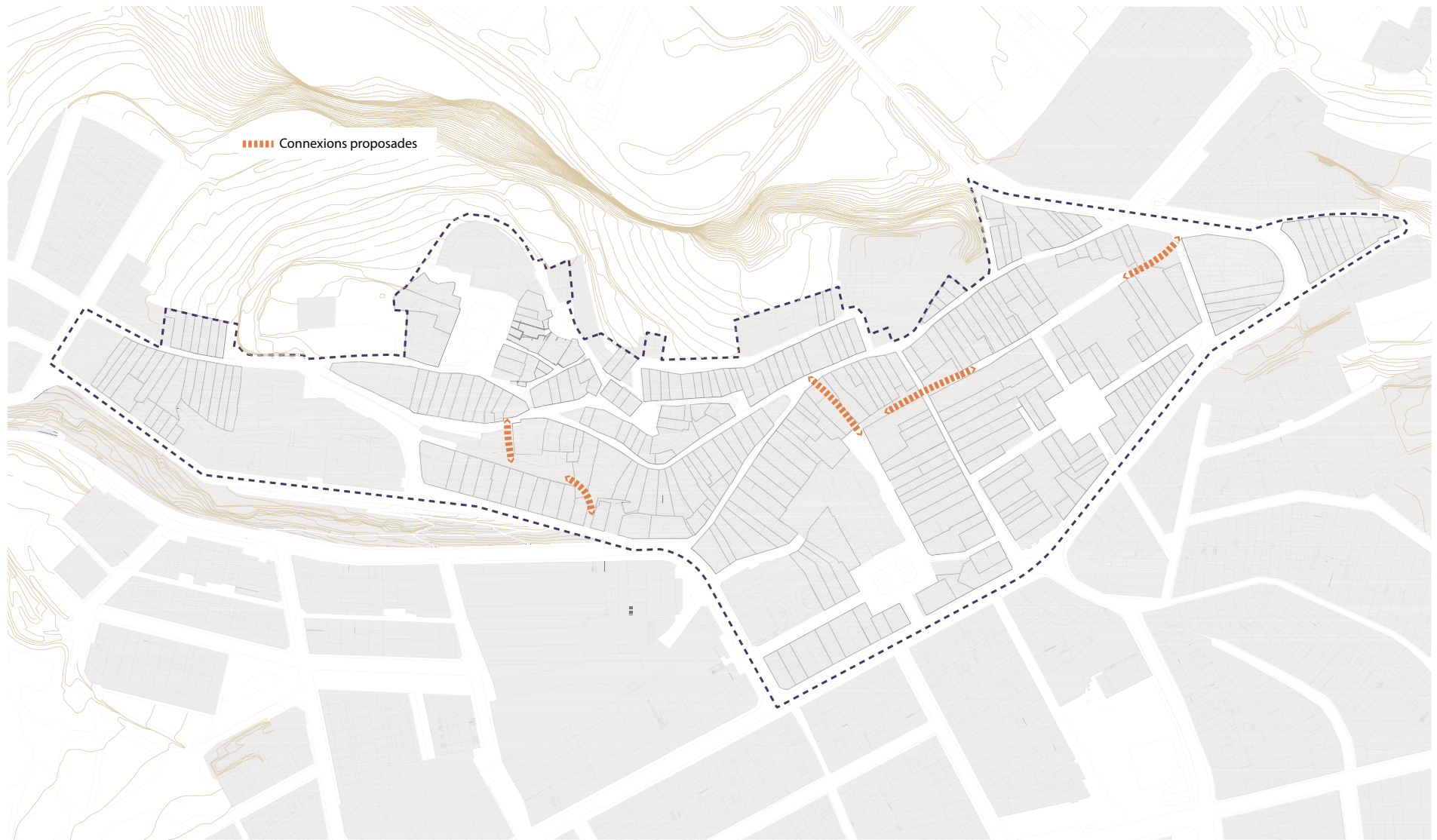
5. Igualtat de gènere / 11. Ciutats i comunitats sostenibles

Correspondència amb Agenda urbana Espanyola:

2. Evitar la dispersió urbana i revitalitzar la ciutat existent / 5. Afavorir la proximitat i la mobilitat sostenible

Correspondència amb Next Generation:

3. La cohesió territorial i social / 4. La igualtat de gènere

Punts de millora de connectivitat dels carrers del nucli antic. Font. Elaboració pròpia

E1.4. Activació dels espais d'oportunitat del nucli antic

Àmbit temàtic:

Espai públic i habitabilitat / Biodiversitat i metabolisme urbà / Cohesió social i inclusió / Implicació ciutadana

Descripció:

L'elevada densitat del nucli antic i la configuració actual del conjunt de la trama urbana i de la urbanització de carrers i places provoca que hagi una certa mancança d'espais públics de proximitat. Aquesta actuació proposa actuacions de petita escala que qualifiquin els petits espais que hi trobem actualment, i que es troben repartits al llarg de l'àmbit.

Es tracta d'espais que complementin les places actuals (Pl. Església, Pl. Faura, Pl. Vella...) i que, sumades, millorin qualitativa i quantitativament l'habitabilitat i el confort a l'espai públic.

Cada projecte s'haurà d'adaptar en funció de les especificitats de cada racó, però com a criteris generals es proposa:

Incorporar mobiliari urbà que afavoreixi les activitats d'estada i la cura a les persones.

Incorporar elements puntuals de verd urbà. Sempre que es pugui es prioritzaran aquelles actuacions que

permeabilitzin el sòl.

Incorporar elements que posin en valor el "lloc" i el singularitzin respecte a la resta de carrers. Incorporar elements de pacificació del trànsit en aquells punts on el pas de vehicles compromet les activitats quotidianes.

Fases:

1. Redacció del projecte d'urbanització, la memòria valorada (quan sigui necessari)
2. Licitació de les obres (quan sigui necessari)
3. Execució de les obres (en alguns casos les intervencions les pot executar la brigada, agilitzant els passos i reduint costos).

Tipus d'actuació:

Obra

Temps d'execució:

Curt termini (2023/2024) / Mig termini (2023-2026)

Recursos:

De 500€ (mobiliari urbà) a 5.000€ (mobiliari urbà + obra), per cadascun dels àmbits. El cost és orientatiu, i dependrà de les característiques específiques de cada intervenció

Complexitat:

Baixa

Prioritat social:

Alta

Agents implicats:

Ajuntament* / equip tècnic extern / propietat / veïnat

Actuacions relacionades:

E1.1, E1.2, E3.3, E3,5, E3.8, E4.5, E5.1, E5.8

Correspondència amb ODS:

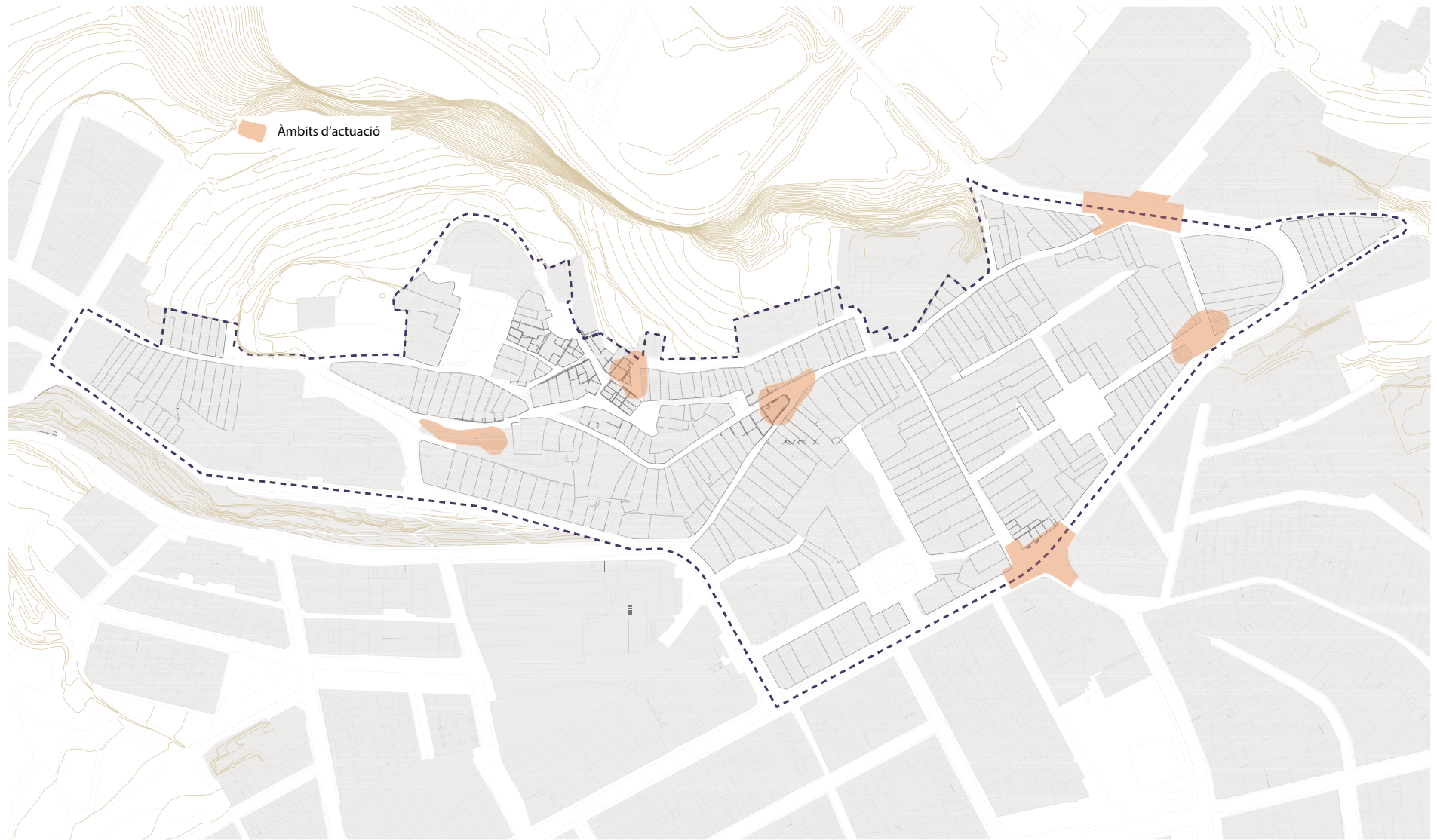
3. Salut i benestar / 5. Igualtat de gènere / 11. Ciutats i comunitats sostenibles / 17. Aliança per a assolir els objectius

Correspondència amb Agenda urbana Espanyola:

2. Evitar la dispersió urbana i revitalitzar la ciutat existent / 3. Prevenir i reduir els impactes del canvi climàtic i millorar la resiliència / 5. Afavorir la proximitat i la mobilitat sostenible / 6. Fomentar la cohesió social i buscar l'equitat / 10. Millorar els instruments d'intervenció i la governança.

Correspondència amb Next Generation:

1. La transició ecològica / 3. La cohesió territorial i social / 4. La igualtat de gènere

Espais d'oportunitat del nucli antic. Font. Elaboració pròpia

E1.5. Redefinició de la nova casa Museu com a pol d'atracció comunitari

Àmbit temàtic:

Connectivitat i serveis / Habitatge i patrimoni / Cohesió social i inclusió / Implicació ciutadana

Descripció:

La rehabilitació i reconversió de la casa Museu en un nou pol d'atracció comunitària és una estratègia en marxa des de fa temps en el sí de l'Ajuntament, i que des del punt de vista de la regeneració urbana del nucli antic aquest esdevé un element clau. Les dinàmiques de desplaçament de l'activitat econòmica i el progressiu abandonament de les edificacions residencials són aspectes difícils de revertir a curt termini, així que la creació de peces que puguin generar nova activitat i articular aquesta transformació agafa una especial rellevància.

Aquesta actuació, doncs, proposa els següents criteris alhora d'abordar el tema:

Incorporar un bar, en modalitat de concessió pública, al nou edifici de la Casa Museu. Això crearia una nova activitat econòmica en si mateixa, i ajudaria a dinamitzar l'activitat comunitària del barri. A més, a mitjà termini, la creació d'una nova activitat pot contribuir a crear-ne d'altres seguint l'efecte de "taca d'oli".

Estudiar la possibilitat d'incorporar un possible allotjament, tipus alberg, que complementi l'oferta actual, i doni resposta a les necessitats d'allotjament dels visitants potencials d'Artés, entre els que hi trobem, per exemple, les persones que fan rutes senderistes.

Programar activitats que tinguin la Pl. Vella i la nova Casa Museu com a espai neuràlgic, i que atreguin a població de la resta del municipi.

Habilitar un espai comunitari dins l'edifici que pugui acollir iniciatives ciutadanes del conjunt del municipi, però especialment del nucli antic. Un exemple d'això en podria ser la pròpia Associació de veïnal, desapareguda aquests últims anys.

Fases:

1. Finalització de les obres de millora
2. Elaboració d'un programa funcional participat i de definició d'estratègies de co-gestió
3. Posada en marxa del nou espai comunitari
4. Seguiment del funcionament per part de l'ajuntament i implementació de propostes de millora

 Tipus d'actuació:
Obra / Programa / Serveis

 Temps d'execució:
Curt termini (2023/2024)

 Recursos:
En funció de les accions a desenvolupar

 Complexitat:
Mitjana / Baixa

 Prioritat social:
Alta

Agents implicats:

Ajuntament* / veïnat / comerciants / població flotant

Actuacions relacionades:

E2.5, E2.7, E2.9, E2.10, E3.5, E3.6, E4.3, E4.8, E5.1, E5.3, E5.8

Correspondència amb ODS:

3. Salut i benestar / 4. Educació de qualitat / 5. Igualtat de gènere / 8. Treball decent i creixement econòmic / 10. Reducció de les desigualtats / 11. Ciutats i comunitats sostenibles / 12. Consum i producció responsables / 17. Aliança per a assolir els objectius

Correspondència amb Agenda urbana Espanyola:

2. Evitar la dispersió urbana i revitalitzar la ciutat existent / 4. Fer una gestió sostenible dels recursos i afavorir l'economia circular / 5. Afavorir la proximitat i la mobilitat sostenible / 6. Fomentar la cohesió social i buscar l'equitat / 7. Impulsar i afavorir l'Economia Urbana / 10. Millorar els instruments d'intervenció i la governança.

Correspondència amb Next Generation:

3. La cohesió territorial i social / 4. La igualtat de gènere

E1.6. Activació del Casal Artesenc com a nou espai comunitari

Àmbit temàtic:

Connectivitat i serveis / Habitatge i patrimoni / Cohesió social i inclusió / Implicació ciutadana

Descripció:

El Casal Artesenc ocupa una posició privilegiada, a cavall entre el nucli antic i la resta del municipi, i donant façana a un dels eixos que recull bona part de l'activitat quotidiana del municipi. A més, es tracta d'un edifici històric que forma part de l'imaginari col·lectiu i que havia sigut un punt de trobada per bona part del veïnat.

Aquesta proposta vol reactivar i posar en funcionament aquest edifici, donant lloc a un nou equipament comunitari que doni servei al conjunt del municipi i que articuli l'activitat que es produeix a banda i banda de la Ctra. de Sallent.

Es tracta d'una actuació a llarg termini que es troba tot just en una fase inicial, i que encara ha de passar per diverses etapes prèvies abans de culminar la seva obertura. Per aquest motiu es recomana desenvolupar en paral·lel les gestions que possibilitin la reobertura de l'edifici amb la realització d'un estudi participat per definir-ne els usos, i permetre que el conjunt de la ciutadania i les entitats d'Artés formin part de la iniciativa desde la fase inicial.

Fases:

1. Adquisició del sòl per part de l'ajuntament
2. Elaboració d'un programa funcional participat amb veïnat i entitats d'Artés
3. Redacció del projecte executiu
4. Licitació de les obres
5. Execució de les obres
6. Posada en marxa del nou espai comunitari
7. Seguiment del funcionament per part de l'ajuntament i implementació de propostes de millora

Tipus d'actuació:
Obra / Programa / Serveis

Temps d'execució:
Llarg termini (2023-2030)

Recursos:
Per l'elaboració del programa funcional participat s'estimen entre 7.000€ i 12.000€
Per a l'adquisició i rehabilitació de l'edifici caldrà fer-ne un estudi específic.

Complexitat:
Alta

Prioritat social:
Mitjana

Agents implicats:

Ajuntament* / equip tècnic extern / propietat / veïnat

Actuacions relacionades:

E1.1, E1.2, E2.5, E2.8, E2.10, E2.11, E3.5, E3.6, E4.3, E4.8, E5.1, E5.3, E5.8

Correspondència amb ODS:

3. Salut i benestar / 4. Educació de qualitat / 5. Igualtat de gènere / 8. Treball decent i creixement econòmic / 9. Indústria, innovació i infraestructures / 10. Reducció de les desigualtats / 11. Ciutats i comunitats sostenibles / 12. Consum i producció responsables / 17. Aliança per assolir els objectius

Correspondència amb Agenda urbana Espanyola:

2. Evitar la dispersió urbana i revitalitzar la ciutat existent / 3. Prevenir i reduir els impactes del canvi climàtic i millorar la resiliència / 4. Fer una gestió sostenible dels recursos i afavorir l'economia circular / 5. Afavorir la proximitat i la mobilitat sostenible / 6. Fomentar la cohesió social i buscar l'equitat / 7. Impulsar i afavorir l'Economia Urbana / 9. Liderar i fomentar la innovació digital / 10. Millorar els instruments d'intervenció i la governança.

Correspondència amb Next Generation:

1. La transició ecològica / 3. La cohesió territorial i social / 4. La igualtat de gènere

E2. Cohesió i benestar social

E2.1 Desenvolupar un estudi d'habitatge

Àmbit temàtic:

Habitatge i patrimoni / Cohesió social i inclusió

Descripció:

Segons les dades obtingudes durant la redacció del PRU el 31,05% de l'habitatge està buit, agreujat pel fet de ser una situació que es pateix des de fa anys. A més es tracta en gran part d'edificis antics que presenten dèficits d'habitabilitat.

De cara a poder definir actuacions i programes adequats vinculats a la rehabilitació, mobilització d'habitatge buit i definició de models de gestió, és necessari conèixer en profunditat la situació de l'habitatge de l'àmbit del PRU. Per això, la primera mesura a adoptar en matèria d'habitatge hauria de ser la realització d'un estudi específic que permeti conèixer la situació de l'habitatge i els edificis del Nucli Antic i proposi solucions específiques alineades amb el marc integral prefixat, complementari al que va redactar-se l'any 2019, per la pròpia Diputació de Barcelona

Els continguts i criteris d'aquest estudi haurien de ser:

- Actualització del Cens d'habitatges, indicant tipus de propietat, tinença, ús (resident o en desús). En aquest darrer cas, identificació de les causes.
- Estudi detallat de l'estat de l'edificació, determinant les condicions d'habitabilitat, necessitats de rehabilitació, i estimació econòmica aproximada per a

dur-la a terme.

- Elaboració de propostes vinculades a rehabilitació, mobilització d'habitatge buit i definició de models de gestió.
 - Informe dels aspectes legals a tenir en compte.
- Aquest estudi servirà de paraigües per a definir estratègies i polítiques d'habitatge del nucli antic, i emmarcat en el conjunt del municipi de cara als propers anys, donat que permetrà conèixer millor el parc d'habitatge i definir actuacions més ajustades a la realitat, així com prevenir de les conseqüències o complexitats de cadascuna d'elles. Tanmateix, el propi PRU ja apunta algunes estratègies que poden desenvolupar-se a curt termini, i que en cas de redactar aquest estudi, caldria integrar.

Fases:

1. Elaboració de l'estudi
2. Implementació de les actuacions
3. Seguiment del funcionament per part de l'ajuntament i implementació de propostes de millora

Tipus d'actuació:
Normativa / Obra / Programa

Temps d'execució:
Curt termini (2023/2024) / Mig termini (2023-2026) / Llarg termini (2023-2030)

Recursos:
Per a la redacció de l'estudi s'estimen entre 8.000 i 13.000

Per la implementació de les actuacions caldrà definir-ho quan arribi el moment

Complexitat:
Alta

Prioritat social:
Mitjana

Agents implicats:

Ajuntament* / equip tècnic extern / propietat / veïnat

Actuacions relacionades:

E2.2, E2.3, E2.4, E2.5, E2.6, E2.8, E2.9, E3.1, E3.2, E3.8, E5.1, E5.2, E5.8

Correspondència amb ODS:

1. Fi de la pobresa / 8. Treball decent i creixement econòmic / 10. Reducció de les desigualtats / 11. Ciutats i comunitats sostenibles / 13. Acció climàtica / 17. Aliança per a assolir els objectius

Correspondència amb Agenda urbana Espanyola:

1. Ordenar el territori i fer un ús racional del sòl, conservar-lo i protegir-lo / 2. Evitar la dispersió urbana i revitalitzar la ciutat existent / 3. Prevenir i reduir els impactes del canvi climàtic i millorar la resiliència / 4. Fer una gestió sostenible dels recursos i afavorir l'economia circular / 6. Fomentar la cohesió social i buscar l'equitat / 7. Impulsar i afavorir l'Economia Urbana / 8. Garantir l'accés a l'Habitatge / 10. Millorar els instruments d'intervenció i la governança.

Correspondència amb Next Generation:

1. La transició ecològica / 3. La cohesió territorial i social

E2.2. Captació i mobilització del parc d'habitatge del nucli antic

Àmbit temàtic:

Habitatge i patrimoni

Descripció:

Davant el percentatge alt d'habitatges desocupats del Nucli Antic i al mateix temps la pèrdua de població al llarg dels darrers anys, l'objectiu d'aquesta actuació és la mobilització de pisos actualment en desús per a la seva ocupació mitjançant diferents tipologies d'habitatge i de tinença o gestió, per tal de donar un ús adequat als edificis i contribuir al seu manteniment.

La captació i mobilització de pisos és una acció complexa que preferiblement ha de tenir com a primer pas la redacció de l'estudi descrit a la proposta E2.1. A partir d'aquí cal fer un esforç per mediar i negociar amb les parts implicades per tal d'arribar a acords.

Es valorarà també la possibilitat de delimitar una Àrea de Rehabilitació i Conservació.

Un aspecte important a tenir en compte és la possibilitat que des de l'Ajuntament es pugui finançar, o donar recolzament en la búsqueda de finançament extern, part de les despeses que generen aquest tipus d'actuacions. Aquests ajuts públics han de comportar unes obligacions per a la propietat.

La propietat pot accedir a la rehabilitació (si fos necessària) a nivell particular i la mobilització a través del mercat lliure. O bé pot accedir al conveni entre administració i propietat (incentius). Tot habitatge privat que rep recursos públics ha de comptar amb un retorn: mobilitzar l'habitatge a través de la Borsa d'Habitatge. La Borsa d'Habitatge per la seva part té la funció de la mediació entre oferta i demanda, amb la voluntat d'ampliar aquesta oferta d'habitatge assequible (s'adreça a una població àmplia, diversa i de forma universal).

L'actuació també ha d'estudiar l'adquisició per part de l'administració de finques per a habitatge públic, d'acord amb l'horitzó d'augmentar el percentatge d'habitatge públic d'Artés.

Hi ha múltiples polítiques de mobilització i rehabilitació d'habitatge, a continuació es descriuen alguns exemples:

Cedir pisos a l'Ajuntament, a la Borsa d'Habitatge, i que aquest s'ocupi del manteniment i la gestió, i el llogui de lloguer social. La propietat, a canvi, rep ingressos sense que li suposi cap esforç. (referència: programa Bizigune al País Basc). A l'hora de llogar aquests habitatges, podria ser interessant que es prioritzessin certs col·lectius més vulnerables (rendes baixes, gent gran...).

A FÒRUM Manresa, hi ha un programa interessant en el que l'Ajuntament facilita la rehabilitació de l'habitatge fent-se càrrec de la totalitat o part de la inversió, així com de l'execució dels treballs. A canvi, la propietat cedeix l'ús de l'immoble per un temps determinat, suficient perquè l'Ajuntament recuperi aquesta inversió.

Experiències de masoveria urbana, en què propietaris cedeixen casa seva a uns inquilins a canvi que aquests s'ocupin de remodelar la casa. Això podria ser interessant si la gent gran cedís casa seva en les mateixes condicions a canvi d'un habitatge dotacional.

La creació d'habitatge dotacional i accessible per a gent gran podria ser una bona idea, ja que és un barri envellit. L'habitatge dotacional els podria millorar la qualitat de vida sense haver de trencar vincles i mantenint la independència i l'autonomia.

Perquè aquests programes d'habitatge es puguin desenvolupar i perquè els veïns puguin tenir ajuda i informació sobre les maneres de finançar la rehabilitació dels seus habitatges és important un assessorament per part de l'Ajuntament cap als veïns, posant els recursos necessaris.

Fases:

1. Elaboració de l'estudi descrit a la proposta E2.1
2. Definir un protocol d'actuació que permeti implementar les estratègies
3. Identificar habitatges disponibles
4. Recerca d'ajudes i possibles fonts de finançament
5. Campanya informativa i recerca de persones interessades
6. Mediació entre les parts i execució de les obres o actuacions necessàries
7. Seguiment del funcionament per part de l'ajuntament i implementació de propostes de millora

Tipus d'actuació:

Obra / Programa

Temps d'execució:

Mig termini (2023-2026) / Llarg termini (2023-2030)

Recursos:

La fase inicial es pot desenvolupar amb pocs recursos. En cas d'adquirir sòl públic, el cost de l'operació caldrà avaluar-lo en funció de cada cas.

Complexitat:

Mitjana

Prioritat social:

Alta

Agents implicats:

Ajuntament* / equip tècnic extern / propietat / veïnat

Actuacions relacionades:

E2.1, E2.3, E2.4, E2.5, E2.6, E2.8, E2.9, E3.1, E3.2, E3.8, E5.1, E5.2, E5.8

Correspondència amb ODS:

8. Treball decent i creixement econòmic / 10. Reducció de les desigualtats / 11. Ciutats i comunitats sostenibles / 12. Consum i producció responsables / 13. Acció climàtica / 16. Pau, justícia i institucions sòlides / 17. Aliança per a assolir els objectius

Correspondència amb Agenda urbana Espanyola:

2. Evitar la dispersió urbana i revitalitzar la ciutat existent / 3. Prevenir i reduir els impactes del canvi climàtic i millorar la resiliència / 4. Fer una gestió sostenible dels recursos i afavorir l'economia circular / 5. Afavorir la proximitat i la mobilitat sostenible / 6. Fomentar la cohesió social i buscar l'equitat / 7. Impulsar i afavorir l'Economia Urbana / 8. Garantir l'accés a l'Habitatge / 10. Millorar els instruments d'intervenció i la governança.

Correspondència amb Next Generation:

1. La transició ecològica / 3. La cohesió territorial i social

Habitatges buits. Font. Elaboració pròpia

E2.3. Creació d'una borsa d'habitatge per facilitar-ne la mobilització

Àmbit temàtic:

Habitatge i patrimoni

Descripció:

Malgrat les actuacions en matèria d'habitatge que es proposen des del PRU són complexes i cal entendre-les com a una estratègia a llarg termini, la creació d'una borsa d'habitatges n'és un pas essencial. Partint de la informació disponible caldria crear un cens actualitzat d'habitatges buits, que inclogués també una caracterització de les edificacions per facilitar l'entesa entre la propietat i possibles persones interessades en adquirir-la, ja sigui en règim de tinença o de lloguer.

En una fase inicial, el paper de l'ajuntament podria ser únicament el de facilitador, per mirar d'establir contacte entre les dues parts i acompanyar les interseccions. Un cop desenvolupades amb profunditat les estratègies proposades pel PRU, l'administració podria assumir un paper actiu i ajudar tècnica i/o econòmicament a la dinamització dels edificis buits, en la línia del que es descriu a la proposta E2.3.

Tipus d'actuació:
Obra / Programa

Temps d'execució:
Mitj termini (2023-2026) / Llarg termini (2023-2030)

Recursos:
La fase inicial es pot desenvolupar amb pocs recursos. En cas d'adquirir sòl públic, el cost de l'operació caldrà avaluar-lo en funció de cada cas.

Complexitat:
Mitjana

Prioritat social:
Mitjana

Agents implicats:

Ajuntament* / equip tècnic extern / propietat / veïnat

Actuacions relacionades:

E2.1, E2.2, E2.4, E2.5, E2.6, E2.8, E2.9, E3.1, E3.2, E3.8, E5.1, E5.2, E5.8

Correspondència amb ODS:

8. Treball decent i creixement econòmic / 10. Reducció de les desigualtats / 11. Ciutats i comunitats sostenibles / 12. Consum i producció responsables / 13. Acció climàtica / 16. Pau, justícia i institucions sòlides / 17. Aliança per assolir els objectius

Correspondència amb Agenda urbana Espanyola:

2. Evitar la dispersió urbana i revitalitzar la ciutat existent / 3. Prevenir i reduir els impactes del canvi climàtic i millorar la resiliència / 4. Fer una gestió sostenible dels recursos i afavorir l'economia circular / 5. Afavorir la proximitat i la mobilitat sostenible / 6. Fomentar la cohesió social i buscar l'equitat / 7. Impulsar i afavorir l'Economia Urbana / 8. Garantir l'accés a l'Habitatge / 10. Millorar els instruments d'intervenció i la governança.

Correspondència amb Next Generation:

1. La transició ecològica / 3. La cohesió territorial i social

E2.4. Promoció de cooperatives d'habitatge en règim de cessió d'ús

Àmbit temàtic:

Habitatge i patrimoni

Descripció:

El cohabitatge és una modalitat d'accés a l'habitatge que permet a una comunitat de persones viure en un edifici sense ser-ne els propietaris o els arrendadors, per un termini de temps ampli, de 75 a 90 anys, i a un preu inferior al del mercat. Així doncs, les cooperatives d'habitatge en règim de cessió d'ús fan possible un model no especulatiu que ofereix habitatge assequible amb estabilitat i flexibilitat. A més, genera comunitat i optimitza serveis amb la creació d'espais comuns. També suposa un baix impacte ambiental pel disseny i l'ús sostenible de l'edifici.

La promoció d'aquest model al nucli antic d'Artés, doncs, ajudaria per una banda a combatre el problema dels habitatges buits, alhora que generaria nova activitat comunitària al barri.

Per tal de fer-ho possible caldria:

-Informar al conjunt de la població de les possibilitats del co-habitatge, ja sigui a través del propi ajuntament o facilitant el contacte amb altres programes públics que ho fomenten (pex. Ateneus Cooperatius).

-Adquirir sòl públic o facilitar el contacte amb la propietat privada, per disposar de finques on poder promoure aquest tipus de projectes.
-Recolzar tècnicament el procés necessari per engegar aquest tipus d'iniciatives.

Es recomana que des de l'Ajuntament es vetlli per tal que garantir que els projectes segueixin criteris ambientals d'estalvi energètic, la creació d'espais que promoguin la vida en comunitat, l'ús compartit d'infraestructures bàsiques i la coresponsabilitat dels usuaris en la gestió.

Fases:

1. Realitzar un estudi per detectar solars (públics o privats) disponibles
2. Campanya informativa orientada a buscar persones i/o col·lectius interessats
3. Suport en la tramitació del procés administratiu i la redacció dels convenis
4. Suport en la tramitació del procés executiu
5. Seguiment del funcionament per part de l'ajuntament i ampliació de l'oferta, si s'escau.

 Tipus d'actuació:
Obra / Programa

 Temps d'execució:
Mig termini (2023-2026) / Llarg termini (2023-2030)

 Recursos:

La fase inicial es pot desenvolupar amb pocs recursos. En cas d'adquirir sòl públic, el cost de l'operació caldrà avaluar-lo en funció de cada cas.

 Complexitat:
Mitjana

 Prioritat social:
Alta

Agents implicats:

Ajuntament* / equip tècnic extern / propietat / veïnat

Actuacions relacionades:

E2.1, E2.2, E2.3, E2.5, E2.6, E2.8, E2.9, E3.1, E3.2, E3.8, E5.1, E5.2, E5.8

Correspondència amb ODS:

8. Treball decent i creixement econòmic / 10. Reducció de les desigualtats / 11. Ciutats i comunitats sostenibles / 12. Consum i producció responsables / 13. Acció climàtica / 16. Pau, justícia i institucions sòlides / 17. Aliança per a assolir els objectius

Correspondència amb Agenda urbana Espanyola:

2. Evitar la dispersió urbana i revitalitzar la ciutat existent / 3. Prevenir i reduir els impactes del canvi climàtic i millorar la resiliència / 4. Fer una gestió sostenible dels recursos i afavorir l'economia circular / 5. Afavorir la proximitat i la mobilitat sostenible / 6. Fomentar la cohesió social i buscar l'equitat / 7. Impulsar i afavorir l'Economia Urbana / 8. Garantir l'accés a l'Habitatge / 10. Millorar els instruments d'intervenció i la governança.

Correspondència amb Next Generation:

1. La transició ecològica / 3. La cohesió territorial i social

E2.5. Desenvolupar estratègies d'activació de l'activitat en planta baixa

Àmbit temàtic:

Connectivitat i serveis / Habitatge i patrimoni / Cohesió social i inclusió

Descripció:

Actualment la major part de les plantes baixes del nucli antic no tenen activitat comercial donada la tendència a desplaçar-se cap a altres zones del poble dels últims anys. El poc que hi ha es situa a la part baixa, a tocar de la ctra. de Sallent i el c/Rocafort. Històricament hi havia hagut més presència de botigues de proximitat, especialment al llarg del c/Barquera, però el procés d'abandonament i desplaçament de l'activitat que viu el nucli antic des de fa anys ha portat a la situació actual.

Al nucli antic hi ha força disponibilitat de locals buits, malgrat alguns es troben en mal estat. Aquest fet pot ser una oportunitat per acollir noves tipologies d'activitat econòmica o de serveis.

A continuació es proposen diverses actuacions que poden desenvolupar-se de manera aïllada o conjuntament:

-Implementar les actuacions de millora de la connectivitat i l'estat de l'espai públic definides pel PRU (millorar la infraestructura, restaurar edificis

històrics, crear àrees de vianants atractives i millorar l'accés i la senyalització...) Això crearà un entorn més agradable i propici per al comerç.

-Desenvolupament d'una identitat local. Cal fomentar una identitat local única per al nucli antic d'Artés, que posi en valor els productes que poden tenir un valor afegit tant pels propis residents com per als visitants potencials, destacant el patrimoni històric, artístic o cultural a través d'esdeveniments, festivals, exposicions i activitats temàtiques. Això ajudarà a atraure turistes i visitants interessats en la història i la cultura de la zona, cosa que alhora generarà oportunitats per al comerç local.

-Suport a emprenedors locals. Cal oferir incentius i suport als emprenedors locals per establir negocis al nucli antic. Això pot incloure reduccions d'impostos, préstecs a baix interès, programes de formació empresarial o espais de treball compartits. En fomentar la creació de nous negocis, s'impulsarà l'activitat comercial i s'atraurà un públic divers.

-Promoció i màrqueting: Cal crear una estratègia de promoció i màrqueting per donar a conèixer el nucli antic d'Artés com a destinació de noves tipologies d'activitat econòmica, més enllà de la comercial (artistes, coworking...). Cal definir i promoure els canals de comunicació adequats, com ara xarxes socials, llocs web locals, mitjans de comunicació i fulletons impresos, destacant els beneficis únics de comprar al nucli antic, com ara productes artesanals, experiències autèntiques i l'encant històric del lloc.

-Col·laboracions i associacions. Cal establir col·laboracions amb altres empreses, organitzacions locals, institucions culturals o turístiques. Això pot incloure acords de promoció conjunta, esdeveniments col·laboratius o programes de fidelitat compartits. En unir forces amb altres parts interessades a la comunitat, es poden aconseguir sinergies i promoure el comerç de manera més efectiva. En aquesta línia, es planteja la possibilitat d'utilitzar els aparadors o espais expositius dels locals buits per promocionar negocis o artistes locals.

També existeix la possibilitat de crear una associació de "comerç local" o "comerç del nucli antic d'Artés" on les entitats participants puguin traçar una estratègia conjunta d'actuació, ja sigui per atraure a més clients o forjar aquesta identitat comercial que es comentava anteriorment.

Millora de l'experiència del client: L'experiència del client és fonamental per atraure i retenir els compradors. Fomenta la qualitat del servei al client, la varietat de productes, la presentació atractiva de les botigues i la facilitat d'accés. Cal considerar la possibilitat d'organitzar esdeveniments especials, oferir descomptes o promocions, i mantenir una comunicació constant amb els clients per satisfer seves necessitats i fomentar la fidelitat.

Fases:

1. Definir un pla d'implementació de les estratègies de l'activitat en planta baixa
2. Teixir aliances i col.laboracions amb agents clau. Associació "comerç del nucli antic d'Artés"
3. Recerca de finançament i recursos per a tirar endavant les propostes
4. Posada en marxa de les actuacions
5. Seguiment del funcionament per part de l'ajuntament i propostes de millora

Tipus d'actuació:*Programa***Temps d'execució:***Curt termini (2023/2024) / Mig termini (2023-2026)***Recursos:****Complexitat:***Mitjana***Prioritat social:***Mitjana***Agents implicats:**

Ajuntament* / propietat / veïnat / comerciants / població flotant

Actuacions relacionades:

E2.6, E2.7, E3.1, E3.3, E4.8, E5.1, E5.2, E5.7, E5.8

Correspondència amb ODS:

1. Fi de la pobresa / 8. Treball decent i creixement econòmic / 9. Indústria, innovació i infraestructures / 10. Reducció de les desigualtats / 11. Ciutats i comunitats sostenibles / 12. Consum i producció responsables / 17. Aliança per a assolir els objectius

Correspondència amb Agenda urbana Espanyola:

2. Evitar la dispersió urbana i revitalitzar la ciutat existent / 4. Fer una gestió sostenible dels recursos i afavorir l'economia circular / 5. Afavorir la proximitat i la mobilitat sostenible / 6. Fomentar la cohesió social i buscar l'equitat / 7. Impulsar i afavorir l'Economia Urbana / 9. Liderar i fomentar la innovació digital / 10. Millorar els instruments d'intervenció i la governança.

Correspondència amb Next Generation:

2. La transformació digital / 3. La cohesió territorial i social

- ▭ àmbit
- Usos en planta baixa (activitat econòmica)
- ▭ Comerç buit
- ▭ Local / Magatzem
- ▭ Comerç actiu

Usos planta baixa. Font. Elaboració pròpia

E2.6. Crear nous espais de treball i espais comunitaris de valor diferencial. Prova pilot

Àmbit temàtic:

Espai públic i habitabilitat / Connectivitat i serveis / Cohesió social i inclusió / Implicació ciutadana

Descripció:

Una de les actuacions orientades a millorar l'activitat econòmica i la comunitària del nucli antic és la de promoure noves activitats i formes de treball, que estiguin d'acord amb les necessitats i requeriments actuals, i que permetin diversificar l'economia i recolzar activitats i col·lectius, tant del barri com de la resta del municipi, sense que això suposi un perjudici per al comerç actual.

En aquesta línia es proposa aprofitar algun dels locals buits del nucli antic, si és possible de titularitat pública, per habilitar un espai de treball o un local per associacions, dirigit a persones del municipi que compleixin amb uns requisits definits prèviament. En aquest sentit es recomana per exemple, que sigui població jove amb dificultat per accedir a la infraestructura necessària per obrir un negoci, projectes d'emprenedoria relacionats amb sectors econòmics de la comarca, o activitats que tinguin un retorn social pel propi nucli antic o pel conjunt d'Artés.

Es plantegen diverses modalitats diferents espais que podrien desenvolupar-se, en funció de quina sigui la necessitat detectada:

- Espai tipus oficina/coworking, orientat a projectes de l'àrea dels serveis, consultoria...

-Espai tipus taller on els joves que volen desenvolupar els seus projectes d'artesania, fusteria, cooperativa de consum, projectes artístics... puguin tenir un lloc on posar-los en marxa.

-Espai polivalent per a entitats que desenvolupin una tasca comunitària alineada amb els valors del PRU

Inicialment seria convenient que el cost de l'espai de treball per part de les persones usuàries estigués subvencionat. A més, per tal de facilitar la implementació d'aquesta actuació, es recomana executar una prova pilot en un local que es trobi en bon estat, per tal de minimitzar la inversió inicial, i que pugui acollir orientativament entre 4 i 10 persones. Si el projecte funciona, es pot ampliar la oferta en d'altres locals.

Fases:

1. Adequació del local
2. Procés de selecció de les persones/empreses susceptibles d'instal·lar-se a l'espai de treball
3. Posada en funcionament
4. Seguiment del funcionament per part de l'ajuntament i implementació de propostes de millora

 Tipus d'actuació:
Obra / Programa / Serveis

 Temps d'execució:
Mig termini (2023-2026)

 Recursos:
En funció de l'estat del local escollit, s'estima una inversió que pot anar entre els 3.000€ - 15.000€ per tal d'adequar-lo i equipar-lo.

 Complexitat:
Mitjana

 Prioritat social:
Alta

Agents implicats:

Ajuntament* / propietat / veïnat / comerciants

Actuacions relacionades: E1.6, E2.5, E2.7, E3.1, E5.1, E5.2, E5.7, E5.8

Correspondència amb ODS:

8. Treball decent i creixement econòmic / 11. Ciutats i comunitats sostenibles / 12. Consum i producció responsables / 17. Aliança per a assolir els objectius

Correspondència amb Agenda urbana Espanyola:

1. Ordenar el territori i fer un ús racional del sòl, conservar-lo i protegir-lo / 2. Evitar la dispersió urbana i revitalitzar la ciutat existent / 4. Fer una gestió sostenible dels recursos i afavorir l'economia circular / 5. Afavorir la proximitat i la mobilitat sostenible / 6. Fomentar la cohesió social i buscar l'equitat / 7. Impulsar i afavorir l'Economia Urbana / 9. Liderar i fomentar la innovació digital / 10. Millorar els instruments d'intervenció i la governança.

Correspondència amb Next Generation:

1. La transició ecològica / 2. La transformació digital / 3. La cohesió territorial i social / 4. La igualtat de gènere

E2.7. Ubicar serveis municipals al nucli antic

Àmbit temàtic:

Espai públic i habitabilitat / Connectivitat i serveis / Cohesió social i inclusió

Descripció:

Aquesta proposta s'emmarca en les estratègies d'activació de les plantes baixes del nucli antic, amb la voluntat que això generi activitats en si mateixes, ja siguin econòmiques o no, i alhora tingui una certa repercussió en la dinamització de l'espai públic.

En aquest sentit es proposa la ubicació d'algun servei municipal al nucli antic, Seria recomanable ubicar-hi alguna activitat que tingui a veure amb el propi nucli antic o alguna capaç d'atraure persones usuàries d'altres àmbits d'Artés. Aquesta iniciativa permet donar un impuls a la vitalitat del nucli antic des de l'administració pública, i generar sinergies amb altres activitats properes o amb el propi veïnat.

Per tal de facilitar-ne la gestió es podria habilitar un espai que ja sigui de titularitat municipal, si és que existeix.

Tipus d'actuació:
Obra / Serveis

Temps d'execució:
Mitjà termini (2023-2026)

Recursos:
En funció de l'estat del local escollit, i del tipus de servei la inversió pot ser variable per tal d'adequar-lo i equipar-lo.

Complexitat:
Alta / Mitjana

Prioritat social:
Alta

Agents implicats:

Ajuntament* / equip tècnic extern / propietat / veïnat / comerciants / població flotant

Actuacions relacionades:

E1.6, E2.5, E2.6, E3.1, E3.2, E5.1, E5.2, E5.7, E5.8

Correspondència amb ODS:

1. Fi de la pobresa / 3. Salut i benestar / 4. Educació de qualitat / 5. Igualtat de gènere / 8. Treball decent i creixement econòmic / 9. Indústria, innovació i infraestructures / 10. Reducció de les desigualtats / 11. Ciutats i comunitats sostenibles / 12. Consum i producció responsables / 16. Pau, justícia i institucions sòlides / 17. Aliança per a assolir els objectius

Correspondència amb Agenda urbana Espanyola:

2. Evitar la dispersió urbana i revitalitzar la ciutat

existent / 3. Prevenir i reduir els impactes del canvi climàtic i millorar la resiliència / 4. Fer una gestió sostenible dels recursos i afavorir l'economia circular / 5. Afavorir la proximitat i la mobilitat sostenible / 6. Fomentar la cohesió social i buscar l'equitat / 7. Impulsar i afavorir l'Economia Urbana / 8. Garantir l'accés a l'Habitatge / 9. Liderar i fomentar la innovació digital / 10. Millorar els instruments d'intervenció i la governança.

Correspondència amb Next Generation:

1. La transició ecològica / 2. La transformació digital / 3. La cohesió territorial i social / 4. La igualtat de gènere

E2.8. Implementació d'una estratègia d'inclusió de persones migrades

Àmbit temàtic:

Cohesió social i inclusió / Implicació ciutadana

Descripció:

El nucli antic compta amb un percentatge de població migrada superior en relació a altres zones d'Artés. Segons dades del padró aquesta població es concentra sobretot a la part baixa, als carrers Barquera, Sant Víctor o Verge de Fussimanya. Al mateix temps, les dades d'atur i mancances en relació a la capacitat econòmica són majors entre els col·lectius migrants.

Algunes de les actuacions que es descriuen en aquesta acció ja fa anys que es porten a terme per part de l'Ajuntament, però s'ha cregut oportú incorporar-les al PRU amb l'objectiu de compartir estratègies de millora social i de convivència entre diferents col·lectius, donat que és un dels aspectes que es destaca des de la percepció ciutadana.

Aquesta acció es pot subdividir en els següents programes:

- Programes d'acollida per a persones immigrades (coneixement de l'idioma, coneixement de l'entorn, serveis, normatives, aspectes legals...) amb l'objectiu d'afavorir la integració, comunicació i autonomia.
- Servei de mediació en la prevenció i resolució de conflictes.
- Campanya d'informació de normatives cíviques i

campanya anti-rumors.

- Programes d'acompanyament d'infants, joves i famílies.

- Afavorir la formació (tant en llengües com de diferents cursos) a persones migrades

El desenvolupament d'aquestes estratègies requereix d'una mirada transversal del conjunt de totes les accions, i la coordinació amb altres estratègies, algunes de les quals també incloses al PRU (habitatge, activitat econòmica...)

Afavorir la vida de barri i l'autonomia dels infants del barri, a través de l'escola, les activitats extraescolars. L'escola, per exemple, és un espai que permet les relacions entre diferents una forma natural i a la quotidianitat, tant per a infants com famílies. La diversitat cultural pot ser un recurs per a promoure activitats entorn les festivitats, i donar a conèixer tradicions. Promoure aquests actes pot afavorir a la inclusió de persones migrades.

Fases:

1. Estudi de recursos propis i definició d'un pla d'implementació de les estratègies
2. Teixir aliances i col·laboracions amb agents clau
3. Búsqueda de finançament i recursos per a tirar endavant les propostes
4. Posada en marxa de les actuacions
5. Seguiment del funcionament per part de l'ajuntament i propostes de millora

Tipus d'actuació:
Programa / Serveis

Temps d'execució:
Curt termini (2023/2024) / Mig termini (2023-2026) / Llarg termini (2023-2030)

Recursos:
En funció del programa a implementar. La coordinació pot fer-se amb recursos ordinaris i personal de l'ajuntament

Complexitat:
Mitjana

Prioritat social:
Mitjana

Agents implicats:

Ajuntament* / veïnat

Actuacions relacionades:

E2.1, E2.10, E5.1, E5.3, E5.8

Correspondència amb ODS:

1. Fi de la pobresa / 2. Fam zero / 3. Salut i benestar / 4. Educació de qualitat / 5. Igualtat de gènere / 8. Treball decent i creixement econòmic / 10. Reducció de les desigualtats / 11. Ciutats i comunitats sostenibles / 16. Pau, justícia i institucions sòlides / 17. Aliança per a assolir els objectius

Correspondència amb Agenda urbana Espanyola:

Fomentar la cohesió social i buscar l'equitat / 7. Impulsar i afavorir l'Economia Urbana / 8. Garantir l'accés a l'Habitatge / 10. Millorar els instruments d'intervenció i la governança.

Correspondència amb Next Generation:

3. La cohesió territorial i social / 4. La igualtat de gènere

E2.9 Implementació de programes d'ajut a la gent gran

Àmbit temàtic:

Connectivitat i serveis / Cohesió social i inclusió / Implicació ciutadana

Descripció:

El nucli antic d'Artés té una població amb una mitjana de 42,9 anys, lleugerament inferior als 43,2 de la resta del municipi. Tanmateix, la piràmide d'edats és força desequilibrada i factors com el major percentatge de població d'origen estranger distorsiona aquestes dades. En resum, al nucli antic hi trobem força habitatges amb població major de 65 anys (de les quals un 26,6% en tenen més de 84) i majoritàriament dones.

En aquest context el PRU proposa algunes accions que poden permetre paliar els efectes negatius d'aquestes circumstàncies:

- Programa de voluntariat: Promoure la participació de voluntaris locals per acompanyar i ajudar les persones grans en les seves necessitats diàries, com ara les compres, la neteja del domicili o les visites al metge. En aquest sentit pot ser interessant estudiar una possible col.laboració entre l'escola, la residència de gent gran i persones a títol individual.

- Grups de suport social: Organitzar activitats i trobades periòdiques per a la gent gran, com ara grups de conversa, clubs de lectura o excursions, per fomentar la interacció social i evitar la soledat.

- Suport domiciliari: Establir serveis de suport

domiciliari que proporcionin ajuda amb les tasques domèstiques, l'atenció personal i la supervisió mèdica per a aquells que necessitin assistència a casa seva.

- Programes d'activitats saludables: Organitzar activitats específiques per a la gent gran com ara classes de gimnàstica suau, ioga o tallers de nutrició per promoure un estil de vida saludable.
- Implementar accions de millora de l'accessibilitat a l'espai públic i als edificis i serveis utilitzats per la gent gran.
- Habilitar equipament a l'espai públic orientat a la gent gran: circuits per a fer exercici a l'aire lliure, horts urbans, espais d'estada...

Fases:

1. Estudi de recursos propis i definició d'un pla d'implementació de les estratègies
2. Teixir aliances i col.laboracions amb agents clau
3. Búsqueda de finançament i recursos per a tirar endavant les propostes
4. Posada en marxa de les actuacions
5. Seguiment del funcionament per part de l'ajuntament i propostes de millora

0000 **Tipus d'actuació:**
Programa / Serveis

●○○○ **Temps d'execució:**
Curt termini (2023/2024)

€ **Recursos:**
En funció del programa a implementar. La coordinació pot fer-se amb recursos ordinaris i personal de l'ajuntament

●●○○ **Complexitat:**
Baixa / Mitja

●●●○ **Prioritat social:**
Alta

Agents implicats:

Ajuntament* / equip tècnic extern / veïnat

Actuacions relacionades:

E1.3, E1.4, E2.1, E2.10, E2.11, E5.1, E5.8

Correspondència amb ODS:

3. Salut i benestar / 4. Educació de qualitat / 5. Igualtat de gènere / 10. Reducció de les desigualtats / 11. Ciutats i comunitats sostenibles / 16. Pau, justícia i institucions sòlides / 17. Aliança per a assolir els objectius

Correspondència amb Agenda urbana Espanyola:

1. Ordenar el territori i fer un ús racional del sòl, conservar-lo i protegir-lo / 2. Evitar la dispersió urbana i revitalitzar la ciutat existent / 3. Prevenir i reduir els impactes del canvi climàtic i millorar la resiliència / 4. Fer una gestió sostenible dels recursos i afavorir l'economia circular / 5. Afavorir la proximitat i la mobilitat sostenible / 6. Fomentar la cohesió social i buscar l'equitat / 7. Impulsar i afavorir l'Economia Urbana / 8. Garantir l'accés a l'Habitatge / 9. Liderar i fomentar la innovació digital / 10. Millorar els instruments d'intervenció i la governança.

Correspondència amb Next Generation:

1. La transició ecològica / 2. La transformació digital / 3. La cohesió territorial i social / 4. La igualtat de gènere

E2.10. Millorar la formació de les persones treballadores de la llar i les cures

Àmbit temàtic:

Cohesió social i inclusió

Descripció:

Dignificar i professionalitzar algunes de les feines que es porten a terme al barri i que a més, estan feminitzades, com són la cura a les persones, donat que és un barri on hi ha un elevat nombre de dones que viuen soles. A més, és un barri masculinitzat i també cal promoure formacions feminitzades per a diversificar-ne l'oferta i atraure perfils diversos. Visibilitzar tots els recursos existents al barri en l'àmbit de les cures i posar-los a l'abast de tothom fent un espai de referència on es reculli tota la informació sobre els serveis i els recursos del territori per facilitar la informació a la ciutadania, i promoure l'intercanvi i el treball en xarxa. Un punt de trobada i relació de totes les persones protagonistes de les cures al barri i un espai de difusió i sensibilització en matèria de cures a la ciutadania. L'objectiu d'aquest espai és donar formació, assessorament i acompanyar en la gestió de tràmits per construir relacions més justes entre les famílies i les persones treballadores.

Fases:

1. Estudi de recursos propis i definició d'un pla d'implementació de les estratègies
2. Teixir aliances i col.laboracions amb agents clau
3. Búsqueda de finançament i recursos per a tirar endavant les propostes
4. Posada en marxa de les actuacions
5. Seguiment del funcionament per part de l'ajuntament i propostes de millora

Tipus d'actuació:

Programa / Serveis

Temps d'execució:

Curt termini (2023/2024)

Recursos:

En funció del programa a implementar. La coordinació pot fer-se amb recursos ordinaris i personal de l'ajuntament

Complexitat:

Baixa

Prioritat social:

Baixa

Agents implicats:

Ajuntament* / veïnat

Actuacions relacionades:

E2.7, E2.8, E2.9, E5.1, E5.6, E5.7, E5.8

Correspondència amb ODS:

1. Fi de la pobresa / 3. Salut i benestar / 4. Educació de qualitat / 5. Igualtat de gènere / 8. Treball decent i creixement econòmic / 10. Reducció de les desigualtats / 11. Ciutats i comunitats sostenibles / 12. Consum i producció responsables / 16. Pau, justícia i institucions sòlides / 17. Aliança per a assolir els objectius

Correspondència amb Agenda urbana Espanyola:

4. Fer una gestió sostenible dels recursos i afavorir l'economia circular / 5. Afavorir la proximitat i la mobilitat sostenible / 6. Fomentar la cohesió social i buscar l'equitat / 7. Impulsar i afavorir l'Economia Urbana / 10. Millorar els instruments d'intervenció i la governança.

Correspondència amb Next Generation:

3. La cohesió territorial i social / 4. La igualtat de gènere

E2.11. Promoure la recuperació de l'Associació de veïns i veïnes del nucli antic

Àmbit temàtic:

Cohesió social i inclusió / Implicació ciutadana

Descripció:

Històricament existia al nucli antic d'Artés una associació de veïns que els representava, i a partir de la qual s'organitzaven i programaven diverses activitats. Amb el temps, però, aquesta ha desaparegut, malgrat segueix existint una part del veïnat que es mostra implicada en la millora del barri i en la programació i dinamització de la seva vida cultural.

Aquesta actuació vol promoure la recuperació d'aquest espai estable de participació que fomenti la cohesió social i alhora pugui donar veu a les persones que viuen al nucli antic. Malgrat la creació d'aquesta associació ha de sortir del propi veïnat, des de l'ajuntament pot facilitar-se l'habilitació d'un espai per a possibles trobades (veure E1.5 del PRU) o convidar a persones interessades a formar part de la gestió d'activitats o altres actuacions al nucli antic.

Fases:

1. Contacte amb persones interessades en la recuperació de l'Associació veïnal
2. Promoció d'accions puntuals
3. Seguiment del funcionament per part de l'ajuntament i implementació de propostes de millora

 Tipus d'actuació:
Programa

 Temps d'execució:
Curt termini (2023/2024)

 Recursos:
Pressupost ordinari

 Complexitat:
Baixa

 Prioritat social:
Alta

Agents implicats:

Ajuntament* / veïnat / comerciants

Actuacions relacionades:

5.1, 5.3, 5.4, 5.5, 5.7, E5.8

Correspondència amb ODS:

3. Salut i benestar / 10. Reducció de les desigualtats / 11. Ciutats i comunitats sostenibles / 16. Pau, justícia i institucions sòlides / 17. Aliança per a assolir els objectius

Correspondència amb Agenda urbana Espanyola:

2. Evitar la dispersió urbana i revitalitzar la ciutat existent / 5. Afavorir la proximitat i la mobilitat sostenible / 6. Fomentar la cohesió social i buscar l'equitat / 7. Impulsar i afavorir l'Economia Urbana / 10. Millorar els instruments d'intervenció i la governança.

Correspondència amb Next Generation:

1. La transició ecològica / 2. La transformació digital / 3. La cohesió territorial i social / 4. La igualtat de gènere

E3. Resignificació i posada en valor del nucli antic

E3.1. Pla d'Ajudes a la Conservació i Rehabilitació de Façanes en col·laboració Públic-Privat

Àmbit temàtic:

Espai públic i habitabilitat / Habitatge i patrimoni / Cohesió social i inclusió

Descripció:

La rehabilitació de façanes de les edificacions és un element clau per millorar l'eficiència energètica, millorant els tancaments i aïllaments es pot reduir l'aportació energètica que cal per disposar per un bon confort. A banda, també són un element important pel paisatge urbà del nucli antic, per aquest motiu és cabdal el seu manteniment.

En aquest sentit, es plantegen diverses opcions per tal posar en valor la pell de l'edifici i poder fer una col·laboració públic-privada amb algunes de les següents possibilitats:

Una opció seria facilitar una ajuda a la rehabilitació de les façanes, des d'un % de l'actuació fins a gastar un pressupost màxim, o donar uns paquets de diners fixos segons les actuacions que es volen assolir.

Cal dir que si l'actuació està relacionada amb una millora energètica, es podria demanar línies de finançament externes que permetessin disposar de més pressupost administratiu. Això limitaria l'ajuda a

actuacions més rellevants (millores d'aïllaments, per exemple amb sistemes SATE, millora de fusteries...) però també ajudaria a disposar d'un parc d'habitatges amb més confort i eficiència.

Finalment, es poden facilitar els ajuts en forma de préstecs a comunitats de propietaris o particulars per al finançament de les obres. Inclús, l'Ajuntament podria facilitar el diàleg per posar d'acord a moltes propietats amb l'objectiu d'ajudar unes obres amb més pressupost per tal de reduir els costos finals a la propietat. Un mecanisme a valorar i que podria facilitar l'actuació conjunta seria definir una Àrea de Conservació i Rehabilitació (ACR)

Tipus d'actuació:
Normativa / Obra / Programa

Temps d'execució:
Mig termini (2023-2026)

Recursos:

Complexitat:
Mitjana

Prioritat social:
Mitjana

Agents implicats:

Ajuntament* / equip tècnic extern / propietat

Actuacions relacionades:

E2.1, E2.2, E2.3, E2.4, E2.5, E3.2, E3.8, E4.8, E5.1, E5.7, E5.8

Correspondència amb ODS:

8. Treball decent i creixement econòmic / 11. Ciutats i comunitats sostenibles / 17. Aliança per a assolir els objectius

Correspondència amb Agenda urbana Espanyola:

2. Evitar la dispersió urbana i revitalitzar la ciutat existent / 3. Prevenir i reduir els impactes del canvi climàtic i millorar la resiliència / 4. Fer una gestió sostenible dels recursos i afavorir l'economia circular / 7. Impulsar i afavorir l'Economia Urbana / 10. Millorar els instruments d'intervenció i la governança.

Correspondència amb Next Generation:

1. La transició ecològica

E3.2. Desenvolupament d'un programa d'embelliment dels balcons del nucli antic

Àmbit temàtic:

Espai públic i habitabilitat / Biodiversitat i metabolisme urbà / Habitatge i patrimoni / Cohesió social i inclusió / Implicació ciutadana

Descripció:

Aquesta actuació és complementària a la E3.1, i està orientada a posar en valor les façanes del nucli antic per tal de millorar la qualitat estètica i perceptiva de les edificacions, i en conseqüència, dels carrers.

Es tracta d'una actuació de baix cost i amb un caràcter efímer, que es basa en la participació veïnal i que busca promoure la cohesió entre les persones residents.

Així doncs, l'acció consisteix en que des de l'ajuntament es promoguin accions d'embelliment dels balcons aprofitant alguna de les festes que es celebren durant l'any, o alguna altra data que pugui servir de paraigües.

Alguns exemples a tenir en compte poden ser:

Concurs de decoració de balcons

Enverdiment de balcons a través de plantes subministrades per l'ajuntament

Fases:

1. Contacte amb persones interessades en la recuperació de l'Associació veïnal
2. Promoció d'accions puntuals
3. Seguiment del funcionament per part de l'ajuntament i implementació de propostes de millora

0000 **Tipus d'actuació:**
Programa

●○○○ **Temps d'execució:**
Curt termini (2023/2024)

€ **Recursos:**
Pressupost ordinari

●○○○ **Complexitat:**
Baixa

●●○○ **Prioritat social:**
Mitjana

Agents implicats:

Ajuntament* / propietat / veïnat / comerciants / població flotant

Actuacions relacionades:

E2.1, E2.2, E2.3, E2.4, E2.5, E3.1, E3.8, E4.8, E5.1, E5.7, E5.8

Correspondència amb ODS:

11. Ciutats i comunitats sostenibles / 17. Aliança per a assolir els objectius

Correspondència amb Agenda urbana Espanyola:

2. Evitar la dispersió urbana i revitalitzar la ciutat existent / 3. Prevenir i reduir els impactes del canvi climàtic i millorar la resiliència / 4. Fer una gestió sostenible dels recursos i afavorir l'economia circular / 5. Afavorir la proximitat i la mobilitat sostenible / 6. Fomentar la cohesió social i buscar l'equitat

Correspondència amb Next Generation:

1. La transició ecològica / 3. La cohesió territorial i social

E3.3. Redacció d'una guia d'estil d'intervenció a l'espai públic

Àmbit temàtic:

Espai públic i habitabilitat / Biodiversitat i metabolisme urbà / Habitatge i patrimoni /

Descripció:

L'estat de la urbanització dels carrers i places del nucli antic d'Artés és força desigual, i en alguns punts presenta mancances tant en els acabats dels paviments i revestiments com en la disponibilitat de mobiliari urbà, vegetació o altres elements que garanteixin el confort i l'accessibilitat de l'espai públic.

A banda de les actuacions específiques que es descriuen en el PRU, es proposa la redacció d'una Guia d'estil o un Pla director d'espai públic que serveixi de paraigües per a totes elles.

Aquest tipus de documents són eines de planificació que parteixen de les necessitats d'un determinat entorn i proposen actuacions per adequar i optimitzar l'estat actual, seguint criteris de racionalització i eficiència.

Alhora, aquest estudi permet establir uns criteris homogenitzadors de les diverses intervencions que es facin que garanteixi una certa coherència en quant als materials i solucions constructives utilitzades.

Fases:

1. Redacció de l'estudi
2. Anàlisi de l'estat actual
3. Redacció de directrius i estratègies de millora
4. Implementació de la Guia: execució de les intervencions proposades pel PRU, entre d'altres

 Tipus d'actuació:
Obra / Programa

 Temps d'execució:
Curt termini (2023/2024) / Mig termini (2023-2026)

 Recursos:
Entre 7.000 € i 10.000 €

 Complexitat:
Mitjana

 Prioritat social:
Baixa

Agents implicats:

Ajuntament* / equip tècnic extern

Actuacions relacionades:

E1.1, E1.2, E1.3, E1.4, E2.9, E3.4, E3.5, E3.7, E4.1, E4.2, E4.3, E4.4, E4.5, E4.6, E4.7, E4.8, E5.1, E5.7, E5.8

Correspondència amb ODS:

5. Igualtat de gènere / 11. Ciutats i comunitats sostenibles / 15. Vida d'ecosistemes terrestres

Correspondència amb Agenda urbana Espanyola:

1. Ordenar el territori i fer un ús racional del sòl, conservar-lo i protegir-lo / 2. Evitar la dispersió urbana i revitalitzar la ciutat existent / 3. Prevenir i reduir els impactes del canvi climàtic i millorar la resiliència / 4. Fer una gestió sostenible dels recursos i afavorir l'economia circular / 5. Afavorir la proximitat i la mobilitat sostenible / 6. Fomentar la cohesió social i buscar l'equitat

Correspondència amb Next Generation:

1. La transició ecològica / 3. La cohesió territorial i social / 4. La igualtat de gènere

E3.4. Desenvolupar un projecte d'il·luminació de les muralles

Àmbit temàtic:

Espai públic i habitabilitat / Connectivitat i serveis / Habitatge i patrimoni

Descripció:

El parc de les Muralles, situat a la part superior del nucli antic, és una de les zones amb major potencial de l'àmbit d'estudi. Es tracta d'un gran espai natural que pot encabir gran part dels usos i activitats que difícilment poden ubicar-se als carrers i places centrals, i oferir una tipologia d'espai naturalitzat força escàs actualment.

Aquesta proposta busca posar en valor l'espai de les muralles a través d'un projecte d'il·luminació per tal de millorar l'experiència tant de les persones que en són usuàries, com per visitants potencials que les vegin des de l'exterior del terme municipal.

Actualment, però, l'estalvi energètic és una de les premisses a tenir en compte en la gestió dels entorns urbans, així que aquesta proposta pretén habilitar una pèrgola fotovoltaica que doni resposta a la demanda elèctrica del sistema d'il·luminació alhora que genera un espai d'ombra vinculat al parc de les muralles, i associat a algun dels usos que es defineixen a la proposta E4.3. del PRU.

Fases:

1. Estudi previ de la viabilitat de la proposta
2. Redacció del projecte executiu
3. Licitació de les obres
4. Execució de les obres
5. Manteniment i conservació de l'instal·lació

 Tipus d'actuació:
Obra

 Temps d'execució:
Mig termini (2023-2026)

 Recursos:
Entre 20.000 € i 40.000 €

 Complexitat:
Mitjana

 Prioritat social:
Alta

Agents implicats:

Ajuntament* / equip tècnic extern

Actuacions relacionades:

E3.5, E3.6, E3.7, E4.3, E4.6, E4.9, E5.1, E5.3, E5.7, E5.8

Correspondència amb ODS:

7. Energia neta i assequible / 8. Treball decent i creixement econòmic / 11. Ciutats i comunitats sostenibles / 13. Acció climàtica

Correspondència amb Agenda urbana Espanyola:

2. Evitar la dispersió urbana i revitalitzar la ciutat existent / 3. Prevenir i reduir els impactes del canvi climàtic i millorar la resiliència

Correspondència amb Next Generation:

1. La transició ecològica / 3. La cohesió territorial i social

E3.5. Senyalització de les fites i itineraris patrimonials

Àmbit temàtic:

Espai públic i habitabilitat / Connectivitat i serveis / Habitatge i patrimoni

Descripció:

La concentració d'elements patrimonials del nucli antic és la més elevada del municipi. Dins l'àmbit del PRU s'hi troben diversos elements de valor històric i arquitectònic que el doten de caràcter propi i que suposen un atractiu turístic per a la població flotant. Aquest acció, doncs, vol posar en valor aquests elements, de manera complementària a altres estratègies que permetin rehabilitar aquells que es troben en mal estat. Per fer-ho es proposa senyalitzar itineraris patrimonials que permetin recórrer els carrers i places. A banda dels elements recollits en el catàleg de patrimoni, es recomana també incloure-hi els miradors o el comerç existent.

A cadascuna de les fites incloses al recorregut caldria instal·lar-hi una placa informativa i les indicacions (en temps i distància) per arribar a la següent. A més a més, es podria habilitar un espai web municipal, vinculat a la resta d'oferta turística d'Artés, on el visitant pogués accedir-hi mitjançant un codi QR, i on pugui consultar altres dades d'interès.

A més a més, d'aquestes rutes poden servir de

base per promoure rutes turístiques per a possibles visitants. Aquestes iniciatives podrien fer-se de manera coordinada amb productors i/o comerciants de la zona, o oferir una proposta turística completa.

Fases:

1. Estudi previ per definir les rutes i els elements a senyalitzar
2. Disseny de la proposta de senyalètica (podria fer-se a través de concurs públic, implicant artistes i professionals de la zona)
3. Execució de les obres
4. Campanya informativa i de difusió de les rutes patrimonials
5. Manteniment i conservació

Tipus d'actuació:
Obra / Programa

Temps d'execució:
Curt termini (2023/2024)

Recursos:
Entre 3.000 € i 10.000 €

Complexitat:
Baixa

Prioritat social:
Alta

Agents implicats:

Ajuntament* / veïnat / població flotant

Actuacions relacionades:

E1.1, E1.2, E1.3, E1.4, E1.5, E1.6, E3.1, E3.2, E3.3, E3.4, E3.6, E3.7, E4.1, E4.2, E4.3, E4.4, E4.5, E4.6, E4.7, E4.8, E5.1, E5.7, E5.8

Correspondència amb ODS:

4. Educació de qualitat / 8. Treball decent i creixement econòmic

Correspondència amb Agenda urbana Espanyola:

1. Ordenar el territori i fer un ús racional del sòl, conservar-lo i protegir-lo / 2. Evitar la dispersió urbana i revitalitzar la ciutat existent / 4. Fer una gestió sostenible dels recursos i afavorir l'economia circular / 5. Afavorir la proximitat i la mobilitat sostenible / 6. Fomentar la cohesió social i buscar l'equitat / 7. Impulsar i afavorir l'Economia Urbana

Correspondència amb Next Generation:

3. La cohesió territorial i social

E3.6. Programa d'activitats del nucli antic.

Àmbit temàtic:

Espai públic i habitabilitat / Connectivitat i serveis / Cohesió social i inclusió / Implicació ciutadana

Descripció:

Actualment ja es programen diverses activitats puntuals al nucli antic d'Artés. La major part d'elles s'ubiquen a la Pl. Vella, un entorn de gran valor paisatgístic i amb l'espai suficient per ubicar-hi les instal·lacions necessàries i per habilitar aparcament proper. Aquest espai pot seguir sent el centre neuràlgic d'aquest tipus d'activitats, i més si es desenvolupa el projecte comunitari vinculat a la Casa Museu (proposta E1.5 del PRU), però per tal d'activar i posar en valor el conjunt del nucli antic caldria deslocalitzar i programar activitats a d'altres punts, o entendre que les activitats es programen simultàniament a diversos punts, tant a places com a carrers. La plaça Faura, la Pl. de l'Església, la Pl. del Padró o la dels Escacs són alguns dels àmbits que poden utilitzar-se.

Fases:

1. Elaborar un calendari anual amb les activitats a programar
2. Adequació dels espais on programar activitats en cas que sigui necessari
3. Campanya informativa i de difusió de les activitats

0000 **Tipus d'actuació:**
Programa

●○○○ **Temps d'execució:**
Curt termini (2023/2024)

€ **Recursos:**
Pressupost ordinari

●○○○ **Complexitat:**
Baixa

●●●● **Prioritat social:**
Alta

Agents implicats:

Ajuntament* / veïnat / població flotant

Actuacions relacionades:

E1.1, E1.4, E1.5, E1.6, E2.11, E3.2, E3.5, E4.1, E4.2, E4.3, E4.5, E4.8, E5.1, E5.7, E5.8

Correspondència amb ODS:

3. Salut i benestar / 11. Ciutats i comunitats sostenibles / 12. Consum i producció responsables / 17. Aliança per a assolir els objectius

Correspondència amb Agenda urbana Espanyola:

1. Ordenar el territori i fer un ús racional del sòl, conservar-lo i protegir-lo / 2. Evitar la dispersió urbana i revitalitzar la ciutat existent / 4. Fer una gestió sostenible dels recursos i afavorir l'economia circular / 5. Afavorir la proximitat i la mobilitat sostenible / 6. Fomentar la cohesió social i buscar l'equitat / 7. Impulsar i afavorir l'Economia Urbana

Correspondència amb Next Generation:

3. La cohesió territorial i social

E3.7. Millorar el manteniment de l'espai públic i la imatge del paisatge urbà

Àmbit temàtic:

Espai públic i habitabilitat / Connectivitat i serveis / Biodiversitat i metabolisme urbà / Cohesió social i inclusió / Implicació ciutadana

Descripció:

Aquesta acció proposa assegurar el manteniment, la neteja i la seguretat de l'espai públic. A banda de la tasca que ja desenvolupen els serveis municipals es poden realitzar accions orientades a la conscienciació de la ciutadania. Per exemple, es poden vincular accions amb la neteja de l'espai públic per tal d'empoderar al veïnat, com per exemple que els centres educatius apadrinin un espai públic proper, una passejada del veïnat per netejar alguna àrea o promoure una campanya educativa i informativa sobre la cura de l'espai públic.

0000 **Tipus d'actuació:**
Serveis

●○○○ **Temps d'execució:**
Curt termini (2023/2024)

€ **Recursos:**
Les accions comunicatives i de conscienciació ciutadana s'estima que es poden desenvolupar amb el pressupost ordinari

●○○○ **Complexitat:**
Baixa

●○○○ **Prioritat social:**
Baixa

Agents implicats:

Ajuntament* / veïnat / comerciants

Actuacions relacionades:

E1.1, E1.2, E1.3, E1.4, E3.3, E3.4, E3.5, E4.1, E4.2, E4.3, E4.4, E4.5, E4.6, E4.7, E4.8, E5.1, E5.7, E5.8

Correspondència amb ODS:

3. Salut i benestar / 10. Reducció de les desigualtats / 11. Ciutats i comunitats sostenibles

Correspondència amb Agenda urbana Espanyola:

1. Ordenar el territori i fer un ús racional del sòl, conservar-lo i protegir-lo / 2. Evitar la dispersió urbana i revitalitzar la ciutat existent / 4. Fer una gestió sostenible dels recursos i afavorir l'economia circular / 6. Fomentar la cohesió social i buscar l'equitat / 10. Millorar els instruments d'intervenció i la governança.

Correspondència amb Next Generation:

1. La transició ecològica / 3. La cohesió territorial i social

E3.8. Transformació de les façanes opaques (exposició a l'aire lliure, artistes locals...)

Àmbit temàtic:

Espai públic i habitabilitat / Biodiversitat i metabolisme urbà / Habitatge i patrimoni / Cohesió social i inclusió / Implicació ciutadana

Descripció:

Al llarg del nucli antic hi trobem diversos trams de façanes opaques o mitgeres visibles des de l'espai públic. Aquesta proposta està orientada a posar-les en valor i convertir espais residuals en oportunitats de millora de l'habitabilitat i la qualitat dels carrers i places. A més, això ajuda a generar espais amb identitat i augmenta el sentit de pertinença.

Existeixen diverses estratègies que poden encaixar amb els objectius descrits, a continuació se'n proposen algunes:

Incorporar vegetació enfiladissa a les mitgeres opaques (tipus jardí vertical), que contribueixin al reverdiment de l'espai públic

Realitzar intervencions artístiques en mitgeres o trams de mur opac a través d'un concurs obert on es poden convidar artistes locals.

Realitzar un mural o intervenció col·laborativa amb les persones residents o amb les usuàries dels equipaments ubicats al nucli antic (Escola o Residència de gent gran)

Fases:

1. Estudi previ i detecció d'espais disponibles
2. Elaboració i disseny de la proposta a desenvolupar (concurs, acte públic, jornada de treball...)
3. Execució de les intervencions
4. Manteniment

Tipus d'actuació:
Obra/ Programa

Temps d'execució:
Curt termini (2023/2024)

Recursos:
En funció de cada intervenció, el cost pot anar entre 500/1.500€ quan estigui basades en pintura, i entre 3.000€ i 6.000€ quan es tracti d'intervencions que impliquin obra.

Complexitat:
Baixa

Prioritat social:
Baixa

Agents implicats:

Ajuntament* / equip tècnic extern / propietat / veïnat / comerciants / població flotant

Actuacions relacionades:

E3.1 E3.2, E3.7, E5.1, E5.7, E5.8

Correspondència amb ODS:

3. Salut i benestar / 4. Educació de qualitat / 11. Ciutats i comunitats sostenibles / 12. Consum i producció responsables

Correspondència amb Agenda urbana Espanyola:

2. Evitar la dispersió urbana i revitalitzar la ciutat existent / 5. Afavorir la proximitat i la mobilitat sostenible / 6. Fomentar la cohesió social i buscar l'equitat / 7. Impulsar i afavorir l'Economia Urbana

Correspondència amb Next Generation:

3. La cohesió territorial i social

E3.9. Definició d'àrees de conservació i rehabilitació

Àmbit temàtic:

Espai públic i habitabilitat / Habitatge i patrimoni / Cohesió social i inclusió /

Descripció:

Les Àrees de Conservació i Rehabilitació (ACR) són mecanisme innovador que permet rehabilitar els edificis d'habitatges dels barris amb una situació de major vulnerabilitat. Històricament, els projectes de millora en aquests barris han anat dirigits a l'espai públic i equipaments, però no han incidit en l'espai privat, en els habitatges. En aquest sentit, les ACR permeten actuar directament en les condicions dels habitatges amb l'objectiu de revertir el mal estat de conservació i millorar l'eficiència energètica i l'accessibilitat, actuacions que signifiquen una millora considerable en la qualitat de vida del veïnat.

Així doncs, es tracta d'estudiar la definició del límit d'una o varies àrees de conservació i rehabilitació per tal d'erradicar l'infrahabitatge i millorar el paisatge urbà.

Es tracta d'una estratègia unitària de rehabilitació, disciplina urbanística i disciplina de l'habitatge a través del desplegament de la figura de l'Àrea de Conservació i Rehabilitació (definida per la Llei de l'habitatge) amb els objectius següents:

-Planificar i pautar la rehabilitació i el manteniment dels habitatges i els edificis d'acord amb criteris de vulnerabilitat social i estat de l'edificació (aplicar plans de rehabilitació integral, protecció patrimonial i millora urbana que prioritzen una intervenció d'acord amb criteris de vulnerabilitat social i millora ambiental, acotant i donant eines per ajornar si cal les intervencions dels privats d'acord amb objectius d'interès públic).

-Resoldre les situacions d'infrahabitatge i activar els habitatges buits.

-Construir una xarxa publico-comunitària al voltant del programa de rehabilitació adreçada a la inserció laboral i reduir els costos personals de viure al barri.

Un exemple on s'ha aplicat una ARC és al barri del Fondo a Santa Coloma de Gramenet. El projecte Renovem els barris no només ha servit per rehabilitar diferents edificis d'habitatges, sinó també ha estat un procés empoderador pel propi veïnat que ara veu amb orgull com el seu barri s'ha convertit en referent per altres ciutats.

Tipus d'actuació:
Normativa / Obra / Programa

Temps d'execució:
Mitjà termini (2023-2026) / Llarg termini (2023-2030)

Recursos:

El pressupost de l'actuació pot variar en funció de la capacitat tècnica i econòmica de l'ajuntament. Per a la redacció de l'ACR es podria realitzar amb el pressupost ordinari. Les següents accions caldria valorar el seu desplegament

Complexitat:

Mitja / Alta

Prioritat social:

Alta

Agents implicats:

Ajuntament* / veïnat

Actuacions relacionades:

E2.1, E2.2, E2.3, E2.4, E3.1, E5.1, E5.6, E5.7, E5.8

Correspondència amb ODS:

3. Salut i benestar / 10. Reducció de les desigualtats / 11. Ciutats i comunitats sostenibles

Correspondència amb Agenda urbana Espanyola:

1. Ordenar el territori i fer un ús racional del sòl, conservar-lo i protegir-lo / 2. Evitar la dispersió urbana i revitalitzar la ciutat existent / 4. Fer una gestió sostenible dels recursos i afavorir l'economia circular / 6. Fomentar la cohesió social i buscar l'equitat / 10. Millorar els instruments d'intervenció i la governança.

Correspondència amb Next Generation:

1. La transició ecològica / 3. La cohesió territorial i social

E4. Millora de l'ecosistema urbà i transició ecològica

E4.1. Reurbanització de la Pl. Faura

Àmbit temàtic:

Espai públic i habitabilitat / Connectivitat i serveis / Biodiversitat i metabolisme urbà / Cohesió social i inclusió

Descripció:

La Pl. Faura és un espai de prop de 700 m² que ocupa un espai força central al nucli antic. A més és una de les poques places situades a peu pla i amb recorreguts accessibles que permeten arribar-hi. Actualment, però, està ocupada en la seva totalitat per l'aparcament en superfície, i les activitats quotidianes que poden desenvolupar-s'hi queden relegades a un segon pla.

Aquesta actuació, doncs, proposa eliminar total o parcialment les places d'aparcament, i implantar-hi usos d'estada i incrementar la vegetació, tant arbustiva com arbòria. Caldrà elaborar un estudi específic i redactar un projecte d'urbanització, però es recomana seguir els següents criteris.

Eliminar bona part de l'aparcament, mantenint com a mínim tres places de càrrega i descàrrega i dues de PMR.

Incorporar nou arbrat i vegetació arbustiva, sempre que es pugui en parterres grans que permetin la infiltració d'aigua de la pluja

Incorporar elements de mobiliari urbà que augmentin el confort de les persones. Existeix la possibilitat d'incorporar, també, jocs infantils, tot i que es recomana prioritzar-los en d'altres zones del municipi (veure proposta E4.3 del PRU).

Implementar una urbanització que permeti potenciar la relació entre les plantes baixes i l'espai públic, especialment en aquells llocs on hi ha, o on hi pot haver, comerç de proximitat o activitats de restauració.

De manera complementaria, podria entendre's la pacificació de la plaça als carrers de l'entorn (c/ Sant Lluís, c/ Jaume I i c/ Verge de Fussimanya).

Fases:

1. Redacció de l'estudi d'aparcament del nucli antic (veure proposta E4.8 del PRU)
2. Redacció projecte d'urbanització
3. Licitació de les obres
4. Execució de les obres

Tipus d'actuació:
Obra

Temps d'execució:
Mitj termini (2023-2026)

Recursos:
superfície 700 m² / ràtio 250 €/m² / 175.000 €

Complexitat:
Mitjana

Prioritat social:
Mitjana

Agents implicats:

Ajuntament* / equip tècnic extern

Actuacions relacionades:

E1.3, E2.5, E3.3, E3.6, E3.7, E4.7, E4.8, E5.1, E5.3, E5.8

Correspondència amb ODS:

11. Ciutats i comunitats sostenibles / 15. Vida d'ecosistemes terrestres

Correspondència amb Agenda urbana Espanyola:

1. Ordenar el territori i fer un ús racional del sòl, conservar-lo i protegir-lo / 2. Evitar la dispersió urbana i revitalitzar la ciutat existent / 3. Prevenir i reduir els impactes del canvi climàtic i millorar la resiliència / 4. Fer una gestió sostenible dels recursos i afavorir l'economia circular / 5. Afavorir la proximitat i la mobilitat sostenible / 6. Fomentar la cohesió social i buscar l'equitat / 7. Impulsar i afavorir l'Economia Urbana

Correspondència amb Next Generation:

1. La transició ecològica / 3. La cohesió territorial i social /

E4.2. Redefinició de la Pl. de l'Església

Àmbit temàtic:

Espai públic i habitabilitat / Connectivitat i serveis / Biodiversitat i metabolisme urbà / Cohesió social i inclusió

Descripció:

La Pl. de l'Església és un dels principals espais públics del nucli antic, tant per la posició central que ocupa, com per ser una de les poques que actualment disposa de vegetació. La proposta busca posar-la en valor i posar les activitats d'estada al centre en detriment del trànsit rodat. De manera prioritària caldria pacificar el tram situat entre els parterres i la pròpia església, i establir una continuïtat peatonal pel carrer del Carme. En cas que sigui necessari els cotxes poden entrar i sortir pel tram de carrer que connecta la plaça amb el c/ Rocafort.

Caldrà elaborar un estudi específic i redactar un projecte d'urbanització, però es recomana seguir els següents criteris:

- Eliminar bona part de l'aparcament, mantenint com a mínim tres places de càrrega i descàrrega i dues de PMR.
- Incorporar, si és possible, nou arbrat i vegetació arbustiva.

- Incorporar elements de mobiliari urbà que augmentin el confort de les persones.

- Implementar una urbanització que permeti potenciar la relació entre les plantes baixes i l'espai públic, especialment en relació a l'accés principal de l'església.

Aquesta proposta es planteja en la línia de la illa de vianants que ja es descriu a "l'Estudi de Mobilitat del municipi d'Artés", redactat per la Diputació de Barcelona, l'any 2018.

Fases:

5. Redacció de l'estudi d'aparcament del nucli antic (veure proposta E4.8 del PRU)
6. Redacció projecte d'urbanització
7. Licitació de les obres
8. Execució de les obres

 Tipus d'actuació:
Obra

 Temps d'execució:
Mitjà termini (2023-2026)

 Recursos:
superfície 620 m² / ràtio 220 €/m² / 136.400 €

 Complexitat:
Mitjana

 Prioritat social:
Baixa

Agents implicats:

Ajuntament* / equip tècnic extern

Actuacions relacionades:

E1.3, E2.5, E3.3, E3.6, E3.7, E4.7, E4.8, E5.1, E5.3.
E5.8

Correspondència amb ODS:

11. Ciutats i comunitats sostenibles / 15. Vida d'ecosistemes terrestres

Correspondència amb Agenda urbana Espanyola:

1. Ordenar el territori i fer un ús racional del sòl, conservar-lo i protegir-lo / 2. Evitar la dispersió urbana i revitalitzar la ciutat existent / 3. Prevenir i reduir els impactes del canvi climàtic i millorar la resiliència / 4. Fer una gestió sostenible dels recursos i afavorir l'economia circular / 5. Afavorir la proximitat i la mobilitat sostenible / 6. Fomentar la cohesió social i buscar l'equitat / 7. Impulsar i afavorir l'Economia Urbana

Correspondència amb Next Generation:

1. La transició ecològica / 3. La cohesió territorial i social /

E4.3. Reurbanització del parc de les Muralles

Àmbit temàtic:

Espai públic i habitabilitat / Connectivitat i serveis / Biodiversitat i metabolisme urbà / Cohesió social i inclusió

Descripció:

El Parc de les Muralles és la zona verda més gran del nucli antic d'Artés, amb molta diferència respecte

a les altres. Es tracta d'una reserva verda superior a les 3 Ha, que ressegueix la part nord del nucli antic i que dona continuïtat a la Pl. Vella, un dels punt neuràlgics de l'àmbit. Es tracta d'una actuació complexa, ja que es troba immersa en un procés urbanístic que ha de permetre adquirir algunes parcel·les privades per part de l'ajuntament. A més, la seva elevada superfície fa difícil imaginar una urbanització completa de l'àmbit. Tanmateix, es proposa urbanitzar-la parcialment, seguint els següent criteris:

- Implementar una zona de joc infantil, propera a la Pl. Vella. Cal que sigui una zona capaç d'atraure població de fora del nucli antic i que esdevingui un espai singular del municipi.
- Plantar nova vegetació, especialment arbrat capaç de generar espais d'ombra i augmentar el confort de les persones usuàries.
- Habilitar espais per a gent jove. habilitar mobiliari urbà que potencii la pràctica de l'esport a l'aire lliure. Aquesta intervenció seria convenient articular-la a

partir dels itineraris que ja travessen aquest àmbit.

- L'existència de mobiliari urbà com les taules de pícnic aprofitant les vistes des d'aquest emplaçament podria funcionar com a zona de reunió per als veïns i com a zona de descans i dinar per als senderistes que fan rutes.
- Mantenir, en la mesura del possible, espais d'apropiació veïnal, similars als que hi ha actualment a la part posterior del c/Fort.
- Habilitar un nou espai d'aparcament, que permeti pacificar el conjunt del nucli antic (veure proposta E4.7 del PRU).

Fases:

1. Redacció de l'estudi d'aparcament del nucli antic (veure proposta E4.8 del PRU)
2. Redacció projecte d'urbanització*
3. Licitació de les obres
4. Execució de les obres

* el projecte pot abordar-se per fases, respectant en cada cas els requisits específics que tingui.

 Tipus d'actuació:
Obra

 Temps d'execució:
Mig termini (2023-2026) / llarg termini (2023-2030)

 Recursos:
Variables en funció de l'abast de la intervenció. Per a actuacions d'adequació de l'entorn natural poden contemplar-se ràtios d'entre 60-90

€/m², mentre que per les que tinguin un grau d'urbanització més alt (mobiliari urbà, jocs infantils, xarxes de serveis, pavimentació...) cal tenir en compte ràtios entre els 220-250 €/m².

 Complexitat:
Mitjana / Alta

 Prioritat social:
Alta

Agents implicats:

Ajuntament* / equip tècnic extern

Actuacions relacionades:

E1.3, E2.5, E3.3, E3.4, E3.6, E3.7, E4.6, E4.7, E4.8, E5.1, E5.3, E5.8

Correspondència amb ODS:

11. Ciutats i comunitats sostenibles / 15. Vida d'ecosistemes terrestres

Correspondència amb Agenda urbana Espanyola:

1. Ordenar el territori i fer un ús racional del sòl, conservar-lo i protegir-lo / 2. Evitar la dispersió urbana i revitalitzar la ciutat existent / 3. Prevenir i reduir els impactes del canvi climàtic i millorar la resiliència / 4. Fer una gestió sostenible dels recursos i afavorir l'economia circular / 5. Afavorir la proximitat i la mobilitat sostenible / 6. Fomentar la cohesió social i buscar l'equitat / 7. Impulsar i afavorir l'Economia Urbana

Correspondència amb Next Generation:

1. La transició ecològica / 3. La cohesió territorial i social /

Àmbit temàtic:

Espai públic i habitabilitat / Connectivitat i serveis / Biodiversitat i metabolisme urbà

Descripció:

La topografia accidentada i la configuració de les parcel·les i edificacions existents generen alguns espais al nucli antic que presenten dèficits d'urbanització, i que dificulten la connectivitat de la trama viària. Aquest àmbit, a més, és proper a la residència d'avis, i els dèficits d'accessibilitat agafen una especial rellevància.

Aquest és el cas, per exemple, de l'àmbit situat entre el c/Bassa d'en Serola i el c/ de les Muralles.

Es tracta d'una actuació complexa, ja que el planejament actual ho qualifica sota la clau residencial 1b. Casc antic, malgrat es tracta d'un espai obert i parcialment urbanitzat de manera informal.

Es recomana abordar la reurbanització d'aquest espai, en la mesura del què sigui possible i en funció de les possibilitats que permeti la propietat del sòl, seguint els següents criteris:

- Urbanitzar el talús, consolidant les terres existents i millorant la connexió entre els dos carrers.

- Instal·lar elements de mobiliari urbà que permetin el descans de les persones que hi circulen.

- Incorporar nova vegetació

- Mantenir, en la mesura del possible, espais d'apropiació veïnal, similars als que hi ha actualment.

Fases:

1. Estudi de la viabilitat de la proposta en relació a la propietat del sòl
2. Redacció projecte d'urbanització*
3. Licitació de les obres
4. Execució de les obres

 Tipus d'actuació:
Obra

 Temps d'execució:
Mig termini (2023-2026) / llarg termini (2023-2030)

 Recursos:
superfície 350 m² / ràtio 180 €/m² / 63.000 €

 Complexitat:
Mitjana / Alta

 Prioritat social:
Baixa

Agents implicats:

Ajuntament* / equip tècnic extern

Actuacions relacionades:

E1.3, E1.4, E2.5, E3.3, E3.7, E4.7, E5.1, E5.3, E5.8

Correspondència amb ODS:

11. Ciutats i comunitats sostenibles / 15. Vida d'ecosistemes terrestres

Correspondència amb Agenda urbana Espanyola:

1. Ordenar el territori i fer un ús racional del sòl, conservar-lo i protegir-lo / 2. Evitar la dispersió urbana i revitalitzar la ciutat existent / 3. Prevenir i reduir els impactes del canvi climàtic i millorar la resiliència / 4. Fer una gestió sostenible dels recursos i afavorir l'economia circular / 5. Afavorir la proximitat i la mobilitat sostenible / 6. Fomentar la cohesió social i buscar l'equitat / 7. Impulsar i afavorir l'Economia Urbana

Correspondència amb Next Generation:

1. La transició ecològica / 3. La cohesió territorial i social /

E4.5. Activació temporal de solars buits

Àmbit temàtic:

Espai públic i habitabilitat / Biodiversitat i metabolisme urbà / Cohesió social i inclusió / Implicació ciutadana

Descripció:

La transformació de l'espai públic és lenta i costosa. Aquesta proposta, doncs, busca desenvolupar intervencions de petita escala en espais potencials que actualment es troben en desús. En molts casos es pot tractar d'usos temporals que donin resposta a necessitats veïnals a curt termini.

És recomanable que aquest tipus d'actuacions amplifiquin demandes ciutadanes o donin suport a col·lectius vinculats al barri. De la mateixa manera, el disseny i gestió d'aquests entorns pot anar de la mà d'aquests col·lectius.

A continuació es proposen alguns exemples:

Crear hortes comunitàries per a veïns. Aquests espais tendeixen a reunir gent de diferents perfils al voltant d'una activitat que a més d'afavorir l'activitat, fomenta un contacte més gran amb la natura i un coneixement més gran sobre l'alimentació. En un barri com el Nucli Antic, on col·lectius com el de persones grans o immigrants tenen una presència rellevant, aquesta activitat els podria ser útil i servir-los com a

element de triangulació, A més, les hortes ajudarien a crear nous espais verds a la ciutat.

Una altra proposta relacionada podria ser la de crear un jardí o una horta gestionada per l'escola del barri, servint-se com a excusa per promoure una major conscienciació ambiental i un contacte més gran amb la natura.

En cas que hi hagi (tant al barri com als voltants) una parcel·la amb dimensions considerables (al voltant de 200m²) es podria plantejar donar-li un ús de pàrquing. D'aquesta manera es podria promoure treure les places de pàrquing ubicades a les places.

Fases:

1. Estudi previ i detecció d'espais disponibles
2. Elaboració i disseny de la proposta a desenvolupar (concurso, acte públic, jornada de treball...)
3. Execució de les intervencions
4. Manteniment

 Tipus d'actuació:
Obra / Programa

 Temps d'execució:
Curt termini (2023/2024) / Mig termini (2023-2026)

 Recursos:
La inversió dependrà de la opció d'activació que vulgui executar-se

 Complexitat:
Mitjana

 Prioritat social:
Mitjana

Agents implicats:

Ajuntament* / equip tècnic extern / propietat / veïnat

Actuacions relacionades:

E1.3, E1.4, E2.5, E3.6, E3.7, E3.8, E4.8, E5.4, E5.8

Correspondència amb ODS:

11. Ciutats i comunitats sostenibles / 13. Acció climàtica / 15. Vida d'ecosistemes terrestres / 17. Aliança per a assolir els objectius

Correspondència amb Agenda urbana Espanyola:

1. Ordenar el territori i fer un ús racional del sòl, conservar-lo i protegir-lo / 2. Evitar la dispersió urbana i revitalitzar la ciutat existent / 3. Prevenir i reduir els impactes del canvi climàtic i millorar la resiliència / 4. Fer una gestió sostenible dels recursos i la mobilitat sostenible / 5. Afavorir la proximitat i la cohesió social i buscar l'equitat / 10. Millorar els instruments d'intervenció i la governança.

Correspondència amb Next Generation:

1. La transició ecològica / 3. La cohesió territorial i social

E4.6. Reurbanització c/ de la Roca com a itinerari paisatgístic

Àmbit temàtic:

Espai públic i habitabilitat / Connectivitat i serveis / Biodiversitat i metabolisme urbà / Habitatge i patrimoni / Cohesió social i inclusió

Descripció:

El c/ de la Roca és un dels carrers que connecta la part superior i inferior del nucli antic. Actualment però, presenta alguns dèficits d'urbanització. A més, donada la configuració del parcel·lari, moltes de les façanes de les edificacions que hi trobem són secundàries, fet que incrementa percepció d'espai amb un cert grau d'abandonament.

Aquesta actuació proposa l'adaptació d'aquest eix com a itinerari paisatgístic, aprofitant la seva posició perimetral i les vistes que té. A més, la reserva de zona verda que trobem al llarg d'aquest recorregut genera un recorregut agradable que, a diferència de bona part dels carrers del nucli antic, té contacte directe amb la vegetació.

Fases:

1. Gestió urbanística de la reserva de zona verda (adquisició de sòl públic)
2. Redacció projecte d'urbanització*
3. Licitació de les obres
4. Execució de les obres
5. *la fase 2 podria iniciar-se abans de completar la primera. En aquest cas, l'àmbit d'urbanització hauria de limitar-se a l'àmbit de la calçada, deixant al marge la zona verda perimetral.

Tipus d'actuació:

Obra

Temps d'execució:

Mig termini (2023-2026) / Llarg termini (2023-2030)

Recursos:

superfície 1.150 m² / ràtio 150 €/m² / 172.500 €

Per tal de reduir costos poden fer-se actuacions puntuals al llarg del carrer o fer-ho a través de transformacions "superficials" tipus urbanisme tàctic.

Complexitat:

Mitjana

Prioritat social:

Alta

Agents implicats:

Ajuntament* / equip tècnic extern

Actuacions relacionades:

E1.4, E1.5, E2.5, E3.1, E3.2, E3.3, E3.4, E3.5, E3.7, E4.7, E4.8, E5.8

Correspondència amb ODS:

11. Ciutats i comunitats sostenibles / 15. Vida d'ecosistemes terrestres

Correspondència amb Agenda urbana Espanyola:

1. Ordenar el territori i fer un ús racional del sòl, conservar-lo i protegir-lo / 2. Evitar la dispersió urbana i revitalitzar la ciutat existent / 3. Prevenir i reduir els impactes del canvi climàtic i millorar la resiliència / 4. Fer una gestió sostenible dels recursos i afavorir l'economia circular / 5. Afavorir la proximitat i la mobilitat sostenible / 6. Fomentar la cohesió social i buscar l'equitat / 7. Impulsar i afavorir l'Economia Urbana

Correspondència amb Next Generation:

1. La transició ecològica / 3. La cohesió territorial i social /

E4.7. Reurbanització d'espais amb dèficits

Àmbit temàtic:

Espai públic i habitabilitat / Connectivitat i serveis / Biodiversitat i metabolisme urbà / Cohesió social i inclusió

Descripció:

La trama viària del nucli antic presenta alguns espais amb dèficits d'urbanització. Aquest àmbit redueixen la connectivitat de l'espai públic alhora que dificulten que les persones puguin gaudir-ne sota paràmetres de confort i seguretat suficients. Aquest entorns en molt casos coincideixen amb carrers sense sortida (c/ Josep Gili o c/ Pirineu) o amb carrers on els edificis que s'hi alineen tenen façanes posteriors i secundàries (c/ de la Roca, c/ Bassa d'en Serola...).

Aquesta proposta, doncs, es centra en la millora de la urbanització d'aquests espais i la incorporació, en la mesura del possible, de mobiliari urbà i vegetació en aquests entorns.

Fases:

1. Execució de les actuacions de millora de la connectivitat dels carrers del nucli antic (veure E1.3 del PRU)
2. Redacció projecte d'urbanització*
3. Licitació de les obres
4. Execució de les obres
5. *els projectes d'urbanització poden executar-se per fases.

Tipus d'actuació:
Obra

Temps d'execució:
Curt termini (2023/2024) / Mig termini (2023-2026) / Llarg termini (2023-2030)

Recursos:
La inversió dependrà de l'àmbit que es prioritzi. En tot cas, per a urbanitzar completament els espais poden contemplar-se ràtios d'entre 150-220 €/m². Per tal de reduir costos poden fer-se actuacions puntuals al llarg del carrer o fer-ho a través de transformacions "superficials" tipus urbanisme tàctic.

Complexitat:
Mitjana

Prioritat social:
Mitjana

Agents implicats:

Ajuntament* / equip tècnic extern

Actuacions relacionades:

E1.1, E1.2, E1.3, E1.4, E3.3, E3.4, E3.5, E3.7, E4.1, E4.2, E4.3, E4.4., E4.5, E4.6, E4.8, E.5.1, E5.7, E5.8

Correspondència amb ODS:

11. Ciutats i comunitats sostenibles / 15. Vida d'ecosistemes terrestres

Correspondència amb Agenda urbana Espanyola:

1. Ordenar el territori i fer un ús racional del sòl, conservar-lo i protegir-lo / 2. Evitar la dispersió urbana i revitalitzar la ciutat existent / 3. Prevenir i reduir els impactes del canvi climàtic i millorar la resiliència / 4. Fer una gestió sostenible dels recursos i afavorir l'economia circular / 5. Afavorir la proximitat i la mobilitat sostenible / 6. Fomentar la cohesió social i buscar l'equitat / 7. Impulsar i afavorir l'Economia Urbana

Correspondència amb Next Generation:

1. La transició ecològica / 3. La cohesió territorial i social

E4.8. Redactar i implementar un estudi d'aparcament del nucli antic

Àmbit temàtic:

Espai públic i habitabilitat / Connectivitat i serveis / Biodiversitat i metabolisme urbà / Cohesió social i inclusió

Descripció:

Actualment una part significativa de la superfície viària està ocupada per l'aparcament de vehicles privats. Tal i com s'explica en l'apartat corresponent de l'anàlisi, existeixen uns 124 aparcaments en calçada, repartits entre diversos carrers i les places del nucli antic, i 49 aparcaments de caire informal.

Aquesta distribució de l'aparcament compromet l'ús de l'espai públic i dificulta la realització de les activitats d'estada a l'espai públic en condicions de confort i seguretat.

Tanmateix, la dependència del vehicle per part del veïnat és força elevada, així que difícilment poden eliminar-se sense més aquests espais d'aparcament. És en aquest context on es proposa la redacció d'un estudi específic d'aparcament que determini de quina manera pot redistribuir-se l'espai, minimitzant la problemàtica que això pugui causar a les persones residents.

Malgrat aquest estudi definirà accions concretes, d'entrada es defineixen els següents criteris orientatius:

- Eliminar places d'aparcament de les places en benefici dels usos comunitaris (Pl. Faura, Pl. Vella, Pl. de l'Església)
- Habilitar aparcaments dissuasoris de caràcter paisatgístic al parc de les Muralles, que permetin absorbir una part de les places eliminades.
- Habilitar aparcaments provisionals en parcel·les solars buits propers al nucli antic
- Mantenir reserves d'aparcament de càrrega i descàrrega i per a persones amb mobilitat reduïda (PMR) als principals centres atractors d'activitat
- Regularitzar les llicències de guals del nucli antic

Fases:

1. Redactar l'estudi d'aparcament
2. Implementació, per fases, de les accions derivades de l'estudi
 - Redacció del projecte d'urbanització
 - Licitació de les obres
 - Execució de les obres
3. Avaluació dels resultats i implementació de propostes de millora

 Tipus d'actuació:
Obra / Programa

 Temps d'execució:
Curt termini (2023/2024) / Mig termini (2023-2026)

 Recursos:
Per a la redacció de l'estudi s'estimen uns honoraris d'entre 8.000 € i 12.000 €.

 Complexitat:
Alta / Mitjana

 Prioritat social:
Alta

Agents implicats:

Ajuntament* / equip tècnic extern / veïnat / comerciants / població flotant

Actuacions relacionades:

E4.1, E4.2, E4.3, E4.4, E4.5, E4.6, E4.7, E5.1, E5.8

Correspondència amb ODS:

3. Salut i benestar / 11. Ciutats i comunitats sostenibles / 13. Acció climàtica /

Correspondència amb Agenda urbana Espanyola:

1. Ordenar el territori i fer un ús racional del sòl, conservar-lo i protegir-lo / 2. Evitar la dispersió urbana i revitalitzar la ciutat existent / 3. Prevenir i reduir els impactes del canvi climàtic i millorar la resiliència / 4. Fer una gestió sostenible dels recursos i afavorir l'economia circular / 5. Afavorir la proximitat i la mobilitat sostenible / 6. Fomentar la cohesió social i buscar l'equitat / 7. Impulsar i afavorir l'Economia Urbana

Correspondència amb Next Generation:

1. La transició ecològica / 3. La cohesió territorial i social

E4.9. Promoure la implementació de comunitats energètiques

Àmbit temàtic:

Espai públic i habitabilitat / Biodiversitat i metabolisme urbà / Habitatge i patrimoni / Implicació ciutadana

Descripció:

Aquesta actuació està orientada a la promoció d'estratègies que permetin reduir els consums energètics i optimitzar els recursos que s'hi destinen, centrant-se en crear comunitats energètiques formada per diferents propietaris per reduir les despeses del consum individual. A continuació es proposen diverses actuacions que poden anar en aquesta línia:

Promoure la creació d'una comunitat energètica:

Les comunitats energètiques són un instrument d'empoderament ciutadà que permet mancomunar les infraestructures d'estalvi energètic i treballar de manera conjunta en la lluita contra el canvi climàtic i la gestió eficient dels recursos.

És una associació, cooperativa, o qualsevol altra entitat jurídica que estigui controlada per membres locals (ciutadania, teixit productiu, ens locals) sense ànim de lucre i dedicada a activitats en el sector energètic (producció, distribució, agregació, etc.). L'objectiu principal sempre és el benefici local.

Es tracta doncs d'un mecanisme organitzatiu que permet que diferents actors locals (Ens locals, agents socials i econòmics, ciutadania) participin activament de la transició energètica de forma conjunta, ja sigui produint energia, compartint-la, o establint mecanismes de gestió i estalvi energètic. Són un mecanisme clau per avançar cap a una transició energètica més equitativa, sense deixar ningú enrere i que dona oportunitats perquè tothom pugui participar-hi.

Sensibilització i educació: organitzar xerrades, tallers i sessions informatives per educar la població sobre els beneficis i les oportunitats de les comunitats energètiques i altres estratègies.

Fases:

1. Dur a terme tallers de sensibilització i educació sobre els beneficis de les comunitats energètiques
2. Promoure la creació de comunitats energètiques
3. Identificar persones interessades en participar d'una comunitat energètica
4. Ajudar en la implementació de la comunitat energètica
5. Dur a terme les actuacions necessàries (obra), per a la seva consolidació

 Tipus d'actuació:
Programa / Obra

 Temps d'execució:
Mig termini (2023-2026)

 Recursos:
A definir posteriorment

 Complexitat:
Alta

 Prioritat social:
Mitjana

Agents implicats:

Ajuntament* / equip tècnic extern / propietat / veïnat

Actuacions relacionades:

E2.1, E2.2, E2.3, E3.1, E4.10, E5.1, E5.8

Correspondència amb ODS:

7. Energia neta i assequible / 8. Treball decent i creixement econòmic / 9. Indústria, innovació i infraestructures / 10. Reducció de les desigualtats / 11. Ciutats i comunitats sostenibles / 12. Consum i producció responsables / 13. Acció climàtica / 17. Aliança per assolir els objectius

Correspondència amb Agenda urbana Espanyola:

2. Evitar la dispersió urbana i revitalitzar la ciutat existent / 3. Prevenir i reduir els impactes del canvi climàtic i millorar la resiliència / 4. Fer una gestió sostenible dels recursos i afavorir l'economia circular / 5. Afavorir la proximitat i la mobilitat sostenible / 10. Millorar els instruments d'intervenció i la governança.

Correspondència amb Next Generation:

1. La transició ecològica / 2. La transformació digital / 3. La cohesió territorial i social

E4.10. Ajudes per la millora d'eficiència del parc d'habitatges

Àmbit temàtic:

Espai públic i habitabilitat / Biodiversitat i metabolisme urbà / Habitatge i patrimoni / Implicació ciutadana

Descripció:

Aquesta actuació està orientada a la promoció d'estratègies que permetin reduir els consums energètics

dels habitatges i optimitzar els recursos que s'hi destinen, centrant-se en rehabilitar l'entorn dels habitatges i la implementació de sistemes de climatització que substituïxin les energies fòssils per energies renovables o biomassa. A continuació es proposen diverses actuacions que poden anar en aquesta línia:

- Recolzar tècnica i econòmicament les instal·lacions d'elements que millorin l'eficiència energètica de l'entorn dels habitatges com ara la modificació de tancaments, el canvi de finestres i instal·lació d'aïllament en façana o coberta. Des de l'Ajuntament es pot promoure la implementació d'instal·lacions a títol individual ja sigui oferint suport tècnic en l'elaboració dels projectes, la cerca de finançament extern o el contacte amb empreses especialitzades, o creant una línia d'ajudes que subvencioni parcialment la instal·lació o rebaixi les taxes que cal assumir per part dels

propietaris.

- Recolzar tècnica i econòmicament les instal·lacions fotovoltaïques. Des de l'Ajuntament es pot promoure la implementació d'instal·lacions a títol individual ja sigui oferint suport tècnic en l'elaboració dels projectes, la cerca de finançament extern o el contacte amb empreses especialitzades, o creant una línia d'ajudes que subvencioni parcialment la instal·lació o rebaixi les taxes que cal assumir per part dels propietaris.

- Sensibilització i educació: organitzar xerrades, tallers i sessions informatives per educar la població sobre els beneficis i les oportunitats de les comunitats energètiques i altres estratègies.

Fases:

1. Dur a terme tallers de sensibilització i educació sobre els beneficis de millorar l'eficiència energètica en els habitatges
2. Identificar persones interessades en la rehabilitació energètica dels habitatges
3. Ajudar en l'elaboració del projecte d'eficiència energètica d'un habitatge
4. Ajudar en la recerca i obtenció de fons per dur a terme el projecte
5. Implementar el projecte

 Tipus d'actuació:
Programa

 Temps d'execució:
Mitjà termini (2023-2026)

 Recursos:
El pressupost de l'actuació pot variar en funció de la capacitat tècnica i econòmica de l'ajuntament.

 Complexitat:
Alta

 Prioritat social:
Mitjana

Agents implicats:

Ajuntament* / equip tècnic extern / propietat

Actuacions relacionades:

E2.1, E2.2, E2.3, E3.1, E4.9, E5.1, E5.8

Correspondència amb ODS:

7. Energia neta i assequible / 8. Treball decent i creixement econòmic / 9. Indústria, innovació i infraestructures / 10. Reducció de les desigualtats / 11. Ciutats i comunitats sostenibles / 12. Consum i producció responsables / 13. Acció climàtica / 17. Aliança per assolir els objectius

Correspondència amb Agenda urbana Espanyola:

2. Evitar la dispersió urbana i revitalitzar la ciutat existent / 3. Prevenir i reduir els impactes del canvi climàtic i millorar la resiliència / 4. Fer una gestió sostenible dels recursos i afavorir l'economia circular / 5. Afavorir la proximitat i la mobilitat sostenible / 10. Millorar els instruments d'intervenció i la governança.

Correspondència amb Next Generation:

1. La transició ecològica / 2. La transformació digital / 3. La cohesió territorial i social

E5. Co-responsabilització
público-privada

E5.1. Grup de treball Interdepartamental i veïnal per al seguiment i implementació del PRU

Àmbit temàtic:

Implicació ciutadana

Descripció:

Per tal que les estratègies definides en aquest document tinguin èxit és important que es realitzi un treball en xarxa entre tots els agents implicats. Cal que totes les parts se sentin participants del projecte, que els treballs siguin oberts i que les decisions es prenguin amb el màxim consens possible.

En aquest sentit, més enllà que cada un dels departaments municipals implicats pugui liderar parcialment alguna de les actuacions, és important que hi hagi una tasca de dinamització, coordinació i supervisió entre les diferents àrees de les administracions locals relacionades i la resta d'agents implicats, i que es faci des d'un espai estable de referència. Això podria estructurar-se al voltant d'un ens o grup de treball que tingui com a objectius principals definir i impulsar les accions a dur a terme i fer un seguiment d'aquestes. És important que en aquest grup hi pugui ser la ciutadania del nucli antic d'Artés (a la trobada amb la ciutadania, van expressar la seva motivació de poder-ne formar part i fer el seguiment de tot el procés, ja sigui a nivell individual o reactivant l'associació de veïns i veïnes del nucli antic).

En aquest sentit, es proposa la creació d'un "Grup de treball interdepartamental i veïnal" que vehiculés aquests objectius. Existeixen diverses formes d'organització interna, però en tot cas, l'ideal seria crear una estructura flexible amb capacitat de creixement que pugui anar integrant els diferents col·lectius implicats en el projecte.

Per tal de garantir que aquesta oficina sigui executiva, es pot valorar la possibilitat que hi hagi una persona contractada encarregada de gestionar-la i que faci de pont entre els diversos agents que haurien de formar-ne part (equips polítics i tècnics dels ajuntaments, representants del teixit social i econòmic). Amb aquests objectius, cal consolidar aquesta oficina com espai de referència per a la coordinació d'aquests projectes, així com també per a la gestió dels serveis que se'n derivin.

Aquest espai de referència mancomunat també cal tenir-lo en compte des d'una perspectiva de dinamització econòmica, per a promoure iniciatives d'economia circular vinculades directament al territori. Iniciatives que, a través de plans d'ocupació laboral, poden generar noves oportunitats professionals per a la gestió d'aquests serveis, així com poder crear sinèrgies de creixement amb altres iniciatives econòmiques territorials com, per exemple, la promoció de productes locals.

Una de les funcions d'aquesta oficina seria també la de buscar finançament per tirar endavant les actuacions previstes. Cal, doncs, alinear les actuacions descrites, entre d'altres, amb els Objectius de Desenvolupament Sostenible, l'Agenda Urbana Europea i Espanyola i que puguin servir de base per accedir a possibles fonts de finançament externs.

Fases:

1. Definir els objectius i components del grup de treball
2. Definir la persona que gestionarà el grup
3. Constituir el Grup de treball
4. Celebració de trobades periòdiques i seguiment de la implementació de les accions

Tipus d'actuació:
Programa

Temps d'execució:
Curt termini (2023/2024) / Mig termini (2023-2026) / Llarg termini (2023-2030)

Recursos:
Recursos propis

Complexitat:
Baixa

Prioritat social:
Alta

Agents implicats:

Ajuntament* / propietat / veïnat / comerciants

Actuacions relacionades:

Totes

Correspondència amb ODS:

1. Fi de la pobresa / 3. Salut i benestar / 4. Educació de qualitat / 5. Igualtat de gènere / 6. Aigua neta i sanejament / 7. Energia neta i assequible / 8. Treball decent i creixement econòmic / 9. Indústria, innovació i infraestructures / 10. Reducció de les desigualtats / 11. Ciutats i comunitats sostenibles / 12. Consum i producció responsables / 13. Acció climàtica / 15. Vida d'ecosistemes terrestres / 16. Pau, justícia i institucions sòlides / 17. Aliança per a assolir els objectius

Correspondència amb Agenda urbana Espanyola:

1. Ordenar el territori i fer un ús racional del sòl, conservar-lo i protegir-lo / 2. Evitar la dispersió urbana i revitalitzar la ciutat existent / 3. Prevenir i reduir els impactes del canvi climàtic i millorar la resiliència / 4. Fer una gestió sostenible dels recursos i afavorir l'economia circular / 5. Afavorir la proximitat i la mobilitat sostenible / 6. Fomentar la cohesió social i buscar l'equitat / 7. Impulsar i afavorir l'Economia Urbana / 8. Garantir l'accés a l'Habitatge / 9. Liderar i fomentar la innovació digital / 10. Millorar els instruments d'intervenció i la governança.

Correspondència amb Next Generation:

1. La transició ecològica / 2. La transformació digital / 3. La cohesió territorial i social / 4. La igualtat de gènere

E5.2. Regularitzar la numeració postal i la informació disponible del nucli antic

Àmbit temàtic:

Habitatge i patrimoni

Descripció:

Una de les dificultats alhora d'implementar algunes de les actuacions o d'analitzar la realitat actual és la no-correspondència entre la numeració postal, realitat construïda i les bases de dades cadastrals o del padró municipal. Això complica tant la gestió del dia a dia com de les dades i la informació disponible.

Per aquest motiu es recomana promoure la regularització d'aquesta circumstància de cara a facilitar la implementació del PRU, així com d'altres actuacions futures.

0000 **Tipus d'actuació:**
Programa

●○○○ **Temps d'execució:**
Curt termini (2023/2024)

€ **Recursos:**
Recursos propis

●○○○ **Complexitat:**
Baixa

●●●● **Prioritat social:**
Alta

Agents implicats:

Ajuntament* / propietat / veïnat / comerciants

Actuacions relacionades:

E2.1, E2.2, E2.3, E2.8, E2.9, E3.1, E4.9, E4.10,

Correspondència amb ODS:

17. Aliança per a assolir els objectius

Correspondència amb Agenda urbana Espanyola:

10. Millorar els instruments d'intervenció i la governança.

Correspondència amb Next Generation:

3. La cohesió territorial i social

E5.3. Redefinició de la identitat del barri

Àmbit temàtic:

Cohesió social i inclusió / Implicació ciutadana

Descripció:

Aquesta proposta s'orienta a redefinir amb el veïnat la identitat del barri, a múltiples nivells, per tal de fomentar el sentiment de pertinença i la cohesió social entre els residents. Alhora, aquesta identitat pot ser un bon punt de partida de cara a la projecció exterior del nucli antic.

A continuació es proposen una sèrie d'accions que poden realitzar-se de manera aïllada o complementària:

- Reconèixer amb la ciutadania els elements d'identitat i edificis i establiments emblemàtics d'orgull pel barri.
- Decidir conjuntament els topònims del barri, creant un mapa col·laboratiu, i fent una campanya per la seva visibilització.
- Fer un procés participatiu incloent tots els col·lectius, la ciutadania a títol individual i els equipaments per redefinir conjuntament la identitat i el branding del barri.

- Fomentar la creació d'un calendari intercultural que integrarà les diferents festes que se celebren al barri. En aquest calendari s'inclouen diverses celebracions religioses/culturals, però també hi tenen cabuda les dates importants no relacionades amb una religió o una ètnia concreta, ja sigui el Dia Mundial dels Refugiats, el Dia Internacional de la Dona o la celebració internacional LGBT. D'aquesta manera, aquest calendari reuneix diverses religions, cultures, nacionalitats i identitats, per ser reconegudes, respectades i celebrades per tothom.

- Crear o visibilitzar espais singulars del nucli antic que ajudin a inrementar el sentiment de pertinença amb l'entorn i actuïn com a reclam per a la població flotant. Aquests elements poden integrar-se en algunes de les actuacions proposades pel PRU.

Tipus d'actuació:
Programa

Temps d'execució:
Curt termini (2023/2024)

Recursos:
En funció de les actuacions a desenvolupar

Complexitat:
Mitjana / Baixa

Prioritat social:
Mitjana

Agents implicats:

Ajuntament* / veïnat / comerciants

Actuacions relacionades:

E1.5, E1.6, E2.11, E3.2, E3.3, E3.4, E3.5, E3.6, E3.8, E5.1, E5.8

Correspondència amb ODS:

11. Ciutats i comunitats sostenibles / 17. Aliança per a assolir els objectius

Correspondència amb Agenda urbana Espanyola:

6. Fomentar la cohesió social i buscar l'equitat / 10. Millorar els instruments d'intervenció i la governança.

Correspondència amb Next Generation:

3. La cohesió territorial i social

E5.4. Aprofitar finestres d'oportunitat que augmentin la viabilitat de les actuacions

Àmbit temàtic:

Espai públic i habitabilitat / Connectivitat i serveis / Biodiversitat i metabolisme urbà / Habitatge i patrimoni / Cohesió social i inclusió / Implicació ciutadana

Descripció:

La regeneració urbana és un procés multidimensional que se sosté en moltes dinàmiques, projectes i actuacions que tendeixen a ser circumstancials i conjunturals. A l'hora de promoure projectes, un dels aspectes més difícils sol ser buscar els recursos econòmics, humans... necessaris, és per això que cal una actitud activa en què s'estigui atent a les condicions i recursos existents al territori per promoure projectes que vagin en la direcció de regenerar i reactivar el nucli històric. Donant suport als projectes que es proposin des de la societat o des de l'àmbit públic o privat que vagin en la direcció exposada, i estar hàbil proposant projectes que puguin funcionar. Cal una lectura de la realitat, dels recursos que es tenen, de les oportunitats, de la voluntat i motivació de la gent... Com més espontània o naturalment sorgeixi un projecte, és més fàcil que funcioni.

0000 **Tipus d'actuació:**
Programa

●●●● **Temps d'execució:**
Curt termini (2023/2024) / Mig termini (2023-2026) / Llarg termini (2023-2030)

Recursos:
Sense recursos associats

●○○○ **Complexitat:**
Baixa

●○○○ **Prioritat social:**
Baixa

Agents implicats:

Ajuntament* / propietat / veïnat / comerciants / població flotant

Actuacions relacionades:

Totes

Correspondència amb ODS:

16. Pau, justícia i institucions sòlides / 17. Aliança per a assolir els objectius

Correspondència amb Agenda urbana Espanyola:

10. Millorar els instruments d'intervenció i la governança.

Correspondència amb Next Generation:

3. La cohesió territorial i social

E5.5. Acompanyament social a les intervencions que revaloritzin l'entorn (preveure la gentrificació)

Àmbit temàtic:

Cohesió social i inclusió / Implicació ciutadana

Descripció:

La millora urbanística d'un entorn urbà pot portar associat un augment del valor del sòl i de les edificacions, així com l'arribada de noves activitats o de persones usuàries. Això, que es tracta d'un procés que si es desenvolupa progressivament i de manera respectuosa amb les preexistències no té perquè generar conflictes, pot suposar un problema per a les persones residents si no es preveu amb temps, especialment per als col·lectius en situació de vulnerabilitat.

En aquest sentit, sempre que es modifiqui substancialment la realitat del nucli antic fóra convenient contrarestar els possibles efectes adversos que això pugui suposar a través d'ajudes, de recolzament a les persones que puguin patir-ne els efectes o, simplement, tenint-ho en compte durant el desenvolupament de les accions de millora.

Tipus d'actuació:
Programa / Serveis

Temps d'execució:
Mitjà termini (2023-2026) / Llarg termini (2023-2030)

Recursos:
Sense recursos associats

Complexitat:
mitjana

Prioritat social:
mitjana

Agents implicats:

Ajuntament / equip tècnic extern

Actuacions relacionades:

E1.3, E1.4, E1.5, E1.6, E2.5, E2.6, E4.1, E4.2, E4.3, E4.4, E4.6, E4.7, E5.1, E5.8

Correspondència amb ODS:

1. Fi de la pobresa / 2. Fam zero / 3. Salut i benestar / 5. Igualtat de gènere / 8. Treball decent i creixement econòmic / 10. Reducció de les desigualtats / 11. Ciutats i comunitats sostenibles / 12. Consum i producció responsables / 17. Aliança per a assolir els objectius

Correspondència amb Agenda urbana Espanyola:

2. Evitar la dispersió urbana i revitalitzar la ciutat existent / 4. Fer una gestió sostenible dels recursos i afavorir l'economia circular / 5. Afavorir la proximitat i la mobilitat sostenible / 6. Fomentar la cohesió social i buscar l'equitat / 7. Impulsar i afavorir l'Economia Urbana / 8. Garantir l'accés a l'Habitatge / 10. Millorar els instruments d'intervenció i la governança.

Correspondència amb Next Generation:

3. La cohesió territorial i social / 4. La igualtat de gènere

E5.6. Prioritzar els col·lectius vulnerables en l'atorgament d'ajudes tècniques i econòmiques

Àmbit temàtic:

Cohesió social i inclusió

Descripció:

La regeneració urbana està vinculada a moltes propostes d'actuació, algunes de les quals estan relacionades amb aportacions i facilitacions econòmiques a persones que tenen una relació amb el nucli antic, ja sigui perquè hi viuen, són propietàries o hi treballen. Si es preveu una alta demanda d'aquesta ajuda la seva concessió es pot filtrar per indicadors de vulnerabilitat i, per tant, primer donar-les a les persones que poden tenir més dificultat per assumir les despeses de transformació. Alguns indicadors podrien ser: la renda, el gènere, la unitat familiar, persones amb discapacitat, etc.

Tipus d'actuació:

Programa

Temps d'execució:

Curt termini (2023/2024) / Mig termini (2023-2026) / Llarg termini (2023-2030)

Recursos:

Sense recursos associats

Complexitat:

Baixa

Prioritat social:

Baixa

Agents implicats:

Ajuntament* / propietat / veïnat

Actuacions relacionades:

Totes les ajudes proposades

Correspondència amb ODS:

1. Fi de la pobresa / 2. Fam zero / 3. Salut i benestar / 4. Educació de qualitat / 5. Igualtat de gènere / 10. Reducció de les desigualtats / 16. Pau, justícia i institucions sòlides

Correspondència amb Agenda urbana Espanyola:

6. Fomentar la cohesió social i buscar l'equitat / 8. Garantir l'accés a l'Habitatge / 10. Millorar els instruments d'intervenció i la governança.

Correspondència amb Next Generation:

3. La cohesió territorial i social / 4. La igualtat de gènere

E5.7. Coordinador públic-privat per gestionar el desenvolupament del pla i la coordinació del “Grup de treball interdepartamental i veïnal”

Àmbit temàtic:

Implicació ciutadana

Descripció:

Per tal que les estratègies definides en aquest document tinguin èxit és important que es realitzi un treball en xarxa entre tots els agents implicats, com s'ha dit a l'estratègia E5.1. En aquest sentit és important la figura d'una persona que pugui coordinar l'estat de desenvolupament del pla i que en tingui una visió clara i general.

Es proposa la contractació d'una persona que pugui vetllar per aquest propòsit i que sigui encarregada de les següents tasques:

- Tenir una visió general de l'estat de desenvolupament PRU i vetllar perquè es vagin executant les accions en funció de la seva prioritat i dificultat, gestionant els recursos materials i socials que es tenen a l'abast, sent la persona de referència per a la coordinació d'aquests projectes.

- Coordinar el “Grup de treball interdepartamental i veïnal”, vetllant per la celebració de les diferents reunions i l'assoliment dels objectius plantejats inicialment.

- Coordinar els agents necessaris perquè es duguin a terme les accions pactades amb el grup de treball, implicant-hi els departaments i les entitats pertinents.

Fases:

1. Definir dels objectius i les tasques a realitzar per a la persona coordinadora
2. Contractar a la persona coordinadora o assignar les atribucions a l'equip tècnic municipal

0000 **Tipus d'actuació:**
Programa

●●● **Temps d'execució:**
Curt termini (2023/2024) / Mig termini (2023-2026) / Llarg termini (2023-2030)

€ **Recursos:**
Recursos propis en cas de ser una persona de l'equip tècnic, o definir segons conveni en cas de contractació externa.

●●○ **Complexitat:**
Mitja

●●● **Prioritat social:**
Alta

Agents implicats:

Ajuntament*

Actuacions relacionades:

Totes

Correspondència amb ODS:

17. Aliança per a assolir els objectius

Correspondència amb Agenda urbana Espanyola:

10. Millorar els instruments d'intervenció i la governança.

Correspondència amb Next Generation:

3. La cohesió territorial i social E3.1. Pla d'Ajudes a la Conservació i Rehabilitació de Façanes en col·laboració Públic-Privat

Àmbit temàtic:

Espai públic i habitabilitat / Connectivitat i serveis / Biodiversitat i metabolisme urbà / Habitatge i patrimoni / Cohesió social i inclusió / Implicació ciutadana

Descripció:

Aquesta actuació s'orienta a buscar la correspondència entre les actuacions definides pel PRU i els serveis i recursos que s'ofereixen des de les diverses àrees de la Diputació de Barcelona.

A continuació s'apunten les possibilitats existents durant la redacció d'aquest estudi, organitzades en funció de les àrees de les que provenen. Algunes d'elles tenen correspondència directa amb les propostes del PRU.

SERVEI D'URBANISME

Suport en matèria urbanística

Suport divers en matèria urbanística, orientat a la millora de l'acció dels governs locals en l'exercici de les seves competències, tot vetllant per la qualitat tècnica i jurídica de les seves actuacions.

Inclou, per exemple:

- Suport a la implementació d'ordenança intervenció en l'ús del sòl i l'edificació
- Suport a la constitució del patrimoni públic de sòl i habitatge
- Urbanisme i salut: estudis de diagnòs i propostes
- Redacció d'informes i assistència tècnica i jurídica en matèria urbanística
- Estudis o treballs sectorials en matèria urbanística (que no formin part integrant d'instruments de planejament o gestió)

Disseny de l'Agenda Urbana Local

L'Agenda Urbana Local consisteix en el procés de planificació estratègica urbana i territorial dels municipis, basada en els objectius de desenvolupament sostenible (ODS) de l'Agenda 2030, les agendes urbanes (Nova agenda Urbana, Agenda Urbana Espanyola i Agenda Urbana de Catalunya), i la participació ciutadana. Defineix les prioritats i objectius de futur del municipi, i possibilita materialitzar els principis i objectius de les agendes globals en polítiques i accions transformadores concretes.

El seu pla d'acció és un document operatiu i fàcil d'avaluar, que procura la interrelació dels projectes i actuacions que s'hi inclouen. La seva flexibilitat ve donada pel caràcter modular, alhora que integra en una estratègia global les futures actuacions en resposta a les diverses problemàtiques urbanes. A través d'aquest instrument de caràcter integral:

- S'estableixen estratègies de caràcter municipal o supramunicipal.
- Es defineixen objectius a assolir potenciant la sostenibilitat econòmica, social i ambiental, tot impulsant la gestió eficient i l'ús innovador dels recursos.
- Es concreten les actuacions, projectes i programes a desenvolupar pels municipis a mig termini.
- S'estableix un marc general per a possible accés al finançament dels projectes.

Xarxa de les Agendes Urbanes Locals

Espai relacional de cooperació, intercanvi, innovació, aprenentatge i avaluació, destinat a donar suport als governs locals que afronten el desenvolupament de la seva agenda urbana local. El recurs ha de

promoure el debat i la capitalització del coneixement, així com orientar en la resolució de problemes o necessitats que es generin en el procés de redacció i d'implementació del pla d'acció de l'agenda urbana local, proporcionant als ens locals l'oportunitat de participar en diferents espais d'intercanvi.

Els objectius de la xarxa són:

- Ser fòrum de debat de les agendes urbanes locals
- Reforçar la coordinació i la cooperació en la implementació de les agendes urbanes locals
- Constituir-se en laboratori d'experiències
- Incorporar agents del territori en el procés d'implementació de l'agenda urbana local
- Establir relacions amb altres xarxes existents, més enllà de la demarcació

OFICINA D'HABITATGE

Adquisició d'habitatges

Actuacions relacionades: E2.2 i E2.3

Finançament de projectes i activitats que tinguin com a objectiu l'adquisició d'habitatges sota dues línies d'actuació:

A. L'exercici del dret de tanteig i retracte previst en el Decret Llei 1/2015, de 24 de març, de mesures extraordinàries i urgents per la mobilització dels habitatges provinents de processos d'execució hipotecària i el dret d'opció i retracte previst a la Llei 18/2007, de 28 de desembre, del dret a l'habitatge (arts. 87 i ss)

B. La compra d'habitatges a preu per sota mercat o preu fixat per norma jurídica. S'entén que el preu per sota mercat és inferior al 80% del mòdul establert per al règim especial d'Habitatges de Protecció Oficial (HPO) que estableix la normativa vigent.

Reforma, condicionament i rehabilitació d'habitatges municipals o cedits

Suport econòmic als ens locals que té per objecte el finançament d'obres de reforma, condicionament i rehabilitació d'habitatges per ser incorporats a l'oferta d'habitatge assequible del municipi, que siguin de propietat municipal o cedits als ens locals.

D'acord amb les convocatòries corresponents, es preveu que el recurs estigui disponible a les anualitats 2021, 2022, 2023

Suport als serveis locals d'habitatge

Actuacions relacionades: E4.10

Suport econòmic a projectes que permetin mantenir i reforçar els serveis locals d'habitatge dirigits a ampliar l'oferta de lloguer assequible al municipi i/o a rehabilitar i millorar energèticament el parc d'habitatges existent al municipi per aquells ens locals que tinguin conveni vigent amb l'Agència de l'Habitatge de Catalunya (AHC) per a la gestió del programa de mediació per al lloguer social i/o encàrrec de gestió de l'Oficina Local d'Habitatge (OLH) i/o conveni d'Oficina de Rehabilitació Municipal/Comarcal, i estiguin adherits a la Xarxa de Serveis Locals d'Habitatge (XSLH) de Diputació de Barcelona.

Estratègies sectorials d'habitatge

Actuacions relacionades: E2.1, E2.3 i E3.9.

Suport a la realització de treballs de caràcter estratègic adreçats a desenvolupar treballs sectorials específics de forma prèvia a l'estudi i implementació d'una actuació o programa orientat a l'ampliació de l'oferta d'habitatge assequible. Els treballs tindran per objecte l'anàlisi, diagnosi i proposta d'alternatives per a facilitar la presa de decisions. Els estudis han de

respondre preferentment a alguns dels àmbits sectorials següents:

-Estratègies per a la mobilització i optimització del parc públic d'habitatges

-Estratègies per a la promoció d'habitatges

-Estratègies per a la rehabilitació d'habitatges públics o privats

-Estratègies per a la mobilització i intervenció d'habitatges desocupats i situacions anòmales (per ex. detecció d'indicis de desocupació d'habitatges, declaració de situacions anòmales, programes d'inspecció, programes de foment i sancionadors, programes de cessió, programes masoveria urbana, etc.).

- Estratègies per a la gestió d'habitatges (per ex. creació i gestió del servei d'habitatge i de borses, procediments d'adjudicació, gestió contractual, etc...).

Estudis d'actuacions d'habitatge i rehabilitació

Actuacions relacionades: E 1.4, E 1.5, E 2.2 i E 2.4

Espai Promovem: Impuls per a la promoció d'obra

nova i gran rehabilitació

Espai de reflexió, interrelació, creació i transferibilitat de coneixement sobre el procés de promoció d'habitatge social i assequible així com de suport al desenvolupament d'actuacions d'habitatge d'obra nova i gran rehabilitació.

El recurs inclou l'accés a grups de treball de la Diputació de Barcelona i als productes informatius, formatius i relacionals que es generin. Es preveu accés a espai propi de la comunitat virtual per a la transferibilitat de coneixements específics de l'Espai Promovem. Es plantegen 2 tipus de grups de treball:

- El grup relacional tindrà per objecte obrir un espai de debat i d'intercanvi de coneixement sobre qüestions genèriques de l'impuls a la promoció d'obra nova i de gran rehabilitació.

- El grup operatiu anirà destinat a donar suport a la licitació i gestió del parc d'habitatges públic.

Es realitzarà l'agrupació de sol·licituds generant un espai de treball segons l'àmbit d'interès expressat pels ens locals. L'activació dels grups de treball dependrà del nombre de sol·licituds rebudes i dels recursos de l'oficina.

Si existeix un instrument vigent amb l'ens local que

reguli l'assistència, no cal que es torni a presentar la sol·licitud per a aquest recurs

Programes d'actuació municipal d'habitatge

Redacció de programes d'actuació municipal d'habitatge consistents en instruments de planificació no reglada, de contingut analític, estratègic i propositiu, en els quals es defineixen les polítiques locals d'habitatge per a municipis petits. Els programes són elaborats per professionals externs, amb la participació tècnica i el lideratge polític de l'ens local.

Xarxa de Serveis Locals d'Habitatge

Espai d'interrelació, transferibilitat de coneixement i intercanvi d'experiències entre els municipis i altres estructures locals que presten serveis locals d'habitatge (o que tenen voluntat de prestar-los en un futur).

El recurs inclou l'accés a la comunitat de pràctica "Comunitat d'Habitatge" de la Diputació de Barcelona i als productes informatius, formatius i relacionals que es promoguin des de la Xarxa de Serveis Locals d'Habitatge.

Si existeix un instrument vigent amb l'ens local que reguli l'assistència, no cal que es torni a presentar la sol·licitud per a aquest recurs.

SERVEI D'EQUIPAMENTS I ESPAI PÚBLIC

Espai públic: planificació i projectes d'espais públics saludables i resilient

Actuacions relacionades: E 1.1, E 1.2, E 1.3, E 1.4, E 3.3, E 4.1, E 4.2, E 4.3, E 4.4, E 4.5, E 4.6 i E 4.7

La finalitat del recurs és la redacció dels documents tècnics necessaris tant per a la planificació i millora de l'espai públic, com per a la definició de les obres a executar per a la urbanització i reurbanització de places, carrers i altres espais públics. Pot incloure:

- Pla director de l'espai públic: analitza els carrers, places i altres espais públics, i n'elabora directrius i estratègies de millora. Pot ser sectorial (d'itineraris de vianants, de places, d'itineraris saludables, d'espais buits urbans, etc.)
- Pla de renovació de paviments
- Estudis previs d'urbanització / Estudis de programació d'espai públic: davant la voluntat

d'invertir per reconfigurar un espai públic, identifica les necessitats del promotor i dels usuaris, les dimensiona amb un programa d'usos i planteja solucions d'implantació valorades econòmicament que donin resposta a la necessitat plantejada

- Avantprojectes i projectes d'urbanització, reurbanització i urbanisme tàctic en sòl urbà
- Assessorament en la contractació de projectes per part de l'ens local
- Estudis i projectes de carril bici
- Estudis de paisatge urbà: ús temporal d'espais buits, potencial paisatgístic de mitgeres, etc. Analitza les possibilitats d'utilització i els costos i condicionants per a executar l'actuació
- Altres.

Verd urbà: planificació i millora

Actuacions relacionades: E 1.4, E 3.2, E 3.3, E 3.7, E 4.1, E 4.3, E 4.2, E 4.6 i E 4.7

Amb l'objectiu de millorar la qualitat i la gestió del verd urbà del municipi, pot incloure l'elaboració de:

- Pla director del verd urbà: eina de planificació i millora del verd urbà en un municipi que permet diagnosticar l'estat actual i planificar el futur dels espais verds i l'arbrat viari, en funció de les voluntats i les possibilitats dels recursos municipals
- Estudis del verd urbà: davant la voluntat d'invertir en un espai verd nou o existent, l'estudi analitza l'entorn i planteja criteris, alternatives d'actuació i estimació dels costos necessaris per a la intervenció.
- Projectes del verd urbà: redacció dels documents tècnics necessaris per a la definició de les actuacions i obres a realitzar en espais verds
- Implantació de Sistemes Urbans de Drenatge Sostenible en espais verds (SUDs)
- Altres.

Equipaments: planificació i projectes d'edificis d'equipaments sostenibles

Actuacions relacionades: E1.15

La finalitat del recurs és la redacció dels documents tècnics necessaris tant per a la planificació, programació, millora i manteniment dels equipaments,

com per a la definició de les obres a executar en edificis d'equipaments (reformes, rehabilitacions i obra nova). Pot incloure:

- Pla director d'equipaments: analitza la xarxa d'equipaments i serveis municipals i n'elabora directrius i estratègies de millora
- Estudis de programació: davant la voluntat d'invertir en un equipament nou o preexistent, identifica les necessitats del promotor i dels usuaris, les dimensiona amb un programa funcional i planteja solucions d'implantació valorades econòmicament que donin resposta a la necessitat plantejada
- Estudi d'optimització energètica d'equipaments: analitza un equipament en ús en relació amb els consums energètics i l'impacte ambiental, i proposa alternatives d'actuacions, valorades econòmicament, per millorar l'adequació dels espais, el confort dels usuaris, l'eficiència energètica i la reducció dels consums
- Avantprojectes i Projectes executius d'edificació
- Assessorament en la contractació de projectes per part dels ens locals
- Pla inicial de manteniment: analitza els equipaments i defineix les actuacions per al seu

manteniment

- Altres estudis.

OFICINA TÈCNICA DE MOBILITAT I SEGURETAT VIÀRIA LOCAL

Actuacions de seguretat viària urbana

Actuacions relacionades: E1.1 i E1.2

Suport econòmic a l'execució d'actuacions amb la finalitat de millorar la seguretat viària i la pacificació del trànsit, sobre la base d'actuacions de manteniment o noves execucions d'elements reductors de la velocitat, senyalització vertical i horitzontal, abalisament, mobiliari urbà o petites actuacions d'urbanització adreçades a la seguretat viària urbana (orelles, xicanes, etc.).

Actuacions derivades de plans i estudis de mobilitat urbana

Actuacions relacionades: E4.6, E4.7 i E4.8

Suport econòmic per a l'execució d'actuacions que

han d'estar incloses en plans o estudis de mobilitat urbana municipal. Aquestes actuacions han de ser en xarxa viària de titularitat municipal, restant exclosos els camins municipals no urbans i les travesseres urbanes de titularitat d'una altra administració (Generalitat, Diputació de Barcelona, etc...).

Amb caràcter orientatiu i no limitatiu, les actuacions poden ser de millora dels itineraris de vianants, xarxa per a ciclistes, camins escolars, regulació de l'aparcament, implantació de zones 30 i pacificació de trànsit o millores del sistema de transport públic. Amb caràcter general, se subvencionaran actuacions de millora de la infraestructura.

Estudis i plans d'accessibilitat

Actuacions relacionades: E1.3, E1.4, E4.7

Suport per millorar l'accessibilitat als entorns urbans i l'eliminació progressiva de les barreres arquitectòniques en algun d'aquests àmbits: via pública i els transports, o bé en els equipaments i els edificis municipals. S'ofereix l'elaboració de:

- Plans d'accessibilitat (nova redacció, actualització)

- Estudis específics d'accessibilitat en emplaçaments o situacions concretes que es considerin d'especial dificultat. En aquest apartat es plantegen estudis de viabilitat i/o anàlisi d'alternatives per a solucions especials. Queden exclosos projectes bàsics i/o constructius.

Estudis i plans de mobilitat urbana sostenible

Actuacions relacionades: E 4.3 i E4.8

Amb l'objectiu de promoure una mobilitat sostenible i millorar la qualitat de vida als entorns urbans, s'ofereix l'elaboració de:

- Plans de mobilitat urbana sostenible (PMUS), ja sigui la redacció d'un nou pla o la revisió, actualització i suport al seguiment i la implementació de plans vigents
- Estudis de mobilitat específics: per exemple, camins escolars, plans directores de la bicicleta, estudis de millora del transport públic, plans de logística urbana, zones 30, plans d'aparcaments, senyalització urbana, seguretat viària en zona urbana, etc.

OFICINA TÈCNICA DE TURISME

Creació i millora de productes turístics

Actuacions relacionades: E1.5

Es dona suport econòmic a accions que permetin la creació i millora de productes turístics.

Un producte turístic és un conjunt de components tangibles i intangibles que inclou recursos turístics, serveis, equipaments i infraestructures, posades en valor per al seu consum turístic per tal de satisfer les motivacions i necessitats dels visitants i turistes.

Les fases del producte turístic inclouen el disseny, la producció i la promoció/comercialització. S'estimaran les sol·licituds que incloguin una, o més d'una d'aquestes tres fases, en el procés de creació d'un nou producte turístic, o la millora d'un producte existent

Execució de projectes de senyalització turística inclosos en la Xarxa de mobilitat turística

Actuacions relacionades: E3.5

Suport a l'execució d'actuacions de senyalització turística itinerària segons el model de senyalització

de l'Oficina Tècnica de Turisme de la Diputació de Barcelona que disposin de projecte previ, amb l'objectiu de potenciar l'oferta turística de mobilitat del territori.

Aquest concepte comprèn la contractació i implantació de la senyalització i cobreix els diferents àmbits possibles: senyalització de la xarxa, identificació de l'itinerari, patrimoni, etc. D'acord amb els objectius d'harmonització, uniformitat i desenvolupament en xarxa, les actuacions s'ajustaran als criteris i els models de senyalització de l'Oficina Tècnica de Turisme de la Diputació de Barcelona.

Els projectes poden incorporar un apartat referent a l'adequació d'espais (miradors, fonts...) o arranjaments de petits trams de camins, sense que sigui aquest l'objecte principal del projecte. Si el projecte inclou continguts relacionats amb el patrimoni es consultarà l'Oficina de Patrimoni Cultural de la Diputació de Barcelona.

Promoció d'esdeveniments amb projecció turística

Actuacions relacionades: E 3.6

Es donarà suport econòmic a les despeses relacionades

amb actuacions de promoció d'esdeveniments turístics adreçat a incrementar el nombre de visitants als esdeveniments, tot millorant el posicionament turístic de la destinació i el desenvolupament socioeconòmic del territori, millorant la qualitat de vida dels veïns i veïnes dels municipis de la província.

Es prioritzaran els esdeveniments que tinguin una alineació amb les estratègies turístiques de la destinació, com per exemple, enoturisme, gastronomia, esport, cultura, patrimoni històric-artístic, etc. i que tinguin transcendència turística.

OFICINA SUPORT AL TEIXIT COMERCIAL LOCAL

Support al foment del teixit comercial, mercats i fires locals

Support al desenvolupament d'actuacions que tinguin per objectiu dinamitzar i consolidar el teixit comercial dels àmbits del comerç urbà, els mercats i les fires locals per fomentar el tractament integral de l'oferta comercial i de serveis dels municipis d'acord amb les característiques i les necessitats del territori i la seva demanda.

Projectes singulars de suport del teixit comercial, mercats i fires locals

Support econòmic a projectes innovadors i/o disruptius que donin resposta a una necessitat específica i que contribueixen a incrementar la millora i modernització del teixit comercial, mercats, fires locals i estiguin alineats amb els objectius de l'Agenda 2030.

SERVEI DE CONVIVÈNCIA, DIVERSITAT I CICLE DE VIDA

Acollida i ciutadania intercultural

Actuacions relacionades: E 2.8

Acompanyament a la gestió local de l'acollida fins a la incorporació de la perspectiva intercultural al conjunt de polítiques, actuacions i programes per tal d'adaptar-les a la nova realitat poblacional i social, lluitant contra les discriminacions, el racisme i la xenofòbia.

Les actuacions locals en l'àmbit de l'acollida han de preveure la constant evolució i transformació del fet migratori: els perfils poblacionals varien, així com els motius que promouen les migracions.

En l'àmbit de la incorporació de la perspectiva intercultural es promouen polítiques amb vocació proactiva, integrals i transversals per tal d'avançar en la convivència inclusiva.

Les actuacions que s'ofereixen són:

1. Diagnòstic i aproximació a la realitat social i demogràfica local: instruments tècnics per facilitar l'anàlisi del Padró municipal d'habitants, així com d'altres fonts d'informació per obtenir una aproximació detallada de l'estructura poblacional del territori.
2. Planificació estratègica en acollida i interculturalitat: eines de planificació estratègica de l'actuació local en acollida i diversitat mitjançant els Plans locals d'interculturalitat.
3. Support tècnic en l'estructuració i acompanyament local en acollida i interculturalitat: Support i acompanyament tècnic especialitzat als municipis per atendre actuacions puntuals en els àmbits d'acollida i interculturalitat.

Sensibilització en convivència i diversitat

Actuacions relacionades: E 2.8, E 3.7

Accions educatives i de sensibilització adreçades a la ciutadania per a promoure la reflexió, el coneixement i el debat al voltant del fet de viure junts (con-viure) al municipi. Es realitzen en diferents formats: tallers, activitats lúdiques i culturals, xerrades i debats.

La finalitat de les accions de sensibilització és:

- Aprendre a viure en la diversitat
- Conèixer, respectar i posar en valor la diversitat present al nostre entorn.
- Promoure la cultura diàleg, la interculturalitat, de la igualtat de tracte i la no discriminació.
- Reflexionar envers la necessitat de viure, compartir i vincular-nos als espais públics (col·lectius) de la ciutat.
- Potenciar la interrelació entre persones que habiten i comparteixen un mateix entorn.

SERVEI D'ATENCIÓ, DEPENDÈNCIA I VULNERABILITAT SOCIAL

Arranjament d'habitatges

Actuacions relacionades: E2.9 i E4.10

La finalitat del programa és promoure l'autonomia personal i millorar la qualitat de vida de les persones grans i de les persones amb discapacitat, garantint les condicions de seguretat, higiene, habitabilitat i eficiència energètica mínimes als seus habitatges. S'adreça a persones de 65 anys o més, amb discapacitat o en situació de dependència, o amb insuficiència de recursos econòmics; i a persones menors de 65 anys amb necessitats especials pel que fa a la seva capacitat física o psíquica per a desenvolupar les activitats de la vida diària dins la llar (no és imprescindible certificació del grau de discapacitat).

Inclou petites reformes d'adaptació funcional i la instal·lació d'ajudes tècniques:

- En banys, per afavorir l'accessibilitat i facilitar la higiene personal
- En cuines, per millorar les condicions de seguretat i ús
- De caràcter general, per facilitar la mobilitat i accessibilitat al domicili
- Actuacions complementàries de millora de l'eficiència energètica dels domicilis.

Es posa a disposició dels ajuntaments els serveis

tècnics d'una empresa especialitzada que valora les necessitats de les persones beneficiàries, prescriu les actuacions a realitzar, i supervisa, comprova i valida les intervencions. La Diputació de Barcelona també contracta les empreses que executaran les obres i/o instal·laran les ajudes tècniques, assumint-ne el 100% del cost de les actuacions

Municipi cuidador

Actuacions relacionades: E2.9, E2.10

L'objectiu general d'aquest suport tècnic és acompanyar els ens locals en la identificació, anàlisi i ordenació dels elements que conformen l'ecosistema municipal de cures. Aquest suport al disseny i a la implementació d'una estratègia de municipi cuidador es basa en el Model metodològic i conceptual de municipi cuidador que s'ha definit des de la Diputació de Barcelona (www.diba.cat/benestar/recursos-pels-ens-locales1) orientat des de la perspectiva feminista, comunitària i amb la voluntat de posar a les persones i a les comunitats al centre de la política municipal de cures.

En una primera fase, es treballarà en l'elaboració d'una diagnosi que analitzi el perfil sociodemogràfic de la població amb necessitats presents i futures

de cures, analitzi quantitativa i qualitativament els serveis, prestacions i dispositius de cures a nivell municipal (públics, privats, familiars i comunitaris) i analitzi també el mapa d'agents de participació a la comunitat formals i informals.

Posteriorment, s'iniciarà un procés participatiu amb les persones implicades com a proveïdores o receptores de cures, tenint en compte els espais de participació existents al municipi. Aquest procés haurà de concloure amb la identificació d'unes línies estratègiques i la constitució d'uns espais de treball per desenvolupar-les.

En una segona fase, i adreçat als municipis que disposin d'aquesta diagnosi i les línies d'actuació que defineixen l'estratègia municipal de cures, s'acompanyarà aquests municipis en la identificació i desenvolupament de les actuacions que han de permetre desenvolupar les estratègies de cada municipi. Aquest suport es prestarà combinant la modalitat individual i grupal amb els que hagin sol·licitat aquest acompanyament.

El suport tècnic es concreta en els següents subproductes:

- Suport en la diagnosi dels elements constitutius de municipi cuidador

- Suport en la definició i implementació de l'estratègia de municipal de cures

NEXES, atenció a la soledat no desitjada de persones grans

Actuacions relacionades: E2.9

La finalitat del programa és detectar persones grans que es trobin en situació de soledat no desitjada i facilitar-les suport per revertir aquesta situació i/o millorar el seu benestar, tot implicant diferents agents del territori. S'adreça a persones majors de 75 anys, principalment que visquin soles, siguin o no conegudes per serveis socials, i a persones majors de 65 anys en situació de soledat detectada per serveis socials.

L'actuació inclou:

- Posada en marxa de diferents estratègies per identificar persones grans del municipi que es troben en situació de soledat no desitjada.

- Visites a domicili per valorar la situació d'aquestes persones a nivell personal, familiar i social, la dimensió del sentiment de soledat i el seu impacte en la vida

quotidiana, així com els recursos personals per a fer-hi front.

- Pla d'intervenció personalitzat, d'acord amb la voluntat i interessos de la persona, adreçat a apoderar-la, ampliar les seves relacions personals i socials, estimular la seva participació activa en la comunitat i millorar la seva qualitat de vida.

- Impuls i seguiment d'activitats i recursos que donin resposta a les necessitats detectades.

- Contacte i coordinació amb la xarxa d'agents comunitaris (culturals, esportius, socials, personals, de voluntariat, etc.) que puguin vincular-se al projecte i fer-lo sostenible en el temps.

- Contacte permanent amb els serveis socials bàsics durant tot el procés de treball.

Servei Local Teleassistència

Actuacions relacionades: E 2.9

El Servei Local de Teleassistència de la Diputació de Barcelona és una prestació garantida de la Cartera de Serveis Socials de Catalunya, sota l'epígraf de Serveis de les tecnologies de suport i cura. Es tracta d'un

servei d'atenció domiciliària que garanteix la seguretat i dona tranquil·litat i acompanyament, les 24 hores del dia i els 365 dies de l'any, a persones que poden estar en situació de risc per raons d'edat, fragilitat, solitud o dependència.

És un servei preventiu i de proximitat que ofereix suport a les persones per a continuar vivint en el seu entorn habitual, possibilitant una atenció immediata davant de situacions de crisi o d'emergència socio sanitària, i realitzant una tasca preventiva que s'articula a través de dispositius de seguretat per prevenir riscos a la llar i sobre la salut de la persona, trucades i visites personalitzades segons el pla d'atenció establert, i consells adreçats a promoure l'envelliment actiu i saludable de totes les persones usuàries.

SERVEI SUPORT ALS SERVEIS LOCALS BÀSICS

Auditories i intervenció als habitatges en situació de pobresa energètica

Actuacions relacionades: E 4.10, E 5.6

La pobresa energètica es manifesta de diferents maneres: dificultats per a mantenir la temperatura de l'habitatge a un nivell confortable; impossibilitat

d'assumir el pagament de les factures, amb el consegüent risc de tall en el subministrament energètic; o bé la necessitat de desviar recursos econòmics que s'haurien de dedicar a altres necessitats bàsiques. Aquestes dificultats impacten significativament sobre la salut de les persones i dificulten l'assoliment d'unes condicions de vida dignes.

Aquest recurs és un servei d'acompanyament a les llars amb dificultats per fer front al pagament dels subministraments bàsics d'energia, prèviament derivades pels serveis socials, amb l'objectiu de reduir els consums i les despeses d'energia, i millorar l'eficiència energètica de l'habitatge.

El fenomen de la pobresa energètica vincula, transversalment, diverses polítiques i àmbits d'actuació: polítiques socials, energètica, d'habitatge, i millora de la qualitat de l'edificació, de salut, de consum, etc. que han d'estar coordinades per assolir els objectius de lluita contra les situacions que provoca en col·lectius vulnerables.

Aquest recurs s'ofereix, conjuntament, entre el Servei de Suport als Serveis Socials Bàsics de la Gerència de Serveis Socials, la Gerència de Medi Ambient i l'Oficina d'Habitatge.

Les actuacions principals d'aquest acompanyament

són:

- Realització d'auditories energètiques i diagnòstic social a la llar.
- Instal·lació d'elements de baix cost d'eficiència energètica.
- Suport als tràmits per sol·licitar canvis tarifaris i accés al bo social, si s'escau.
- Formació de les persones usuàries en hàbits de consum eficients.

Les Llars han d'estar derivades pels Serveis Socials o per altres dispositius municipals que atenen a les persones energèticament vulnerables

Eines de gestió del copagament dels serveis d'atenció domiciliària (TASSAD)

Actuacions relacionades: E 2.9

S'ofereixen als ens locals eines per al desenvolupament del model de copagament dels serveis d'atenció domiciliària (SAD) inclosa la teleassistència. Es pren com a referència el model elaborat per la Diputació de Barcelona basat en els principis d'equitat,

progressivitat i corresponsabilitat. L'actuació requereix la voluntat, per part de l'ens local, d'aplicar copagament a les persones usuàries del SAD i/o de la teleassistència.

Els objectius del recurs són:

- Capacitar els ens locals en la implementació del model de copagament d'aquests serveis
- Oferir l'aplicació corporativa en xarxa TASSAD específica per facilitar-ne el càlcul i la gestió.
- Oferir el model de marc normatiu regulador del preu públic de la Diputació de Barcelona (Ordenança Fiscal)

Espais d'innovació en la prestació dels serveis socials d'atenció domiciliària

Actuacions relacionades: E 2.10

Es tracta d'un grup estable de professionals municipals que vol promoure la reflexió, el debat i l'intercanvi respecte a tendències innovadores de prestació de l'atenció domiciliària al nostre entorn. Aquest espai de reflexió parteix de la Diagnosi dels serveis de cures en l'entorn domiciliari i comunitari i de l'informe "Revisió

d'experiències internacionals i estatals d'innovació en l'atenció domiciliària" i l'estudi de casos centrat en el Regne Unit i en Catalunya, realitzats en el marc del Projecte Transformador "Cap a un sistema públic de cures en la comunitat. Cada municipi pot decidir participar a tots o a solament a un dels dos espais d'innovació que estaran dirigits per expertes d'arreu amb qui els participants podran debatre i compartir experiències.

Per altra banda, s'ofereix un assessorament adreçat a dissenyar o implementar mesures innovadores que hauran estat objecte d'anàlisi en l'espai de debat corresponent. Aquest assessorament estarà disponible als participants de l'espai que hagin seleccionat l'opció mitjançant la fitxa de dades tècniques.

Finançament de programes de lluita contra la vulnerabilitat social i d'accions de millora dels serveis socials

Actuacions relacionades: E 2.8, E 2.9, E 2.10

Suport econòmic adreçat al finançament de la lluita contra la vulnerabilitat social i les accions de millora dels serveis socials . S'adreça a tots els municipis menors de 300.000 habitants així com els consells comarcals i les agrupacions de municipis que

conformen una Àrea Bàsica de Serveis Socials.

El fons de prestació té per objectiu finançar:

- Actuacions locals de suport a l'atenció de la pobresa i la lluita contra l'exclusió social (exceptuant els ajuts d'urgència social).
- El reforç dels equips tècnics i de suport administratiu dels serveis socials (nou personal dels serveis socials o ampliació de la jornada del professional existent).
- Actuacions de millora de la cartera bàsica: increment d'hores de servei d'atenció domiciliària, servei d'allotjament d'urgència i servei de transport adaptat .
- Projectes adreçats al foment de l'autonomia i competències familiars dels les persones usuàries dels serveis socials.
- Actuacions i/o projectes adreçats a reduir la bretxa digital d'infants i adolescents i persones grans.
- Actuacions i/o projectes de digitalització i modernització dels serveis socials.

Tipus d'actuació:

 Normativa / Obra / Programa / Serveis

Temps d'execució:

 Mig termini (2023-2026) / Llarg termini (2023-2030)

Recursos:**Complexitat:**

 Baixa

Prioritat social:**Agents implicats:**

Ajuntament* / equip tècnic extern / propietat / veïnat / comerciants / població flotant

Actuacions relacionades:

Veure descripció de la proposta

Correspondència amb ODS:

1. Fi de la pobresa / 2. Fam zero / 3. Salut i benestar / 4. Educació de qualitat / 5. Igualtat de gènere / 6. Aigua neta i sanejament / 7. Energia neta i assequible / 8. Treball decent i creixement econòmic / 9. Indústria, innovació i infraestructures / 10. Reducció de les desigualtats / 11. Ciutats i comunitats sostenibles / 12. Consum i producció responsables / 13. Acció climàtica / 14. Vida submarina / 15. Vida d'ecosistemes terrestres / 16. Pau, justícia i institucions sòlides / 17. Aliança per a assolir els objectius

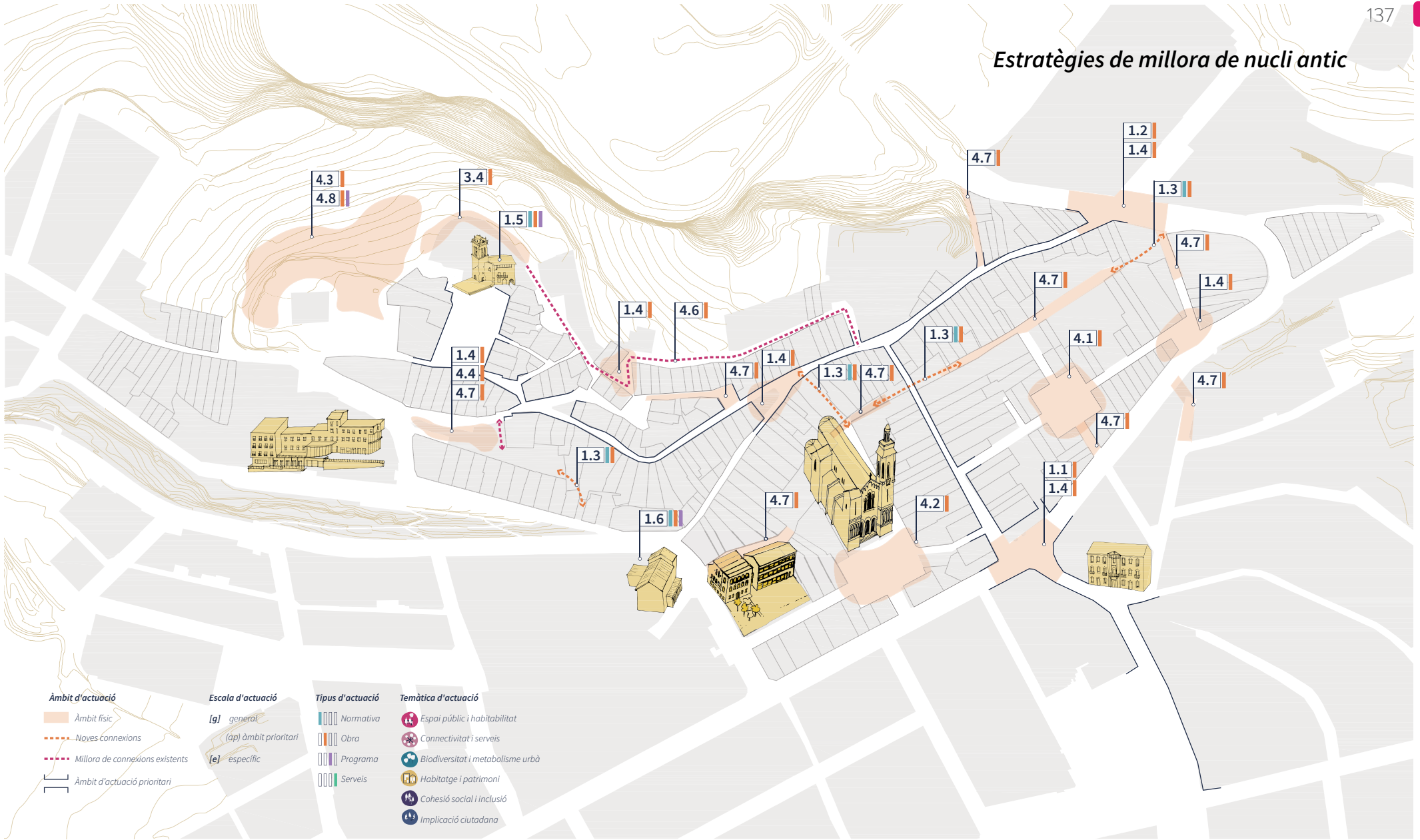
Correspondència amb Agenda urbana Espanyola:

1. Ordenar el territori i fer un ús racional del sòl, conservar-lo i protegir-lo / 2. Evitar la dispersió urbana i revitalitzar la ciutat existent / 3. Prevenir i reduir els impactes del canvi climàtic i millorar la resiliència / 4. Fer una gestió sostenible dels recursos i afavorir l'economia circular / 5. Afavorir la proximitat i la mobilitat sostenible / 6. Fomentar la cohesió social i buscar l'equitat / 7. Impulsar i afavorir l'Economia Urbana / 8. Garantir l'accés a l'Habitatge / 9. Liderar i fomentar la innovació digital / 10. Millorar els instruments d'intervenció i la governança.

Correspondència amb Next Generation:

1. La transició ecològica / 2. La transformació digital / 3. La cohesió territorial i social / 4. La igualtat de gènere

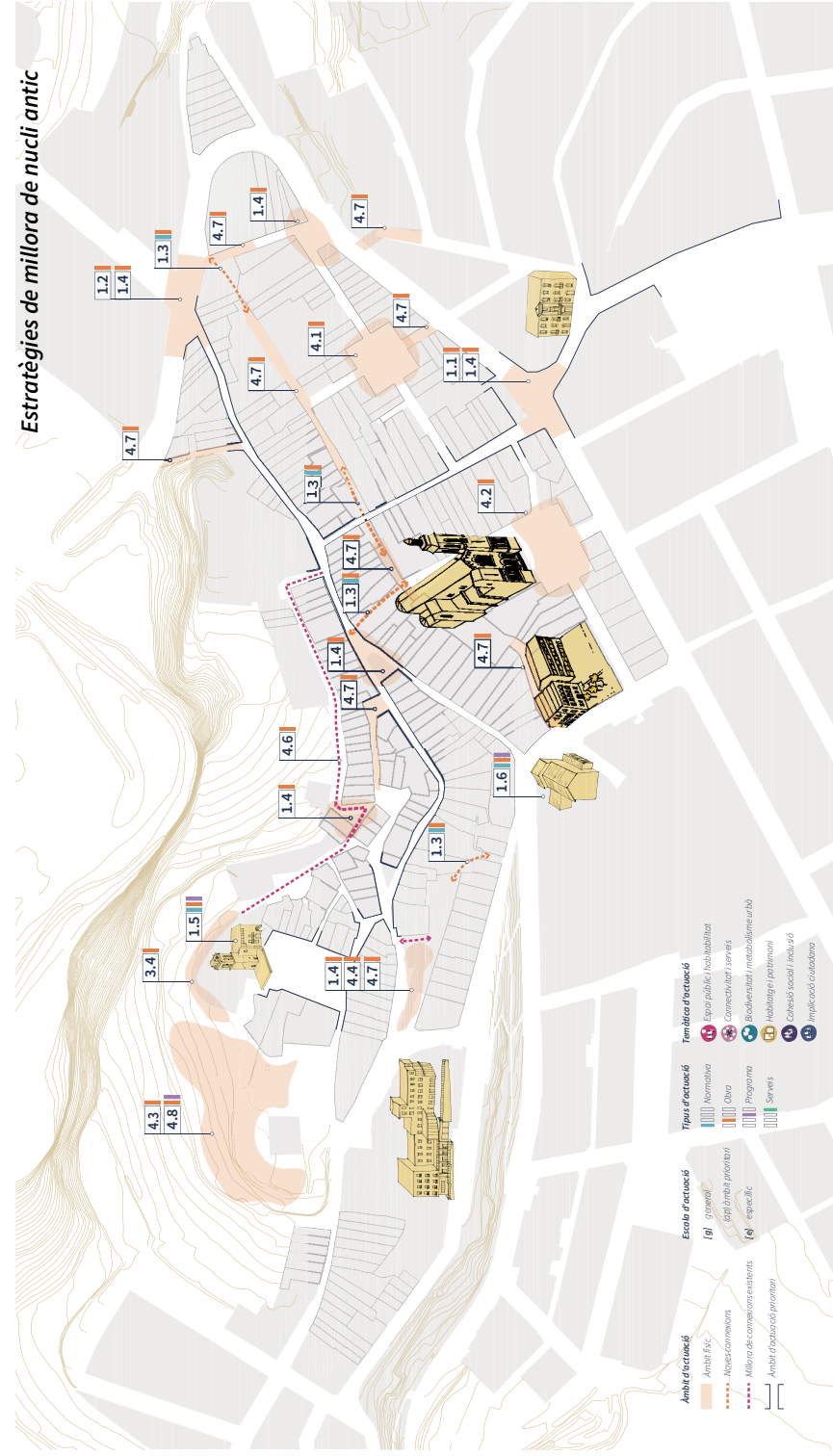
Estratègies de millora de nucli antic

Àmbit d'actuació	Escala d'actuació	Tipus d'actuació	Temàtica d'actuació
<ul style="list-style-type: none"> Àmbit físic Noves connexions Millora de connexions existents Àmbit d'actuació prioritari 	<ul style="list-style-type: none"> [g] general (àp) àmbit prioritari [e] específic 	<ul style="list-style-type: none"> Normativa Obra Programa Serveis 	<ul style="list-style-type: none"> Espai públic i habitabilitat Connectivitat i serveis Biodiversitat i metabolisme urbà Habitatge i patrimoni Cohesió social i inclusió Implicació ciutadana

Estratègies de millora. Font: Elaboració pròpia

E1. Equilibri territorial i permeabilitat del nucli antic

- 1.1.1. Pacificació del perímetre del nucli antic. Reurbanització de la cruïlla c/Barquero i c/Recobori [e]
- 1.1.2. Pacificació del perímetre del nucli antic. Reurbanització de la cruïlla c/Sant Vicent i Ctra. Prats [e]
- 1.1.3. Millora de la connectivitat dels carrers del nucli antic [ap]
- 1.1.4. Activació dels espais d'opunitat del nucli antic [ap]
- 1.1.5. Reafirmació de la nova casa Museu com a pol d'atracció comunitari [e]
- 1.1.6. Activació del Casal Artesenc com a nou espai comunitari [e]

E2. Cohesió i benestar social

- 2.1. Desenvolupar un estudi d'habitatge [g]
- 2.2. Captació i mobilització del parc d'habitatge del nucli antic
- 2.3. Creació d'una borsa d'habitatge per facilitar-ne la mobilització
- 2.4. Promoció de cooperatives d'habitatge en règim de cessió d'ús
- 2.5. Desenvolupar estratègies d'activació de l'activitat en planta baixa
- 2.6. Crear nous espais de treball i espais comunitaris de valor diferencial. Prova pilot
- 2.7. Ubicar serveis municipals al nucli antic
- 2.8. Implementació d'una estratègia d'inclusió de persones migrades
- 2.9. Implementació de programes d'ajut a la gent gran
- 2.10. Millorar la formació de les persones treballadores de la llar i les cures
- 2.11. Promoure la recuperació de l'Associació de veïns i veïnes del nucli antic

E3. Resignificació i posada en valor del nucli antic

- 3.1. Pla d'Ajudes a la Conservació i Rehabilitació de Façanes en col·laboració Pública-Privat
- 3.2. Desenvolupament d'un programa d'enbelliment dels balcons del nucli antic
- 3.3. Redacció d'una guia d'estil d'intervenció a l'espai públic
- 3.4. Desenvolupar un projecte d'il·luminació de les muralles

3.5. Senyalització de les fires i itineraris patrimonials

- 3.6. Programa d'activitats del nucli antic
- 3.7. Millorar el manteniment de l'espai públic i la imatge del paisatge urbà
- 3.8. Transformació de les façanes opaques (exposició a l'aire lliure, artistes locals...)

E4. Millora de l'ecosistema urbà i transició ecològica

- 4.1. Reurbanització de la Pl. Faura
- 4.2. Redefinició de la Pl. de l'Església
- 4.3. Reurbanització del parc de les Muralles
- 4.4. Reurbanització de l'àmbit entre c/Bassa d'en Serola i c/de les Muralles
- 4.5. Activació temporal de sales buits
- 4.6. Reurbanització c/ de la Roca com a itinerari paisatgístic
- 4.7. Reurbanització d'espais amb déficits
- 4.8. Redactor i implementar un estudi d'aparcament del nucli antic
- 4.9. Promoure la implementació de comunitats energètiques
- 4.10. Ajudes per la millora d'eficiència del parc d'habitatges

E5. Co-responsabilització públic-privada

- 5.1. Grup de treball interdepartamental per al seguiment i implementació del PRU
- 5.2. Regularitzar la numeració postal i la informació disponible del nucli antic
- 5.3. Redefinició de la identitat del barri
- 5.4. Aprofitar finestres d'opunitat per augmentar la viabilitat de les actuacions
- 5.5. Acompanyament social a les intervencions que revaloritzen l'entorn
- 5.6. Prioritzar els col·lectius vulnerables en l'atorgament d'ajudes tècniques i econòmiques
- 5.7. Coordinador públic-privat per gestionar el desenvolupament del pla i la coordinació del "Grup de treball interdepartamental i veïnal"
- 5.8. Correspondència de les actuacions amb el catàleg de serveis de la Diputació de Barcelona

Estratègies socials per al territori i els espais lliures
*estel, SCCL

@plaestel
info@plaestel.org
www.plaestel.org

Carrer de la Creueta 119, baixos esquerra
08202 - Sabadell (el Vallès)
+34 93 745 065

estratègies socials per al territori i els espais lliures, 2021

**Diputació
Barcelona**

**Àrea d'Urbanisme, Habitatge
i Regeneració Urbana**

Gerència de Serveis d'Habitatge, Urbanisme i Activitats

Comte d'Urgell, 187, 2a pl.

Edifici del Rellotge

08036 Barcelona

Tel. 934 022 890 · Fax 934 020 653

gs.hua@diba.cat · www.diba.cat/